

Malgrat tot, el moviment s'ha demostrat més aviat incapaç de passar a l'ofensiva, per exemple, davant les mesures (encara més) selectives preses pel MEC aquest any i que afecten l'ensenyament de forma més o menys directa a tots els nivells, amb greu perjudici per les classes treballadores. Les accions dutes a terme en aquest sentit han estat de poca relevància, sovint a remolc d'altres moviments (estudiants...), o bé molt parcials i a nivells només de declaracions o recollida de signatures.

Com a conclusió provisional, cal dir que, si bé les lluites del moviment d'ensenyants no s'han deturat i que en general han depassat l'estricta marc corporatiu per abordar la problemàtica de fons de l'ensenyament, no sembla que hagi respost prou eficaçment davant la gravetat del moment ni massa d'acord amb la gran sensibilització que sobre la qüestió ja existeix. Això fa entreveure com a falla primordial, el possible desfassament entre el nivell d'organització col·lectiva (dispersió dels grups d'avantguarda, atomització de les lluites, manca d'organismes coordinadors...) i el nivell de consciència i de combativitat individuals o per centres particulars.

Els PNN o com abaratir l'ensenyament

Des del punt de vista legal, el Professor no Numerarí és una figura administrativa que té per denominació "Funcionario de empleo" (4), la condició del qual ve definida jurídicament per una suplència eventual en les tasques encomanades als "Funcionarios de carrera" dels centres oficials. El contracte administratiu respon, naturalment, a aquesta definició.

Legalment, doncs, l'existència dels PNN és pura excepció i simple eventualitat.

La realitat, però, és ben altra. Radicalment altra, tant pel que fa a la Universitat com als Instituts.

El PNN no sols és una excepció, sinó que al conjunt de l'Estat espanyol constitueix quasibé el 80 % del professorat universitari i un 75 % del professorat dels centres oficials de l'ensenyament mitjà (5) I tampoc es tracta de cap eventualitat, pel fet evident que el nombre d'alumnes i de professors necessaris, per bé que augmenta constant-

ment, ho fa d'acord amb el creixement demogràfic i econòmic i amb la demanda cultural de la població, realitat plenament constatable i previsible.

Sembla inqüestionable, doncs, que aquesta figura del PNN i l'Estat ~~mateix~~ mateix la manté - contra les seves pròpies lleis - amb la primordial finalitat d'abaratir els costos de l'ensenyament (un PNN no cobra més d'un 40 % del sou d'un catedràtic), de mode que amb aquest sistema tan "original" l'Estat s'estalvia gairebé dues terceres parts del que hauria ~~hauria~~ d'esmerçar en cas que volgués mantenir els mateixos llocs de treball ocupats per catedràtics o agregats.

Es per això que la situació laboral dels PNN de la Universitat o dels Instituts (i semblantment els mestres interins d'EGB) es caracteritza per dos trets bàsics que són el motor de la seva lluita reivindicativa:

- 1) la manca d'estabilitat en el treball
- 2) la profunda desigualtat de sou en relació als numeraris

Ultra la diferència de sou, existeixen altres desigualtats entre PNN i PN que revesteixen cada vegada més importància. Es tracta sobretot de la desigualtat de poder en els centres i Facultats, en perjudici naturalment dels primers, justament quan són aquests, com a grup, que van fent-se càrrec de la major part de les tasques docents. I, en canvi, veuen negada per sistema la participació efectiva en els òrgans decisoris dels centres.

Tanmateix cal insistir que els problemes fonamentals segueixen essent els dos problemes laborals esmentats.

Enfront de la inseguretats sistemàtica per causa del contracte eventual (que, a més, es pot rescindir pel Ministeri en qualsevol moment del curs i que no ofereix mai cap garantia de renovació), només queda una sortida: les oposicions a numerari. Però, les oposicions continuen essent l'acotament privat d'uns quants privilegiats...

El cas de les oposicions a numeraris d'Institut és d'una claretat meridiana en aquest sentit. L'estiu del 1972, es convocaren 1.200 places a tota la Península per a catedràtics i agregats. Doncs, bé, foren signades instàncies per unes 30.000 persones! El gener del 1974 es convoquen 2.063 places d'agregat a les quals, però, només poden acce-

dir aquells que treballen de PNN des del 1965 (o sia, els que han anat demostrant "pacientment" la seva "aptitut mínima necessària"). També es promet que en els 5 anys propers es convocaran pel gener totes les places lliures de catedràtic a raó de 440 per any. Aquestes darreres xifres donen un total d'unes 6.000 possibles places de numeraris. Ara bé, resulta que el nombre actual - no el d'aquí a 5 anys - de PNN d'Institut és d'uns 15.000! L'estabilitat, doncs, per aquest camí és aigua de borralles.

Respecte al segon problema, no es tracta sols d'una qüestió de simple desigualtat salarial amb els numeraris, sinó quelcom més elemental: la persistència d'un sou indigne i miserable, agreujat per les deficiències assistencials (manca de subsidi d'atur, insuficiència d'ajudes familiars...) i, en molts casos, pels retards crònics en el cobrament.

Per tal d'"admirar" els esforços ascètics que ha de fer per a sobreviure l'actual PNN d'Universitat, és suficient (i alarmant!) de comparar per exemple el sou pagat el curs 1974-75 als encarregats de curs per a tres assignatures, amb el sou que cobrava un adjunt interí durant el curs 1967-68. Aquest cobrava llavors 250.000 ptes. anuals brutes (unes 17.000/mes). I el PNN del 1974 (i del 1975), amb una funció docent equivalent a l'anterior, percep... 242.000 ptes. anuals. Els números canten sols. Però - i la cosa és molt més greu - durant aquests 8 anys, el cost de la vida ha augmentat quasi un 90 %. Així, l'última quantitat queda reduïda a unes 130.000 ptes. del 1968...

Pel que fa als salaris dels PNN d'Institut, la situació no és pas més engrescadora. Des del 1975 al gener del 1974, el salari líquid aproximatiu dels PNN ha augmentat, segons les distintes dedicacions, d'acord amb els percentatges següents:

Normal	0 %
Plena	13,6 % (= 1.700 ptes.)
Exclusiva	16,0 % (= 2.500 ptes.)

Si el salari hagués augmentat només en la proporció del cost de la vida durant el període, es tindrien els increments de 7.300, 8.700 i 9.800, respectivament (sense comptar l'alça del 1974).

Davant d'aquesta múltiple i sistemàtica explotació dels PNN per part del mateix Estat, el moviment reivindicatiu d'aquests ensenyants s'ha anat fortificant - sobretot a la Universitat - en els últims anys i molt especialment durant el 1974, any en què altres factors de suma gravetat (selectivitat, plans Suárez, reducció de cursos nocturns als Instituts...) han esperonat la lluita unitària amb altres sectors populars, tot prenent consciència i posant en evidència que els problemes laborals propis formen part del caos global en què es manté tot el procés educatiu a casa nostra.

La selectivitat i el NO popular

La selectivitat no és altra cosa que una forma de lluita contra el caos existent... però, una lluita engegada per la classe dominant de cara a deturar l'extensió i profundització del caos que ella mateixa ha anat bastint i que arribava ja a un punt crític. És la lluita per la pròpia subsistència, la lluita declarada contra les classes populars -i especialment la classe obrera- a fi que no desbordin el nivell precís i el nombre necessari d'una força de treball "apta" per a continuar possibilitant l'actual procés d'acumulació capitalista.

Així, doncs, la lluita contra la selectivitat és l'única resposta possible de les classes populars. I, efectivament, si alguna mesura del govern és veuria derrotada durant l'any -almenys ideològicament, no pas políticament- per l'opinió pública majoritària, seria sens dubte la llei de Selectivitat.

El projecte surt publicat al B.O.E. el 8 de març i seria aprovat definitivament a Las Cortes el 23 de juny. Consta de tres articles. El primer estableix unes "proves d'aptitud" per a aquells alumnes que, havent aprovat el COU, vulguin ingressar a qualsevol facultat, Escola tècnica Superior o Col·legi Universitari. El segon article exclou d'aquestes proves els qui vulguin entrar a les Escoles Universitàries. I el tercer diu que el Govern podrà establir normes per a l'accés a la Universitat en aquells casos en què no s'hagi passat pel COU.

Amb aquest projecte, com ja abans amb la LGE, les classes dominants acabarien per treure's del tot la careta amb la qual normalment ocultaven la seva verdadera faç en relació a les reals possibilitats d'accés del poble a la cultura. Els arguments dialèctics, però, amb què els seus representants oficials defensarien el projecte, serien tan pobres com mixtificadors. La selectivitat -segons ells- es fa necessària per a garantir justament coses tans serioses com la "igualtat d'oportunitats", la "calitat de l'ensenyament", la "no discriminació per la classe social", etc.

La gent, però, no combreguen ja amb unes rodes de molí tan descomunals. Tothom té ulls a la cara i pot intuir sense raonaments superiors que no cal cap Llei especial de Selectivitat, que la selectivitat s'imposa per altres camins molt més efectius ja fa molts anys. I si fins ara parlar d'"igualtat d'oportunitats", per exemple, era una broma de mal gust, (els fills d'obrers presents a la Universitat no superen un 2% del total, quan a Hongria -posem per cas -representen el 60%) hom no s'explica com es pot acudir a aquesta pesada estratagema per a justificar una major selectivitat.

De fet, i a part de les primeres barreres selectives que troben les classes despossèïdes (preescolar inexistent, manca de gratuïtat efectiva, col.legis deficientes, aules inflades d'alumnes, medi desfavorable a l'estudi i a la cultura...), la selectivitat se situa a dos nivells, d'acord amb la LGB: als 14 anys (final de l'EGB) i als 17 (moment d'entrar a la universitat). En acabar l'EGB, (6) els alumnes que no hagin assolit un "nivell" determinat són separats dels "aptes" per a ingressar al BUP, i destinats o bé a les universitats laborals o bé al treball manual. Els "aptes" poden continuar provant sort a través del BUP (si el poden pagar!), i en acabar el COU, altre cop garvellada... Les proves d'accés a la universitat, ara "regulades" per una llei ben explícita, permetran de mantenir i reproduir la jerarquia social existent. Els "millors" són el millors entre els "dòcils", els que provenen ja de les classes interessades en perpetuar la seva situació de privilegi.

El projecte esmentat ha tingut certament un mèrit: el d'aglutinar contra seu tots els sectors i moviments populars de l'Estat

espanyol durant llargs mesos. En aquest sentit, val la pena de constatar que la reacció més unànime i més organitzada s'aconseguí a Catalunya. Aquí, foren 39 les entitats (6 Col·legis Professionals de Catalunya i Balears, 5 claustres de professors d'Institut, 3 Associacions de Pares d'Alumnes, 10 Associacions de Veïns i 15 organitzacions diverses) que van reclamar la devolució del projecte al Govern. La vaga generalitzada del 9 de maig contra la selectivitat, mobilitzà de forma unitària a tots els estudiants (universitaris, professionals i batxillers) com feia temps no s'havia registrat. Pràcticament tota la premsa manifestà també, amb més o menys convicció, la condemna del projecte.

Les raons aportades pels opositors (7) poden condensar-se en les següents:

- La Llei no ha estat elaborada amb el concurs dels sectors i estaments interessats.
- Les proves aparenten un caràcter tècnic i "neutre", però s'ignora la desigualtat real de la societat.
- La massificació d'estudiants no és tal. Estem molt per dessota dels nivells dels països europeus (8). No és que sobrin estudiants, sinò que falten: presupost, centres i equipaments.
- Tampoc es veritat que sobrin titulats superiors. Ben al contrari (9). L'experiència quotidiana ens mostra que ni les mínimes necessitats populars estan cobertes (sanitat, educació...).
- Si es vol millorar la qualitat de l'ensenyament superior s'ha de reformar i potenciar tots els nivells previs (gratuitat, multiplicació dels centres, regularització del professorat, reducció d'alumnes per aula...).

Malgrat tot el devassall d'indignació i de repulsa populars enfront del projecte, aquest seguiria el seu curs com si res. Serien 22 les esmenes ~~XXXXXXXX~~ a la totalitat presentades per procuradors (la majoria "familiars"). Cap d'elles, però, obtindria en la comisió els 10 vots requerits per a ser defensada al Ple de Las Cortes (10). No obstant, durant els debats de defensa de les esmenes, ressonarien a la sala paraules i expressions d'una força crítica d'extrema duresa, com poques vegades s'havien pogut sentir en aquell redós durant els úl-

15
249

tims 35 anys (⁴¹~~40~~). Els qualificatius aplicats al projecte, més repetitius i significatius dels produradors impugnants, serien els d'in necessari, impopular, antisocial i regressiu.

Finalment, el Ple de Les Cortes del 23 de juny donaria la seva aprovació a la Llei -evidenciant una manca de representativitat total en relació a les aspiracions de la població - amb uns resultats, però, no pas "Habituals". La votació donaria: 384 vots favorables, 51 contraris i 10 abstencions.

Observacions metodològiques

En aquest capítol, dedicat a recollir la conflictivitat registrada a Catalunya el 1974 en el vast entrellat del procés educatiu, era obligat de referir-nos a la situació dels dos moviments més arrelats i més actius - el moviment estudiant i el d'ensenyants - que no poden considerar-se més que com a dos pols complementaris d'una mateixa presa de consciència davant la crisi sistemàtica i profunda de l'ensenyament a casa nostra.

Semblantment, tant la qüestió de la selectivitat com la situació dels PNN ~~segueixen~~ mereixien un tractament d'"honor", donades les seves repercussions en la reproducció i/o multiplicació dels motius de conflictivitat.

El recull d'accions que s'ofereix a continuació queda estructurat en tres apartats. Cada un d'ells abraça les accions protagonitzades principalment per un dels sectors, relativament diferenciats, que intervenen en aquest àmbit de la lluita popular. El moviment estudiant, el de més tradició i més extès, equival pràcticament al moviment que per marc l'ensenyament superior. És evident que les accions desenrotllades a l'ensenyament mitjà, també podien enquadrar-se dintre aquest moviment. Però, hem cregut convenient d'oferir-lo a part justament per a fer-ne ressaltar la seva significació, puix que es tracta d'un moviment relativament nou i amb unes reivindicacions, si no exclusives, certament ben específiques. El tercer apartat, en fi, comprèn

les accions registrades en el sector dels ensenyants com a tals i en totes les seves diverses tipologies (PNN d'institut, mestres estatals, mestres privats...), exceptuant-ne els PNN d'Universitat, donat que aquestes constitueixen de fet un moviment força autònom en relació als altres ensenyants. Per aquesta raó i pel fet que bona part de la problemàtica denunciada pels PNN d'universitat és molt ~~xxxxxxx~~ similar a la dels universitaris, ens ha semblat oportú d'incloure les seves accions dintre el primer apartat.

Convé observar també pel que fa als tres grups referits, que tant la problemàtica de fons que en motiva la mobilització, com les formes d'organització de cada sector, presenten prou autonomia i prou pes específic com per exigir una atenció particular.

2.- ACCIONS PRINCIPALS

A - ACCIONS A LA UNIVERSITAT

Preàmbul: les sorpreses d'unx any antològic

Abans d'encetar la crònica, serà bo de recordar breument les principals sorpreses amb què l'Administració ha "amenitzat" durant l'any no sols la vida universitària de ptes endins, sinó també la general del país en tant que els problemes i decisions sobre l'ensenyament superior afecten enormement a tota la societat.

La primera sorpresa procedia ja de l'any anterior, i era la implantació del nou calendari (inici i termini del curs segons l'any natural) que sota l'impuls del ministre Julio Rodríguez i del director general d'Universitats, Luis Suárez, (autor també dels tristaments famosos "plans Suárez", imposats aquest any a tots els primers cursos de Lletres), s'havia decretat contra l'opinió majoritària de l'opinió pública i que afectava a tots els primers cursos universitaris de l'Estat espanyol. Però, a més a més, l'"original" mesura preveia per a l'Universitat Central de Barcelona l'aplicació del calendari referit, a tot els cursos i Facultats. El rector, Carreras Llansana, aferrissat seguidor de les dèries del ministre i del director general, defensà literalment contra tothom (estaments universitaris, col.legis professionals, associacions de pares...) la mesura esmentada. Tanmateix, dies abans de començar el curs, es produeix la total reorganització del govern, encapçalat per Arias. Martínez Esteruelas suplanta a Julio Rodríguez (només 6 mesos al ministeri) i Lucena Conde, a Luis Suárez. Una de les primeres mesures del nou govern seria la reimplantació del calendari tradicional, tot determinant que el curs acabaria com cada any (és a dir, el curs duraria 6 mesos escassos!). I una altra sorpresa: el projecte de Llei de Selectivitat, primer anunciat per Martínez Esteruelas, després defensat també contra tothom i, finalment, aprovat a Las Cortes amb l'oposició inusitada d'una part considerable de Procuradors.

D'altra part, l'intransigent rector Carreras Llansana tenia els dies comptats, cosa previsible després del canvi ministerial. (12). Però no seria "cessat" fins a primers de juliol, després d'una àmplia cam-

panya de repulsa per part d'estudiants i professors.

El nou rector, Favià Estapé, seria designat en El Consell de Ministres del 9 d'agost entre una terna elegida semi-democràticament pels estaments de la Universitat.

I una última sorpresa a finals d'estiu: L'intent de democratització de la vida universitària, anunciat per Martínez Esteruelas, que es concretaria en el Decret del BOE del 21-10-74 sobre participació dels estudiants en els òrgans universitaris, i que engegaria la màquina de la campanya electoral a fi de preparar les eleccions a tots els centres universitaris, realitzades finalment als últims dies de novembre i primers de desembre.

G E N E R

ELS SONDATGES INICIALS

Com s'ha dit, l'inici del curs per a tots els afectats pel canvi de calendari, té lloc el gener.

Els primers conflictes sorgeixen ja arran de la reestructuració administrativa derivada del canvi de titular en el MEC i, molt concretament, de l'exclusió efectiva d'uns 120 professors de la Facultat de Dret de la Central i del conegut professor d'Econòmiques, Manuel Sacristán.

Es registra també una gran proliferació de cartells penjats pels corredors de les Facultats, al·lusius a la situació acadèmica i als problemes pendents, i signats per diverses organitzacions d'estudiants. Un piquet de "socials" recorren cada matí les diferents Facultats i arrenquen els cartells.

Comencen a organitzar-se diversos actes sobre la pena de mort, el procés del MIL i la pena capital dictada contra Puig Antich (el judici s'havia celebrat el dia 8).

Cal esmentar, d'altra part, una conferència d'estudiants de Medicina, realitzada a finals de mes, amb la participació de representants de les dues Facultats de Barcelona i d'altres de la Península. L'objectiu pretès era l'anàlisi de la realitat sanitària a nivells de l'Estat espanyol i l'establiment, en conseqüència, d'unes línies d'actua-

ció del moviment estudiant en l'àmbit específic de la Medicina, lligat a la lluita popular en favor d'una reestructuració sanitària, realment digne, eficaç i completa.

F E B R E R

MOBILITACIO PER A SALVAR PUIG ANTICH

Durant el mes, la Universitat viuria pendent de la pena de mort contra Puig Antich i gairebé totes les mobilitzacions tindrien com a fita el pressionar les autoritats de cara a la conmutació de la pena capital.

Són nombrosos els actes de solidaritat convocats a tal fiiunitàriament per les diferents organitzacions dels estudiants. Tant a Barcelona com a Bellaterra, les classes s'alternen amb constants assemblees informatives, manifestacions, tribunes lliures i entrades de la policia que fa desocupar els recintes. La mobilització es centra sobretot a les Facultats de Filosofia de Pedralbes, Mercantils i Dret (Central), i^a Ciències de la Informació, Econòmiques, Dret, Magisteri i Filosofia de Bellaterra.

Convé destacar, a tall d'exemple, algunes de les accions dutes a terme el dia 15 (un dels dies més "agitats", perquè es creia que el Consell de Ministres del dia donaria la confirmació): manifestació a la Diagonal, davant de Mercantils, que impedeix la circulació i és dispersada per la policia; vaga generalitzada a Bellaterra; entrada de la policia i manifestació d'uns 300 estudiants fins a l'estació del tren; a Filosofia de la Central, s'organitzen piquets d'estudiants que recorren Instituts i mercats per tal de reclamar solidaritat amb Puig Antich; manifestació unitària el vespre d'unes 1.000 persones, convocada per l'anomenada "Coordinadora de Districte de Comitès de Curs"; etc. Serien també habituals les pintades i els cartells amb referències directes a Puig Antich i a la pena de mort.

Els últims dies del mes, s'organitzaria una massiva remesa de telegrams a les primeres autoritats de l'Estat, tot demanant la conmutació.

CONFLICTE DE PNN I TANCAMENT D'ECONÒMIQUES

A la Universitat Central, els PNN de diverses Facultats protagonitzen aturs en defensa de les reivindicacions pròpies. Comencen els d'Econòmiques i s'hi afegeixen després els de Ciències, Lletres i Filosofia.

Els PNN d'Econòmiques, a meitats de mes, es declaren en vaga total. El rector, Carreras Llansana, els amenaça en tancar la Facultat durant 10 dies, i inclús fins a octubre si no tornen a classe. Després, per ordres del Rectorat, Econòmiques quedaria tancada fins el 25. Els PNN escriuen una carta oberta al rector on exposen els motius de la vaga que, segons ells, són:

- Per canvi de categoria (i no de feina), uns 70 deixaran de percebre en conjunt uns tres milions de pessetes.
- Per canvi desfavorable de les condicions dels contractes, ja que en cas de rescindir-lo no cobrarien el 50 % durant l'any en concepte d'indemnització.
- Readmissió dels professors acomiadats (Sacristán, Vidal Villa i Gorostiaga).
- Protesta contra el decret ministerial de l'agost passat, segons el qual l'únic òrgan de poder a les Facultats són les Juntes de Caps de departament (i a Econòmiques, la Junta no s'ha reunit encara, per la qual cosa qui mana allí directament és el rector).
- Reivindicació de l'autonomia universitària i de participació en la gestió de les Facultats.

Els estudiants, pel seu costat, es solidaritzen amb els problemes dels PNN. Per exemple, els de Ciències adrecen a la premsa un escrit amb els següents termes:

- 1) "Manifestamos ~~la~~ nuestra adhesión a las reivindicaciones del profesorado no numerario. Las creemos justas y además nuestras, en cuanto la docencia constituye el futuro profesional para muchos de nosotros.
- 2) Pedimos exigentemente que se institucionalice definitivamente la participación ~~xxxxxxxx~~ democrática de los PNN y de los estudiantes en la gestión de la Universidad a todos los niveles. Para ello consideramos imprescindible el reconocimiento de las li-

bertades fundamentales de expresión, reunión y asociación a todos los estamentos universitarios.

- 3) A tal fin creemos necesaria la pronta convocatoria de reuniones tripartitas (profesores numerarios, profesores no numerarios y alumnos) en todas las secciones de la facultad.
- 4) Consideramos que en la actual situación de la Universidad las peticiones formuladas y los interrogantes planteados no pueden quedar sin respuesta, que esperamos recibir con la urgencia que la situación reclama ".

MARÇ

EXECUCIO DE PUIG ANTICH I MOBILITZACIO GENERAL

La inesperada -fins a última hora- execució del jove anarquista del MIL, Puig Antich, el dia 2 a les 6 de la matinada, provocaria una de les majors mobilitzacions de protesta de tota la població. També la Universitat tota es veuria sacsejada per aquest tràgic fet extraacadèmic, en evitació del qual els estudiants havien esmerçat llargs -i infecunds- esforços.

El dissabte mateix de l'execució totes les facultats obertes es declaren en vaga activa, es celebren assemblees, i es planteja la intenció de convocar tres dies de vaga total -per a la pròxima setmana, a més de plantejar diverses accions de lluita. Als edificis de la Central, entren les forces especials de les brigades antidisturbis i dessallotjen sense miraments el recinte. Es registren algunes manifestacions per la ciutat, i es produeixen detencions.

El diumenge al matí, gran quantitat d'estudiants, junt amb altres ciutadans, s'apleguen a les portes del cementiri del Sudoest (Montjuich) per tal d'assistir a l'enterrament de Puig Antich. Però un verdader exèrcit de policies (a cavall, en jeep, a peu) impedeixen la concentració i barren el pas fins a les 12. S'efectuen una vintena de detencions.

El dilluns 4, es declaren en vaga pràcticament tots els centres universitaris de Barcelona, Bellaterra i alguns col.legis universitaris d'altres capitals catalanes. En la Central, es penjen cres-

pons negres. Manifestació abortada d'estudiants a Passeig de Gràcia/ Aragó, però efectiva (cap a un miler) a les Rambles. Altres manifestacions i detencions.

El dimarts segueix la inactivitat quasi total. Grans pintades "adornen" les parets de les facultats. La policia entra a Bellaterra i desallotja la universitat. Uns 400 estudiants es manifesten davant del diari "Solidaridad Nacional" ^(del Movimiento) i n'apedreguen les vitrines. A la tarde, es repeteix la operació.

A l'Hospital de Sant Pau uns 400 estudiants efectuen una "sentada" durant 20 minuts, amb pancartes i proferint crits de caire subersiu. Al Clínic, el migdia, unes 600 persones, entre estudiants i enfermeres, decideixen en assemblea parar durant una hora i després manifestar-se per l'interior tot portant braçalets negres (que no es treuen durant dos dies). Unes 110 professors de Bellaterra adrecen una carta oberta a l'opinió pública en què expressen "nuestra más fuerte protesta por un hecho (l'execució de Puig Antich) que repugna a cualquier conciencia civilizada", justament quan "el Gobierno presidido por Arias Navarro anuncia una 'apertura política' en su primer discurso ante las Cortes", la qual cosa, juntament amb altres fets (Cas Añoveros) "evidencia la continuidad y el endurecimiento de un marco político represivo del ejercicio de las libertades generales políticas".

El dimecres es multipliquen les accions a tots els centres universitaris i les intervencions de la policia. Pel matí, forces especials de la policia irrompen als "barracons" de Filosofia (Pedralbes), on es celebra una assemblea, i demanen els carnets de tots els reunits (alguns centenars) i en detenen una trentena. Quelcom semblant passa a Econòmiques, si bé en nombre menor. Als edificis de Plaça Universitat, passa el mateix. Es calculen en més de 1000 els carnets retirats per la policia a estudiants i alguns professors, i uns 60 els detinguts. A Bellaterra, la policia desallotja també els recintes. Igualment passa a l'Hospital de Sant Pau respecte a uns 300 manifestants. Gran marxa silenciosa antorç del Clínic. Els estudiants d'Esade es declaren en atur acadèmic indefinit.

"La ~~xxx~~ pervivència a la U. de Barcelona del desgavell produït, fonamentalment, per l'última gestió ministerial, el manteniment d'un clima hostil a tot tipus de diàleg (...) són, avui, motiu de preocupació per a tots els estaments universitaris.

Les unilaterals i poc fonamentades mesures del encara actual rector han fomentat i fomenten el colapse de gran part de les activitats universitàries. Estudiants i professors seguim marginats de tot tipus de decisió, a propòsit de problemes que ens afecten directament. Així, durant els últims dies i com a única manera de fer-nos escoltar, en algunes facultats han tingut lloc vagues, provocades per la situació dels professors no numeraris (...) i per les actuals formes de gestió de les facultats. I aquest rectorat (...) continua donant mostres d'un increïble aïllament i incomprensió de la realitat d'aquest districte.

Davant d'aquesta situació insostenible (...), considerem:

- 1) Que la retirada de totes les sancions a estudiants, professors i personal no docent és, avui, una exigència mínima per a donar un primer pas cap a un nou clima de convivència i diàleg al sí de la U
- 2) I que junt amb això, el primer obstacle a superar per tal d'afavorir aquest clima, és l'actitut, segons el nostre parer, irresponsable del encara actual rector.

Per tot això, creiem urgent i demanem exigentment a més de la retirada de sancions, la DIMISSIO del rector, Jorge Carreras Llansana, la gestió del qual impedeix tot tipus de solució real i progressiva a la crisi en què està immersa aquesta U. Considerem, a més, que aquesta exigència ha d'anar acompanyada d'un requisit: la pertinença dels rectors a la pròpia Universitat".

Per la seva banda, els PMN de les tres Universitats de Barcelona emmarquen la qüestió del rector Carreras dintre la problemàtica general de la universitat i de l'ensenyament superior a l'Estat espanyol. ~~xxxxxxxxxxxx~~ Afirmen en el document que "han adoptado el acuerdo de denunciar una serie de hechos que atentan gravemente contra la normalidad de la vida universitaria y proponer una serie de medidas para resolverlos". En síntesi, les seves propostes són:

- 1) PARTICIPACIO: organització de Departaments i Juntes com a òrgans democràtics i paritaris dels tres estaments i electivitat de totes les autoritats acadèmiques.
- 2) PLANS D'ESTUDI: derogació de l'anomenat "pla Suárez" i elaboració de nous plans a càrrec dels diversos estaments universitaris, amb la col.laboració dels respectius Col.legis Professionals.
- 3) SELECTIVITAT: adopció de mesures que garanteixin el mateix tipus d'educació per a tots els ciutadans, anul.lació de totes les mesures selectives proposades, augment dels pressupostos, instal.lacions universitàries, personal docent, etc., i fiscalització per part de les Universitats dels augments en les taxes acadèmiques.
- 4) PROFESSORAT: garanties contra la inestabilitat laboral i en pro d'una remuneració digne i adequada...
- 5) AUTONOMIA: règim d'autonomia per a les tres Universitats, derogació dels decrets restrictius en què sentit i ~~XXXXXXXXXX~~ "cese del Rector Comisario Sr. Carreras".
- 6) LLIBERTAT D'EXPRESSIO I REUNIO: reconeixement explícit d'aquests drets, readmissió immediata dels professors acomiadats, readmissió dels estudiants despatxats dels centres universitaris i decissió de posar terme als acomiadaments ~~x~~ arbitraris de personal no docent.

Grups d'estudiants de la Central organitzen un original referèndum sobre la gestió de Carreras Llansana i s'obtenen els següents resultats: Ciències, 1.140 vots per la dimissió, 50 en contra i 150 abstencions; Lletres, 550, 50 i 20, respectivament; Econòmiques, 700, 30 i 80, respectivament.

I com a palesa mostra de la postura adoptada i mantinguda pel rector, valgui un de tants fets, ocorregut a fi de mes. El dia 27, entra la policia a Dret, on sembla que es celebrava una assemblea entre professors i alumnes, i reté 130 carnets i deté 3 estudiants que no el portaven. Davant d'això, 38 professors de la Facultat (entre els quals, els catedràtics Font i Rius, Còrdoba, Entrena, Villavicencio, etc.) adrecen una carta al rector en què manifesten "su más formal protesta por los incidentes ocurridos (...) con motivo de la entrada de la fuerza pública en esta Facultad y que ha dado lugar a hechos que avergüenzan la mentalidad y el estilo universitario". El rectorat, en una

259²

nota posterior, confirma que "ha dado orden de que por la fuerza pública se procediera a disolver la reunión ilegal" i afegeix que "es firmemente resuelto a impedir que la normalidad pueda verse interrumpida por reuniones no autorizadas sobre temas extraacadémicos".

A B R I L

VERS UN MOVIMENT ESTUDIANT D'OFENSIVA I CONVERGENCIA

A part de les múltiples assemblees i reunions d'estudiants i PNN celebrades per Departaments i/o Facultats amb la finalitat d'insistir sobre les qüestions pendents, cal destacar-ne una (anomenada "Reunió General d'Universitats") de més de 30 representants de diverses Universitats de l'Estat. Hi participaven delegats - amb diferent grau de representativitat - de les 3 U. de Barcelona, de la Delegació U. de Lleida i del Col·legi U. de Girona. La reunió tenia com a objectiu específic, per una banda l'anàlisi de la situació universitària espanyola dintre el marc socio-polític concret i, per l'altra, la valoració del moviment estudiant i conseqüent plantejament de les directrius comuns a adoptar enfront dels problemes constatats.

En relació al moviment, s'insinua la necessitat de superar els pressupòsits del SDEUB, tot emprenent noves formes de gestió i participació en cada facultat, i respectant, pel que fa a l'organització dels estudiants, les diferents organitzacions ja existents actualment. I en quant a les perspectives estratègiques, és clara la intenció d'anar vers un moviment estudiant d'ofensiva (i no sols de resposta o "testimonial") i de convergència amb altres moviments populars.

Com a primera font de lluita comuna, apareix el projecte de selectivitat (i per això s'acorda una vaga general a l'ensenyament a convocar per al 9 de maig) i com a reivindicacions constants, la necessitat d'autonomia real, gestió democràtica de la universitat, amnistia, retirada de la policia, etc.

M A I G

TRES MORTS A BELLATERRA

L'últim dia d'abril, tres estudiants de la UAB troben la mort a un pas a nivell ^{sense barreres} prop de Bellaterra, atropellats per un tren de la línia Barcelona-Sabadell (Ferrocarrils Catalans).

El 2 de maig, els estudiants de la UAB declaren un dia de dol, i en massa es dirigeixen a la Diputació de Barcelona per a fer entrega al president (Samaranch) d'un document on, a més d'al·ludir a la profunda inquietud suscitada pel luctuós accident, posen en qüestió molts altres problemes de la UAB. Així, entre altres coses, diuen:

"La problemática, sin embargo, va más allá de los tres compañeros muertos por la negligencia y despreocupación oficial.

"Las condiciones materiales en que se encuentra la U. A. de Barcelona desde su fundación son de todo el mundo conocidas. La falta de bibliotecas, de material, la ineficiencia absoluta de las publicaciones, la centralización total por parte del rectorado de todos los asuntos de las facultades, la despreocupación general por nuestros problemas, la carencia de cualquier subvención estatal tanto para los comedores como para el transporte, son cuestiones que confirman lo antes afirmado".

L'endemà, l'atur és total. Després d'una gran concentració al campus de la UAB, uns 1.000 estudiants inicien una "marxa sobre Barcelona" (uns 15 quilòmetres). La comitiva, en silenci i ordenadament, seguiria durant 3 hores la ruta següent: Bellaterra, Cerdanyola, Montcada, Ciutat Meridiana, Torre Baró (barri on algunes dones aplaudirien els estudiants) i Barcelona (hi arribarien uns 300).

~~XXXXXXXX~~ VAGA GENERALITZADA CONTRA LA SELECTIVITAT

Per al dia 9 havia estat convocada una jornada de lluita a tot l'ensenyament, en signe de protesta contra el projecte de selectivitat presentat pel Govern a Las Cortes. La vaga quasi general d'aquest dia a tots els nivells i sectors de l'ensenyament mitjà i superior, seria la culminació d'una setmana d'accions, d'assemblees, ~~XXXXXXXX~~ d'escampada d'octavetes, en una paraula, una setmana de preparació

de la ~~xxx~~ jornada de lluita amb un gran desplegament de recursos.

Així, el dia 9, malgrat l'escàs relleu concedit a la jornada per la premsa, i contra la mateixa opinió manifestada pel MEC ("a pesar de la profusión de llamamientos... incitando a la huelga para hoy, la asistencia a clase se puede considerar normal en casi la totalidad de las universidades españolas"), s'ha de reconèixer que constitueix realment una fita i una data molt significatives en el sector dels estudiants i d'ensenyants, tant per la generalització registrada (parlem sempre de Catalunya, i especialment de Barcelona i ciutats veïnes) com per la convergència en la lluita de molts professors i d'estudiants de molt diferents centres i nivells, i inclús de pares.

De fet, l'atur és generalitzat i "actiu" a les tres U. de Barcelona, així com a altres centres universitaris de Catalunya.

Com a principals accions del dia, cal destacar: concentració a Plaça Universitat, el migdia, d'uns 3.000 estudiants, disolta quatre vegades per la policia; assemblea d'unes 1.500 persones, a les 7 de la tarda, a Enginyers de Pedralbes amb la participació d'estudiants, PNN, mestres i pares de família; cap a les 9 del vespre, manifestació unitària d'unes 2.000 persones a Rbla, Catalunya/Diagonal.

Es fa entrega també al rector Carreras d'una carta suscrita per "estudiantes delegados de distintas facultades y cursos, representantes elegidos democráticamente por nuestros compañeros, aun conscientes de no poder otorgarnos la representatividad del conjunto de la U. Central de Barcelona". La carta fa un repàs a la deplorable situació que, per diversos motius, està passant cada una de les diferents Facultats i demana l'adopció de les mesures següents:

-- Convocatoria y autorización de Juntas de Facultad en las que participemos catedráticos, PNN y estudiantes para la discusión y solución de todas los problemas que se plantean en la vida universitaria (...).

-- Que sea retirada inmediatamente la policia del campus y que se nos reconozca la libertad para hacer asambleas, como primer medio para que podamos discutir libre~~xxxxx~~ y democráticamente nuestros problemas.

-- Que sean levantadas las sanciones y expedientes incoados a nume-

rosos companeros que no han hecho sino defender lo que hoy pedimos los estudiantes.

-- Derogación de los actuales planes de estudio y elaboración de nuevos en los que participemos conjuntamente profesores y estudiantes.

-- En coincidencia con los deseos y voluntad de la mayoría de sectores sociales de nuestro país (padres de familia, estudiantes de E.M., profesores de instituto, etc.), retirada del Proyecto de Ley sobre la selectividad".

ATURS A MEDICINA DE LA UAB

A partir de mitats de mes s'inicien una sèrie d'accions a Medicina de la UAB que, impulsades sobretot pel 3er. Curs, arribarien a promoure cap a finals del mes la paralització gairebé general de la Facultat en totes les unitats docents (Bellaterra, St. Pau, N^a Sra. del Mar) exceptuada la del SOE.

El motiu originari i principal de lluita venia marcat pel 3er. Curs el qual manifesta d'aquesta forma la seva protesta per les dificultats plantejades en acabar el primer cicle i entrar al segon, per causa de la inexistència de places hospitalàries suficients (a St. Pau) per a tots els alumnes matriculats. Davant d'aquest panorama, els estudiants veuen i comproven amb estupor i indignació la progressiva aplicació de mesures selectives.

J U N Y

EL MINISTRE D'EDUCACIO ENFRONT DELS ESTUDIANTS

Els últims dies del curs, el ministre d'Educació, Martínez Esteruelas, s'entrevista amb estudiants (estudiants-delegats que formen part de les JED) de les tres U. de Barcelona, amb un intent desusat d'establir diàleg directe amb ells (si bé el motiu bàsic pretès semblava ser el d'efectuar un sondeig de cara el curs vinent). Es tracta del primer cas d'aquestes característiques d'ençà de la guerra civil, i els estudiants - també els més "polititzats" de l'oposició, partidaris però

d'eleccions i de participació en els òrgans universitaris - aprofiten l'avinentesa.

Serien tres les reunions mantingudes amb estudiants. La primera, amb uns pocs estudiants representants dels cursos de Medicina de la UAB, els quals insisteixen en demanar més llits hospitalaris. El Ministre no promet res...

La segona i tercera reunió - amb representants de la Central i de la Politècnica, primer, i de tota la UAB, després - serien més mogudes. Els estudiants es mostren disposats a garantir el funcionament de la U. mentre es prengui el compromís oficial d'anul·lar els expedients contra estudiants i professors, de concedir una amnistia general i de retirar el projecte de selectivitat. El Ministre contestaria a la darrera qüestió que el projecte no podia ser motiu de negociació, perquè ja estava decidit...

Altres peticions dels estudiants serien: celebració de claustres generals i convocatòria d'eleccions lliures i d'un referèndum a tot l'Estat espanyol, amb dret de vot als 18 anys, sobre la dita llei de selectivitat.

BOICOT AL LLATÍ

El boicot al llatí, per part del primer curs de Geografia i Història de la Central, prové ja del primer trimestre i es tracta d'una acció concreta dintre el marc més general de lluita contra l'anomenat "pla Suárez".

Des de primers de març, els 500 estudiants d'aquest curs acorden no assistir a classe de llatí, com a protesta per la seva obligatorietat (quan no a COU havia estat assignatura obligatòria). El boicot a les classes seguiria tot el curs. Tanmateix, les autoritats acadèmiques es reafirmarien en l'obligatorietat del llatí...

Davant la imminència de la convocatòria d'exàmens finals, els estudiants insisteixen prop del vicerector en llurs peticions. La resposta ulterior en forma de nota clavada al tauló d'anuncis, seria: "Se recuerda a los estudiantes que son libres de presentarse o no a los exámenes". Grups d'estudiants penjen grans cartells al·ludint al "pla Suárez", al llatí i a la selectivitat.

D'altra part, el rector Carreras Llansana decideix tancar diverses facultats fins a nov avís, donada -diu- l'anormalitat persistent (quan pocs dies abans havia parlat de portes obertes a la Universitat "mientras hubiera un solo alumno para dar clases").

El dijous 7, es tornen els carnets. La premsa notifica que agents de la policia han entrat als negociats de Lletres i Ciències (Central) amb autorització signada pel secretari del rector, a fi de revisar els expedients dels estudiants. Segueix l'atur generalitzat.

El divendres, situació similar. Al vespre, manifestació d'unes 1.000 persones al centre de Barcelona amb gran participació d'estudiants.

El diumenge 10, gran concentració unitària el migdia per les Rambles i Plaça Catalunya, amb nombrosos intents de manifestació. La policia intervé sovint i es produeixen unes detencions.

El dilluns el rector Carreras fa saber que s'obren totes les facultats. Poc a poc es restableix una certa normalitat acadèmica.

LA CAMPANYA PER LA DIMISSIO DE CARREERAS LLANSANA.

Vista l'actuació del rector Carreras Llansana en relació als incidents anteriors, agreujada per unes cartes enviades a alguns estudiants insinuant possibles sancions per la seva participació en la mobilització entr'on de Puig Antich, s'inicia una dura i massiva campanya a la Central reclamant la seva dimissió.

El malestar és general a totes les Facultats. La policia segueix irrompent a algunes aules i retira carnets.

Ja a meitats del mes, es penjen grans cartells a Lletres de Plaça Universitat, demanant la dimissió del rector. Alumnes i professors (sobretot PNN) fan causa comú en la campanya. A Dret es recollen signatures amb aquest fi.

Per la seva importància a l'hora de situar la qüestió, reproduïm (traduït del castellà) part de dos escrits ben significatius i representatius de la postura dels estudiants - el primer - i dels PNN - el segon -. Diuen els estudiants d'Econòmiques:

L'examen final es convoca per al dia 12 de juny. El boicot seria total en els tres torns.

El 19 apareix una nota al tauler d'anuncis, convocant l'examen per segona vegada. La nota inclou velades amenaces als estudiants en cas de repetir el boicot, i afegeix que "se garantizará el derecho a examen". L'endemà, al departament de Llatí, acudeixen gran nombre de "socials" i d'"especials". Però, dels 500 estudiants, només s'examinen uns 10. El boicot havia reïxit, de moment...

E S T I U

TRES FETS ENTRE PARENTESI

Lògicament, durant les vacances d'estiu, les activitats reivindicatives a la Universitat romanen entre parèntesi. No obstant, en el marc que ens ocupa, convé destacar tres fets ben diferents, però d'especial significació en cada cas:

-- "Universitat a Distància" (UNED): A primers d'agost es divulguen unes declaracions d'un grup d'estudiants apuntats a aquesta estranya imitació de la "Open University". Fent-se ressó de les queixes d'un total de 3.000 estudiants "a distància", s'expressa una dura crítica al desenvolupament de la UNED per les següents raons: alt cost de la matrícula (el doble de la normal), desorganització total i desatenció al fet que un 90 % dels matriculats treballen.

-- "Universitat Catalana d'Estiu" (UCE): El 21 d'agost s'inaugura a Prada (França) la 6ª "Universitat Catalana", amb un augment considerable dels matriculats (de 130 el 1969 passarien a més de 800 el present any). Aquesta vegada s'ha ampliat amb seccions de Medicina, Econòmiques, Ciències Polítiques, Estudis Galaico-Portuguesos i Prospectiva. No cal dir que el sol fet de la seva consolidació representa dins el context socio-polític de la cultura catalana, una manifestació digne de ser ressenyada i valorada en els termes adequats.

--Proves d'accés a la Universitat: Per a finals de setembre, eren previstes les proves d'accés a la Universitat. A Lletres de la Central, es produeixen assemblees prèvies i es vota el boicot a les proves se-

lectives. Conseqüència: primera intervenció de la policia en la "nova" etapa del rector Estapé. Altres proves, estretament "vigilades" per l'aparell policial, serien les de Medicina (celebrades conjuntament les de la Central i de la UAB) i Ciències de la Informació.

OCTUBRE / S'INICIA EL NOU CURS (I SEGUEIX EL DESGAVELL)

El dia 2 era la data assenyalada. Comencen efectivament les classes a la Central, però els problemes ja crònics (manca de contractes per als PNN, professors acomiadats, desorganització, plans d'estudi denunciats...) continuen igual.

L'únic ingredient que donaria un cert aire d'incògnita al nou curs, seria el Decret de Participació (publicat al BOE el dia 21) que "legalitzaria" per primera vegada les assemblees i les eleccions lliures de representants a la Universitat.

A la UAB, les classes no començarien fins el 21. El problema és simple: els PNN decideixen no impartir classes fins que les autoritats pertinents no otorguin una resposta suficient a les seves reivindicacions, que concreten^{er} els següents punts: contracte per a dos anys, augment salarial, supressió del certificat de penals requerit per al contracte i admissió en plantilla de la quantitat establerta de nous professors. El rector (Gandía) només es compromet a concedir el contracte de dos anys (solament als professors ja contractats) i la supressió dels requisits extraacadèmics. Tot i aconseguir unes concessions escasses, els PNN acorden en assemblea iniciar les classes el dilluns 21.

D'altra part, dues Facultats de la UAB segueixen arrossegant un pesat llastre des de temps enrera, que les fa especialment conflictives. Són Medicina (que adoleix de greus deficiències com la manca de places hospitalàries suficients, la dispersió de l'alumnat, la desorganització) i Ciències de la Informació (sense locals propis, sense possibilitat de pràctiques, amb un professorat poc especialitzat i amb uns plans d'estudi imposats des de Madrid).

Pel seu costat, els PNN de les 12 Facultats de la Central es reuneixen en assemblea el dia 3 i aproven una extensa declaració dirigida a les Assemblees de Facultat, al Rector i a l'opinió pública. En el documen

fan constar que no sols segueixen sense resoldre's els problemes referents a contractes i a remuneració, sinó que la situació empitjora. Expliciten i detallen llurs reivindicacions i demanen una "reorganización a fondo de las estructuras universitarias".

La Facultat de Dret de la Central continua sense degà, malgrat la repetida proposta dels catedràtics i altres professors en favor de la candidatura de Jiménez de Parga. ✖ Un altre professor, Rafael Senra, - com el curs passat Manuel Sacristán d'Econòmiques - queda exclós de Dret. (Pertanyia a la càtedra d'Alonso García, conegut advocat de grans empreses, enfront del qual ✖ Senra s'havia trobat sovint a Magistratura tot defensant a treballadors, pel fet que exerceix com a advocat laboralista al despatx de Solé Barberà)

Cal observar, finalment, que després del Decret de Participació, a la U. començaria a bullir la discussió pública, ampla i oberta entre els sectors partidaris de les eleccions i els sectors reacis a la participació "legal".

RAIMON TORNA AL "CAMPUS" (I VICEVERSA)

Després de quatre anys d'absència, el 30 d'octubre Raimon torna a la Universitat. El seu crit, de tan amples i significatives ressonàncies al nostre país, esclataria de nou trencant el respectuós i, alhora, entusiata silenci de més de 5.000 estudiants aplegats al "campus" de Bellaterra a ple sol del migdia.

Raimon confirma allí una vegada més la seva categoria de símbol d'una col.lectivitat en lluita i de catalitzador de les inquietuts i aspiracions més sentides del poble, universitari o no.

Lentament, aniria desgranant les seves interpretacions ja clàssiques i d'altres més recents com "Amada" en homenatge al poeta i cantant xilè, Víctor Jara, assassinat per la repressió de Pinochet.

El recital es clouria amb el "Diguem NO", corajat a l'uníson per 5.000 veus solidàries.

N O V E M B R E

MOBILITZACIO PRO SEAT

Durant els dies de vaga total a Seat (segona setmana del mes), milers d'estudiants s'unirien a les massives manifestacions d'obriers pel centre de Barcelona. Es multiplicarien les assemblees a la Universitat i s'organitzarien diverses actes en els quals obrers de Seat informarien sobre l'evolució dels fets i la seva postura.

Entre les nombroses manifestacions d'estudiants, sols o amb obrers de Seat, cal destacar una concentració d'uns 6.000 a la Plaça Universitat el dia 12, i una gran manifestació silenciosa d'estudiants i obrers pel mig de les Rambles el 14.

ENCARA ELS PNN...

Els PNN de la Central, després d'inombrables assemblees i reunions de delegats, aproven el dia 13, en una assemblea de Districte, un programa comú de reivindicacions al qual se sumarien també els PNN de la UAB i els de Medicina de Mataró. El programa consta dels punts següents:

- Contracte de treball
- Rebuig de qualsevol document extraacadèmic per a la seva realització.
- Recolzament de la campanya en pro d'una amnistia general a la U.
- Sol.licitar del Rectorat l'homenatge a Bosch i Gimpera.
- Assumir la declaració de la Junta de la ~~E~~ Facultat de Dret en contra del Dr. Carreras Llansana i dissentir de la postura de la Junta de Govern de la U.
- Cobrament dels atrassos.

D'altra banda, s'acorda una vaga total per als dies 18 i 19 com a protesta per la manca de solucions aportades i ~~xx~~ en solidaritat amb la lluita de Seat i d'altres empreses.

VAGA A FILOSOFIA DE LLEIDA

Els estudiants de Filosofia de la Delegació Universitària de Lleida es declaren en vaga activa durant uns dies. Bona part de la premsa ho atribueix a la manca de calefacció al centre. En realitat, però, venia motivada per qüestions de fons que tenen plantejats molts Col·legis Universitaris. Són 5 els punts reivindicatius dels estudiants de Lleida:

- Creació ~~xx~~ d'una facultat en lloc de Col·legi (el qual per la seva condició jurídica pot desaparèixer ~~xx~~ sense més ni més).
- Implantació d'horaris nocturns.
- Constitució dintre Filosofia, d'un departament de Psicologia i de Ciències de l'Educació.
- Finançació estatal (fins ara està finançada per un Patronat, l'Ajuntament i les U. de Barcelona).
- Oposició a l'augment del cost de la matrícula (val ara 5.000 ptes., de les quals 3.000 són per al Patronat).

LES ELECCIONS, ENTRE EL BOICOT I LA UTILITZACIO

Per al dia 27 eren previstes la majoria d'eleccions de representants a les U. de Barcelona, d'acord amb el Decret del MEC.

La campanya ideològica entre els partidaris i els reacs a la participació, que s'havia incrementat tot al llarg del mes a mida que s'apropava el dia assenyalat, revestia un to, una amplitut i unes característiques totalment desusades als recintes universitaris (i a la resta del país, tant se val). Es tractava d'una palesa batalla entre estratègies polítiques diferents, si no oposades. Els estudiants - i sobretot els partidaris del boicot - farien gala d'una gran dosi d'imaginació a l'hora d'organitzar la campanya (amb cartells, auques, slògans, paròdies...) tant en els dies anteriors com en la mateixa jornada de les eleccions.

En síntesi, els sectors més "polititzats" i les diverses organitzacions de l'avantguarda estudiant s'agrupen en dos blocs oposats en la mesura que uns propugnen el boicot a les eleccions i els altres, la utilització. Ara bé, les raons de cada bloc no són compactes ni de bon troç. Cada "sub-bloc" pot inclús pertànyer a tendències políti-

ques absolutament divergents (p. ex., anarquistes i socialistes pre-
diquen el boicot).

Les diverses raons adduïdes pels partidaris del boicot poden conden-
sar-se en aquestes:

- Si s'accepten les eleccions, el moviment estudiant ~~XXXXXX~~ quedarà ~~XXXXXX~~ controlat i passat per aigua.
- L' avantguarda del moviment es convertirà en un quadre de burò-
crates.
- L'exemple del SDEUB i dels delegats presents a les Juntes de Facul-
tat durant el curs passat, ja no serveixen ara...

Per contra, els defensors de la participació, argumenten:

- Les eleccions poden esdevenir i proporcionar una útil arma, si bé
no ha de ser l'única.
- Els delegats potenciaran el moviment estudiant i la coordinació
amb professors i autoritats.
- L'actuació dels delegats posarà més de relleu les contradiccions
de la universitat actual.

La disparitat de postures enfront de les eleccions respon, natural-
ment, a la disparitat d'estratègies existent al si de l'avantguarda
del moviment estudiant. El boicot seria defensat a ultrança per ~~XXXX~~
~~XXXX~~ - diem-ne - l'extrema esquerra, i també per diferents grups
de l'esquerra "reformista". En canvi, propugnaria la participació
l'esquerra que es podria anomenar "pactista", per bé que amb consi-
derables matissos.

Enmig d'aquest batibull de gran alçada política, comencen les elec-
cions el 27 i, donat que en molts centres i cursos falta el "quòrum"
(el 50 % dels inscrits) requerit, s'efectuaria la segona tanda a prin-
cipis de desembre.

El balanç global, després de la primera ~~XXXXXX~~ tanda d'eleccions,
sembla ser lleugerament favorable als "col.laboracionistes" (la sego-
na tanda ~~XX~~ no ofereix cap interès en aquest aspecte, perquè ja no
es requereix quòrum). En la majoria de centres i cursos de les U. de
Barcelona, així com de les extensions universitàries d'altres capi-
tals catalanes, s'elegeixen efectivament representants. De tota manera

tenint en compte que gairebé una quarta part dels grups havien renunciat totalment a les eleccions, i que l'abstencionisme registrat era força considerable, és vàlid de suposar que aproximadament un 50 % dels universitaris catalans no poden considerar-se representats pels delegats elegits.

D E S E M B R E

TEMPS DE RELAX...

Finalitzada la gran mobilització entorn de les eleccions, s'acaba el trimestre amb uns pocs problemes en vies de solució (situació dels PND de la Central, i de la UAB, solució momentània per als cursos tercer i quart de Medicina de la UAB...), però amb els greus problemes crònics encara pendents (PNN, selectivitat, plans d'estudi, autonomia...) i amb l'específica incògnita de com funcionaran els diferents òrgans directius de les U. amb la incorporació dels flamants delegats dels estudiants.

Entre els fets destacables durant aquest mes de relativa calma, poden esmentar-se els següents: culminació del boicot a les classes de l'ex rector Carreras Llansana a Dret (que passaria a nocturn, perquè al matí ningú assistia a la seva classe), la negativa d'Estapé a organitzar un homenatge a Bosch i Gimpera, una oberta i inhabitual roda de premsa del rectorat de la UAB sobre els problemes propis, anunci de Claustre General a la UAB i un document de la Federació Diocesana de Pares de Família i Pares d'Alumnes de Barcelona en què, a més d'altres peticions, es sol·licita del MEC el "sobreseimiento de todos los expedientes que pesan sobre profesores o alumnos universitarios" com també que sigui derogat el decret pel qual s'impedeix els presos d'estudiar.

B - ACCIONS A L'ENSENYAMENT MITJÀ

ATURS EN MOTIU DE L'EXECUCIO DE PUIG ANTICH

Com ca tots els sectors populars, l'execució del jove anarquista Puig Antich (2 de març) provocaria un extraordinari moviment d'indignació entre els estudiants dels últims cursos de l'ensenyament mitjà.

El dilluns 4, s'efectuarien múltiples assemblees i el dimarts es registrarien aturs de diferent durada i amplitud en una vintena d'Instituts de Barcelona i poblacions veïnes. A l'institut Infanta Isabel de Barcelona els estudiants declaren tres dies de dol (i de vaga).

Per la ~~xxx~~ importància d'aquests fets en un sector fins ara poc actiu, esmentem els INEM que van registrar aturs. A Barcelona: Joanot Martorell, Albéniz, Milà i Fontanals, Boscà, Verdaguer, Egara, Arrahona, Montbau. Fora de la capital: INEM de Martorell, Cornellà, Montcada El Prat, Sta. Eulàlia, L'Hospitalet, Sta. Coloma, Esplugues, Terrassa, Sabadell i Granollers.

Cal fer menció també de diversos aturs i altres accions dutes a terme a centres privats d'ensenyament (Betània, Patmos, CIC...) com també a l'Escola Massana.

EL CAS DE L'INEM DE VIC

Un esment especial requereixen els fets ocorreguts a l'Institut d'Ensenyament Mitjà de Vic. També aquí es produeixen diverses assemblees i aturs en senyal de protesta per l'execució de Puig Antich.

El dia 6 es realitza una manifestació ciutadana de protesta en la qual hi participen molts estudiants, alguns dels quals són detinguts.

L'endemà, davant l'actitut de vaga dels alumnes, el director (Làzaro) reclama la presència de la "Guardia Civil", que desallotja els locals, i el director notifica que l'Institut restarà tancat fins el dia 12. Més tard convoca el Consell de disciplina a fi que ratifiqui la pèrdua de matrícula als alumnes que havien fet vaga i l'expulsió de 6 d'ells. Després, convoca també el Claustre el qual es nega a donar la seva aprovació a tal dràstica mesura.

El dia 16, 3 detinguts passen al TOP i se'ls imposa fiança de 30.000

ptes. que es neguen a pagar, tot declarant-se insolvents.

A dos dels detinguts se'ls envia una notificació en què se'ls prohibeix l'entrada en qualsevol centre educatiu de l'Estat espanyol.

D'altra banda, el director expulsa del centre uns 60 alumnes nocturns amb el pretext que havien acumulat massa faltes d'assistència.

LLEIDA: ELS DE COU CONTRA LES PROVES D'ACCES

Els alumnes de COU de Lleida adrecen una carta oberta a la premsa, recolzada per més de 700 signatures, segons la qual es mostren en contra de la realització de proves d'accés a la Universitat. S'afirma, entre altres coses, que aquesta mesura modificaria totalment la fisonomia del COU "que deixaria de ser el Curso de Orientación Universitaria, integrado de por sí en la Universidad, aceptado por todos al iniciarlo". I afegixen que, si és nefasta la massificació, "¿no es más nefasta la arbitraria selección de los alumnos en un solo examen? ¿Y no es todavía más nefasta jugar con los estudios de todos nosotros por una falta de previsión?"

VASTA CAMPANYA CONTRA LA SELECTIVITAT

El projecte de selectivitat anunciat pel Govern trobaria també en els estudiants dels últims cursos del batxillerat i els de COU - els més directament afectats - una oposició furibunda que es plasmaria en una intensa i extensa campanya d'accions, sobretot des del març fins el maig.

Semblantment als alumnes de COU de Lleida, centenars d'alumnes d'uns 20 centres oficials i privats de Barcelona, 2 de l'Hospitalet, i 1 de Sta. Coloma, van adreçar cartes a la premsa protestant de les mesures selectives. A Tarragona i a primers d'abril, uns 150 estudiants es manifestarien amb la mateixa finalitat davant de l'INEM, mentre la VII Assemblea d'Associacions de Pares acordava a la mateixa capital l'aprovació d'un document també contrari a la selectivitat.

A Barcelona, a l'institut Milà i Fontenals els 85 estudiants de COU prendrien l'acord, en assemblea, d'efectuar vaga activa. Diversos aturs es registren també als instituts de l'Hospitalet i Cornellà.

De tota manera, la mobilització més impressionant tindria lloc la primera setmana de maig com a preparació de la jornada contra la selectivitat (dia 9), convocada de forma unitària per la V RGU ("Reunió General d'Universitats"). Dies abans, representants d'uns 50 centres d'ensenyament mitjà d'arreu de Catalunya (Barcelona, Baix Llobregat, Vallès, Maresme, Girona...) havien celebrat una reunió per tal de coordinar les accions a desenrotllar, aprovant a continuació un document a mode de manifest sobre les pròpies aspiracions, que després es passaria a la majoria de centres i d'afectats.

El 7 de maig, és adreçada una carta al rector de la Universitat Central, suscrita pels "estudiants de batxillerat de Barcelona". En ella expressen el temor suscitat per la selectivitat i, concretament, pels rumors sobre substitució del COU pel PREU i sobre desaparició dels cursos nocturns d'Institut. Acaben dient:

"Para resolver todos estos problemas planteados, hemos realizado numerosas asambleas, reuniones, etc., pero lejos de facilitarnos el camino, nos hemos encontrado con muchas trabas, como son el que no contamos con el derecho de asamblea, que no podemos expresarnos libremente, que no contamos con representantes delegados en el claustro, que toman represalias cerrando Institutos y enviando la policía. Nuestra postura es arreglarlo; la suya es impedirlo. Por otro lado, nosotros le pedimos una respuesta el día 9 de mayo invitándole a contestar por medio de las direcciones de los Institutos y públicamente a través de los medios de difusión..."

El dia 9 (com ja queda dit pel que fa a la Universitat) esdevé efectivament una jornada de lluita, massiva i unitària, contra la selectivitat. Resulta impossible de ressenyar la major part d'accions dutes a terme a tot Catalunya. Valguin, com a mostra, unes quantes. A Barcelona es registren assemblees i aturs de diferent intensitat a una vintena de centres, entre oficials i privats. Molts batxillers i estudiants de COU participen en la gran concentració realitzada el migdia a la Plaça Universitat, així com a altres manifestacions de la jornada juntament amb universitaris.

Al Baix Llobregat, aturs a St. Feliu, Cornellà (amb concentració d'uns 500 estudiants pel centre) i El Prat, on els estudiants recorren

el mercat i altres llocs tot explicant els motius de l'acció. A Sabadell, assemblees i aturs totals a uns 10 centres, entre els quals també l'Institut Social de la Dona (de la Secció Femenina), amb un total aproximat de 5.000 estudiants. Diverses concentracions al vespre (a Can Oriach, a la plaça Marçet i davant l'Ajuntament, on una comissió, acompanyada del president de l'Associació de Pares del centre Pau Vila, fa entrega d'una carta a l'alcalde).

A Terrassa, assemblees i aturs parcials a mitja dotzena de centres, i aturx total a l'Institut Blanxart. El Vespre, concentració davant de l'Ajuntament per a lluirar una carta ~~xixx~~ contra la selectivitat signada per uns 1.600 professors i alumnes dels centres referits. L'ampollicia dispersa la concentració i deté el regidor de Cultura de l'Ajuntament, Josep Ruiz Sanz, quan es disposava a recollir la carta. (Dos dies després el Govern Civil comunicaria la suspensió del dit regidor, juntament amb la del col.lega Antoni Cunill Sola - que havia sol.licitat per escrit a la Corporació que es pronunciés contra la pena de mort -, al.legant x "graves motivos de orden públic")

En fi, altres poblacions en què s'efectua algun tipus d'acció, ja sigui a instituts o a acadèmies, són: Badalona, Sta. Coloma de Gramanet, Masnou, Mataró, Vic, Ripoll, etc.

MOBILITZACIO CONTRA LA REDUCCIO DELS CURSOS NOCTURNS

A finals de curs salten a les planes d'informació local els rumors sobre una "anticipada" aplicació de la selectivitat, que té com a principal "promotora" la inspectora d'ensenyament mitjà Roser Pujades Duran, i que consistir~~ia~~^{en alguns} en la reducció de cursos nocturns ~~de~~ INEM ja el curs que ve. L'experiència es començaria en alguns INEM de Barcelona i dos de poblacions veïnes (Sta. Coloma i l'Hospitalet).

La part principal de l'oposició correria a càrrec de la secció d'interins del Col.legi de Llicenciats i de les Associacions de Veïns més o menys afectades. Però també els interessats dels diferents centres prendrien a càrrec propi diverses accions (assemblees, manifestacions, denúncies, cartes a la premsa...).

Destquem una carta adreçada al Ministre d'Educació, signada per més

de cent estudiants de l'INEM "Puig i Cabeller" de Sta. Coloma de Gramanet, un dels centres amenaçats (i únic Institut a aquesta població de 150.000 h. i que disposa només de 120 places per al batxillerat nocturn!). Manifesten en la carta llur preocupació davant les notícies sobre reducció dels cursos nocturns, quan les places existents són ridícules en relació al nombre de sol.licituts, i demanen per contra que s'ampliïn les classes nocturnes: "La selectividad - argumen- ten - debe basarse en la igualdad, pues/trabajar es tan digno como estudiar. Tendría que implantarse la EGB y el BUP igual para todos con la incorporación de becas-salario para aquellos estudiantes con menos posibilidades económicas, a sufragar por los pudientes".

SABADELL: TOTHOM CONTRA LA DIRECTORA DEL "PAU VILA"

El malestar entre estudiants, professorat i pares, en relació al cap- teniment mostrat reiterades vegades per la directora del ~~INEM~~ "Pau Vila" de Sabadell, aniria agreujant-se tot al llarg de l'any. Comença- ria el nou curs i la directora es negaria, sense donar suficients ex- plicacions, a renovar la matrícula a determinats alumnes. La discrepància entre la direcció i tots els altres interessats esde- vindria cada cop més aguda. Els estudiants comencem a reclamar amb insistència la seva destitució, i el cas del "Pau Vila" passa a ser tema públic a la ciutat fins el punt de motivar uns programes especials a través de Ràdio Sabadell. En el primer d'aquests programes (comen- çaments de desembre), el mateix regidor de Cultura i Ensenyament de l'Ajuntament, procura calmar els ànims, i els professors assistents exposen serenament les divergències amb la direcció. Però, el segon programa es desenvolupa amb un to ben diferent pel fet que més d'un centenar d'alumnes irromp als estudis i esbomben davant els micròfons la seva crua versió sobre la forma de procedir de la directora.

C - ACCIONS DELS ENSENYANTS

L'HOSPITALET: UNA ACCIO EXEMPLARX CONTRA L'ACOMIADAMENT

L'empresa "Promotora de Enseñanza Berman, S.A." té 8 centres d'estudis a l'Hospitalet. En un d'ells, el de "Sant Nicolau", els quatre professors de què disposa havien iniciat pel desembre del 1973 una labor de contacte amb els ensenyants dels altres centres.

A primers d'any, l'empresa acomiada un professor d'un dels centres i amenaça de procedir igual amb altres. I a fi~~xxx~~ de gener, a l'hora de pagar el mes, apuja la retribució a tots menys un.

Aquest fet acaba d'exasperar els ànims dels ensenyants, els quals en bloc presenten un ultimàtum a la direcció reclamant x: millorament de les condicions pedagògiques i higièniques i un major augment salarial, extensiu a tot el professorat. Com a resposta, l'empresa els amenaça amb nous acomiadaments.

El primer de febrer, els quatre professors esmentats inicien una vaga tècnica que es proposen de mantenir fins a assolir una resposta satisfactòria per part de la direcció quant als diversos problemes plantejats. De tot això, n'informen als pares dels alumnes.

El dilluns ~~del~~ següent, els quatre ~~professors~~ reben la nota d'acomiadament, que no signen.

Al vespre, se celebra una reunió entre els quatre ensenyants, una comissió de pares i la direcció, per tal de discutir el problema. I davant del recolzament dels pares envers els professors acomiadats, la direcció es veu obligada a acceptar les seves peticions: 1) anul.lació dels acomiadaments; 2) augment de sou al professor acomiadat; 3) legalitzar la situació dels ensenyants que encara no estaven afiliats a la Seguretat Social.

ENSENYAMENT PRIVAT: MOBILITZACIO ENTORN DEL CONVENI

El conveni "provincial" de l'ensenyament privat a Barcelona vigent el curs 1973-74, havia estat signat el desembre del 1972 i impugnat pels ensenyants afectats el juny del 1973. L'estiu del 1973, els ensenyant havien elaborat una plataforma reivindicativa unitària en la que, a més de qüestions salarials i professionals, demanaven una alternativa

democràtica enfront de la LGE. Un cop iniciat el curs, es multipliquen les accions de cara a presentar un front comú en les negociacions amb la patronal: discussió per centres, reunions per barris, coordinació i presència a Sindicats. El 8 de novembre es trenquen les deliberacions ja que els empresaris no consideren "negociables" les propostes de la part "social" (equiparació salarial amb els mestres estatal IRTP i SS a càrrec de l'empresa, estabilitat en el lloc de treball, no més de 35 alumnes per aula, etc.). Llavors comença una nova etapa de negociació, presidida pel Delegat de Treball. I a finals de desembre la patronal ja no acudeix a les reunions.

Malgrat les mesures del Govern sobre congelació de sous, els ensenyants no deixen de mantenir la seva plataforma reivindicativa. La ruptura definitiva de les deliberacions es produeix el 30 de gener del 1974. El enllaços dels ensenyants, però, segueixen acudint a Sindicats... I la "norma de obligado cumplimiento" es fa pública el 27 de març, concedint tan sols un 16 % d'augment sobre el sou base i encara absorbible (la patronal ja concedia un 15 %). Les remuneracions a cada una de les tres categories, queden establertes així:

<u>categoria</u>	<u>sou d'abans</u>	<u>sou d'ara</u>	<u>demanaven</u>
Mestre	8.000	9.280	15.400
Llicenciat (hora/mes)	2.600	3.016	5.000
Instructor	7.200	7.752	15.400

L'endemà es celebra una reunió d'uns 150 enllaços a Sindicats en què es fa palès el gran descontent produït per la decisió de l'autoritat laboral. El mateix president Salinas, pressionat pels presents, convoca una altra assemblea per al 22 d'abril i una vaga per al 25, que tindria poca eficàcia. Mentrestant, són molts els sectors i grups d'ensenyants que denuncien tant la rigidesa de la patronal com la postura de Sindicats com a neutralitzadora de la pròpia lluita.

ELS MESTRES CONTRA EL SISTEMA D'ACCES A UNA PLAÇA FIXA

El 15 de febrer, el MEC publica un Decret sobre regulació de l'accés al Cos de Professors d'EGB, el qual preveu dos sistemes perquè un mestre pugui accedir a una plaça fixa: o bé a través de les clàssiques

oposicions, o bé per accés directe. L'accés directe, però, només seria viable per als estudiants que haguessin aconseguit durant els estudis un promig mínim de 8 sobre 10 i cap suspens.

Com a protesta per aquesta normativa restrictiva - justament davant la doble constatació de tants de nens sense escolaritzar i de tants de mestres en atur forçós o sense plaça fixa -, es produeixen diversos ~~xxx~~ aturs a l'Escola de Formació del Professorat de Bellaterra i a la de Lleida. Mentres, grups ~~xxxxxxxxxx~~ d'ensenyants passen a signar una carta que, suscrita després per uns 400 (mestres propietaris, interins, contractats i ex-contractats) de la "província" de Barcelona, adrecen a primers de març al Ministre d'Educació. Entre altres coses, demanen la possibilitat d'accés directe "al Cuerpo de Profesores de EGB de todos los maestros con un año de servicios en una escuela estatal" i l'augment de la plantilla de forma que "cubra todas las necesidades de puestos escolares del país".

TARRAGONA: PROFESSORS D'INSTITUT CONTRA LA SELECTIVITAT

A finals d'abril, i com a tants altres centres oficials i privats d'arreu de Catalunya, els professors de l'Institut "Antonio Martí Franqués" de Tarragona, es declaren obertament contra la selectivitat i elaboren i fan públic un document en el qual exposen llurs peticions que poden resumir-se en aquestes tres:

- Que sigui retirat el projecte de Llei de Selectivitat per part del MEC.
- Que es procedeixi al ple desenvolupament de les potencialitats del COU, en especial pel que respecta a la relació amb la Universitat.
- Que es promoguin suficients places de professorat.

POLEMICA ENTORN DE L'ENSENYAMENT NOCTURN

Tot al llarg del mes de juny té lloc una ampla polèmica a nivell de premsa, desencadenada a Barcelona per la inspectora d'ensenyament mitjà, Roser Pujades. La inspectora havia proposat de cara el pròxim curs (i segons sembla per indicació del mateix MEC) unes mesures clarament restrictives a propòsit de l'ensenyament nocturn als INEM, i

restrictives tant pel que fa a les possibilitats reals d'accedir-hi (horari, necessitat de bons expedients...) com al nombre de places màximes disponibles a cada centre (110 com a màxim!). Conseqüències directes: gran reducció selectiva en perjudici dels joves treballadors que fan jornada completa i reducció conseqüent de llocs de treball per als ensenyants.

L'esvalot aixecat per les propostes de la inspectora, seria canalitzat principalment per la Secció de Professors d'Institut del Col·legi de Llicenciats. Però, les rèpliques i propostes, aparegudes cada dia a la premsa, sorgirien de tots els sectors interessats: PNN, Associacions de Veïns, alumnes.

La polèmica desbordaria l'estricta tema de l'ensenyament nocturn (realment no previst per la LGB a l'hora d'implantar el BUP) per arribar a posar en qüestió les mateixes bases on descansa tot l'aparell educatiu espanyol.

En contra de l'opinió oficial, els professors d'Institut manifesten que la solució dels estudis nocturns no consisteix ni en la ^{seua}supressió ni en la creació de més obstacles. I donat que és utòpic de demanar beques-salari per a tots els estudiants que treballen, sol·liciten com a mínim:

- Augmentar la quantitat i l'import de les beques-salari, tot adoptant uns criteris distints als actuals a l'hora de concedir-les.
- Augmentar els estudis nocturns, juntament amb la reducció de la jornada laboral (i garantitzada) per als joves treballadors que vulguin estudiar.
- Reestructurar-los en funció de les peculiaritats d'aquest ensenyament.

Com a resultat d'aquesta mobilització generalitzada, l'aplicació de les mesures selectives i restrictives en l'ensenyament nocturn quedaria suspesa de moment...

LES OPOSICIONS A MAGISTERI, "CONTESTADES"

Dies abans dels exàmens d'oposicions al Magisteri (finals de juny - primers de juliol), s'havia celebrat un acte públic organitzat pel col·legi de Llicenciats i l'Associació d'Antics Alumnes de la Normal,

en el qual es denunciava el caràcter "irracional, memorístic i selectiu" de les dites oposicions.

La posterior realització dels exàmens confirmaria una vegada més la situació denunciada. Els exàmens contenien, a més, preguntes fora de programa. Tot plegat motivaria desercions massives de les aules d'exàmenx en signe de protesta. En un moment donat, abandonarien l'aula més de 50 opositors. Un grup de mestres inicia un recurs contra l'exàmen.

Situacions similars de malestar i descontent es registrarien a d'altres capitals catalanes.

LES "ESCOLES D'ESTIU", NOVA DIMENSIO

Les "Escoles d'Estiu" van adquirint carta de ciutadania entre els ensenyants. La seva consolidació en els darredr anys apunta més enllà d'una simple renovació didàctica i pedagògica. Apunta a una "escola nova", a una escola democràtica en un país democràtic, a una escola catalana... I recull, també, cada vegada més, el moviment reivindicatiu - si més no en l'àmbit professional - dels ensenyants de casa nostra.

Durant els 10 primers dies de juliol, a la històrica Escola del Bosch de Montjuich (Barcelona), es duu a terme la "IX Escola d'Estiu" organitzada per la institució privada "Rosa Sensat". La participació d'ensenyants als cursets és extraordinària: 1.700 matriculats en total (i amb representants de tota la Península). Paral·lelament, el Col·legi de Llicenciats organitza uns cursets ~~XXXXXXXXXXXX~~ per als ensenyants de la segona etapa d'EGB.

A Sabadell, a finals de setembre també s'organitza la "I Escola d'Estiu", a càrrec de la Secció Cultural Pedagògica de la Cooperativa "La Sabadellenca", amb la participació d'uns 170 ensenyants.

DISCONFORTITAT DAVANT LA NOVA ORDENANÇA LABORAL

Una comissió de professors d'ensenyament privat (mestres i llicenciats) ~~XX~~ promouen el 21 d'octubre una roda de premsa per tal de mostrar el seu desacord amb la nova or-

denança laboral imposada al sector privat.

Fan pública una declaració, que ja havia estat llegida pel degà del Col·legi de Llicenciats en una recent assemblea extraordinària del Congrés "nacional" d'aquests col·legis professionals. La declaració assenyala que és inacceptable l'elaboració de l'ordenança "a esquenes de tots els organismes i estaments afectats". Es denuncia l'increment salarial concedit als diferents grups de professors i es lamenta que continuï la manca total de participació del professorat en l'organització dels centres i que no es parli del dret de reunió ni del control de les subvencions en els centres que en disfruten.

PNN D'INSTITUTS: ATURS I RECLAMACIONS

En començar el nou curs, els PNN d'institut tornen a sofrir, com cada any, les conseqüències de la manca de reglamentació clara per al seu cas.

Les seves reclamacions són les de sempre, i per a recolzar-les, es declaren aturs actius a diversos INEM (alguns de Barcelona, de Cornellà, El Prat, St. Feliu de Llobregat, Santa Coloma de Gramanet, Gavà, l'Hospitalet i Montcada).

El 25 d'octubre, una comissió de PNN d'institut fan entrega a la Delegació de Barcelona del MEC, d'una carta, signada per 230 professors, on exposen llurs problemes i reivindicacions: contractes, pagament de part de la "page" de Nadal de l'any 1973 (!), readmissió dels acomiadats, augment de sou ~~xx~~ d'acord amb el cost real de la vida, garantia de no exclusió, dret de reunió, etc.

PNN CONTRA ALGUNS DIRECTORS D'INSTITUT

"Es permisible que el director d'un Institut adopti postures a esquenes o inclús en contra de l'opinió del professorat i de l'alumnat? No ha arribat l'hora que aquestes actuacions, objectivament arbitràries, siguin supervisades per la Inspecció o algun altre organisme que tingués en compte totes les parts implicades? Suposat el cas en què la gestió d'un càrrec directiu fos considerada nefasta per totes les parts implicades, no haurien d'existir uns mecanismes democràtics

per permetessin la revocació del càrrec esmentat?"

Aquestes són algunes de les preguntes que es fan en un document de la Secció d'Interins del Col·legi de Llicenciats arran de les tensions existents en l'INEM de Vic (el director del qual arrossega un historial ple d'actuacions unilaterals i arbitràries tan en relació als PNE com als alumnes), així com a d'altres Instituts de la "província" i concretament el de Vilanova i la Geltrú.

3.- IN-CONCLUSIONS

Donat que el panorama analitzat en aquest capítol abraça un munt de problemes i de situacions tan complexes i divers, es fa evidentment difícil d'extreure'n ni que sigui unes conclusions precipitades. Més val - creiem - renunciar a aquesta compromesa tasca, i oferir simplement una sèrie de consideracions finals i de conjunt sense cap pretensió ni exhaustiva ni dogmàtica.

Sembla inqüestionable que tot el procés educatiu a l'Estat espanyol està arribant a la saturació de la pròpia capacitat de resistència. Es podria dir que ja no existeixen en aquest camp problemes marginals o secundaris. Tots apunten més o menys directament a la problemàtica de fons que el règim no està en situació de resoldre, ni políticament ni econòmicament. Cada branca d'aquest arbre que és l'aparell educatiu està barrinada per un corc o altre. No cal repassar ^{ara} cada un dels nivells i sectors de l'ensenyament, perquè seria feina d'una enciclopèdia. D'altra part, poca gent hi ha que, d'una forma o altra, no es trobi afectada per les vastes i deplorables conseqüències d'aquesta situació caòtica. Només alguns privilegiats en poden treure partit. La majoria la pateixen en la pròpia carn o en la dels fills.

Dintre aquest marc general de crisi a l'ensenyament, l'any 1974 ha posat de relleu algunes situacions d'una gravetat especial i alarmant: negativa premeditada per part de l'Estat de fer-se càrrec de l'educació preescolar; ajornament "sine die" de la gratuïtat promesa per la LGB a l'ensenyament primari; manca absoluta de programes i deficiència alarmant de centres per a la implantació del BUP i generalització de la Formació Professional; agudització de la selectivitat en el camí vers l'ensenyament superior; atonia, inoperància, degradació, paralització de la investigació, etc., a la universitat; agreujament de la situació laboral dels PNN (80 % del professorat d'ensenyament mitjà i superior), etc.

Quina ha estat la resposta del Govern davant tot això? Sembla que el Govern respongui al caos real amb un altre caos programàtic. La manca

d'una efectiva programació a curt i a més llarg termini i la incoherència demostrada tot al llarg de l'any per la política educativa, fan entreveure en les altres esferes o bé una impotència o una incapacitat real (donats els pressupostos ideològics i polítics del règim) d'afrontar la complexa situació, o bé una estranya inconsciència ~~xxxxxxx~~ a propòsit de la gravetat de la qüestió. De fet, les mesures adoptades pel MEC han estat sovint contradictòries (almenys aparentment; una anàlisi més pregona faria descobrir probablement que les contradiccions no són tals...). Per exemple: com és possible d'imposar a tota la població una Llei de Selectivitat - massivament protestada - i poc després donar via lliure per decret a les eleccions democràtiques a la Universitat? O com vol lluitar el Govern contra la degradació ~~de~~ general de l'ensenyament tot mantenint a la major part del professorat en unes condicions de treball (inestabilitat contínua, salaris ínfims...) indignes de qualsevol peó de carretera (i que els peons de carretera ens perdonin)?

La mobilització de la població enfront de tota aquesta problemàtica, i sobretot dels més directament afectats, ha sigut en termes generals constant i intensa. Una altra cosa seria judicar sobre l'eficàcia demostrada respecte als resultats. La constatació és fàcil: els nusos gordians més conflictius i crítics de l'ensenyament en els seus distints graus i sectors, segueixen igual, sense perspectives massa optimistes. I una de les raons pot ser que la lluita de cada sector implicat i de les classes populars en general no ha passat de ser una lluita força marginal, excepció feta d'alguns moments i mobilitzacions importants (entorn de Puig Antich, setmana contra la selectivitat i ~~xxxx~~ vaga generalitzada a tot l'ensenyament, aturs de PNN...).

Malgrat tot, cal observar i valorar correctament una característica molt específica i molt comú a la majoria d'accions: que, junt amb una progressiva sensibilització (gràcies a una major convergència dels diversos moviments populars) del molts sectors o capes de la població fins ara poc conscients de la situació educativa (professors numeraris, batxillers, associacions de pares...), els protagonistes més des-

tacats en el plantejament de les accions reivindicatives (universitaris, PNN, alguns col·legis professionals, Associacions de Veïns) han sabut superar el marc reduït de les reivindicacions particulars i/o corporatives, i posar en qüestió les mateixes bases socio-polítiques sobre les que s'ha volgut bastir durant els darrers 35 anys tot l'aparell educatiu espanyol. La denúncia del caos a l'ensenyament ha revestit el caràcter d'una denúncia eminentment política, cosa que el Govern sovint ha intentat d'eludir tot desviant i reduïnt els conflictes a simples qüestions d'"ordre públic".

Notes (2, v)

- (A) Algunes de les deficiències més notables del Decret eren:
- No garanteix la immunitat dels representants.
 - No determina els seus drets.
 - Els representants no son revocables.
 - Limita les funcions del delegats a qüestions "acadèmiques".
 - Exclou els alumnes lliures i els estrangers.
 - Limita en gran manera el dret d'assemblea.
 - Situa en franca minoria els representants dels estudiants al si dels òrgans de gestió.
 - Burocratitza el funcionament de l'organització estudiantil.
 - Exclou l'existència d'un organisme permanent de coordinació a nivell de Catalunya i del 1er Estat.
 - No inclou una amnistia universitària.

(2) El moviment ~~de~~ ^{dels} ensenyants d'Universitat es concreta en el dels PNN, el qual mostra suficient autonomia com per no incloure-l en el moviment d'ensenyants, que normalment s'entén que es refereix al dels professors de l'ensenyament mitjà i d'EGB.

(3) Resulta impossible d'oferir aquí, ni que sigui sumàriament, una visió de conjunt sobre la problemàtica de cada un dels sectors esmentats. L'amplitut i complexitat de la situació laboral, econòmica, professional, etc., de cada sector faria necessària una extensa anàlisi que sobrepassa els objectius d'aquestes planes. D'altra part, la premsa en general - i especialment els setmanaris i les revistes especialitzades- han tractat sovint la qüestió amb prou competència i abundància de dades.

(4) (5) (← ALEETA: Les notes corresponents estan a la darrera pàgina)

(6) El curs 1975-76 serà el primer en què actuarà aquest sedaç selectiu. El problema de què fer-ne dels alumnes que hauran acabat EGB, començaria a preocupar seriosament. De fet aquest nois i noies de 14 anys tindran una formació diferent segons hagin estat preparats per mestres més o menys capacitats i hagin acudit a grups esco-

lars, escoles unitàries, acadèmies particulars o col.legis de grans quotes.

Però encara el problema s'agruarà si el noi/noia "pot" apuntar-se al BUP, donat que no hi ha places als Instituts i, per tant, exceptuats els graduats que podran continuar al seu centre, tots els altres (procedents de grups privats escolars, escoles rurals o centres privats menys dotats) no trobaran plaça... O no podran pagar-la (dues formes ben subtils de selectivitat). I per als que "vulguin" seguir la formació professional, la viabilitat no es veu gens clara. Encara no se sap realment què serà això -no hi han ~~XXXXXXXXXX~~ programes ni estratègies- ni com ni on es portarà a terme, puix que l'actual deficiència i insuficiència de centres no es pot solucionar ni amb un any ni amb dos...

(7) No podem deixar de referir-nos aquí a un extens - i gairebé exhaustiu-dossier que elaborà el Col.legi de Doctors i Llicenciats de Catalunya i Balears a finals de maig, sobre tota la problemàtica de fons suscitada per la Llei de Selectivitat. Un bon resum del dossier es pot trobar a "Presència (8-6-74), a càrrec de Lluís Mª Bonet.

(8) Per exemple, i segons dades de l'"Anuari Estadístic de la Unesco -1972" referents al 1970, a l'Estat espanyol hi havia 653 estudiants d'ensenyament superior per 100.000 habitants. Aquesta xifra estava per dessota de la d'altres països com Grècia (856), Txecoslovàquia (906), Polònia (1.008), Itàlia (1.280) i - no cal dir-ho - dels països amb el major percentatge: URSS (1.887), Canadà (2.250) i USA (4.137). Pel ~~ret~~ que fa al tant per cent d'aquests estudiants en relació a la població estudiant total, heus aquí alguns punts de comparació: Estat espanyol, 3,6 %; Itàlia, 4,9 %; França, 6,5 %; URSS, 8,3 %; USA, 12,8%.

(9) En aquest punt també, el panorama interior, si el comparem amb el d'altres països, és per siddort massa eloqüent. Així, seguint les referides dades de la Unesco per a l'any 1970 a diferents indrets, tenim les següents proporcions de diplomats superiors per 100.000 h.: Estat espanyol, 51; Grècia, 132; França, 177; Bulgària, 246; Japó, 336; USA, 742.

L'actual estancament del mercat de treball dels titulats superiors a casa nostra (i d'aquí, en part, la major selectivitat) sembla que està en proporció directa a la gradual dependència del procés de la producció espanyola als imperatius de les multinacions que actuen sobre el nostre sòl. La massiva importació de la tecnologia fa que un 80 % de tècnics espanyols treballin estrictament al seu servei, tot impossibilitant així l'alternativa d'una tecnologia pròpia. Una palpable mostra d'aquesta situació de dependència es pot comprovar en el ridícul percentatge - 0,20 per 100 - del PNB destinat cada any a la investigació, front als 250 milions de dòllars que es paguen en concepte de patents estrangeres.

(10) Cal dir que ni un d'aquests 22 procuradors formava part de la comissió, la qual no podia ser més pro-governamental. En efecte. La comissió era formada per: 10 rectors d'Universitat (designats pel MEC), 11 consellers del Movimiento (la majoria de designació directa), i governador civil, 5 alcaldes (nomenats per Governació), 14 procuradors "sindicals", 12 "familiars (entre els quals, Joan Botanch, de Girona) i 3 representants d'entitats culturals.

(11) A tall d'exemple, és interessant d'aportar algunes mostres del to emprat a Las Cortes en aquesta ocasió:

"Lo que en realidad se esconde tras esta Ley es que no hay financiación para afrontar el reto de la General de Educación" (Gallegos Romero)

"La ponencia hubiera haber dado valor de referéndum a estas 22 enmiendas a la totalidad" (Carazo).

"No limitemos la problemática de la Universidad a la falta de capacidad de los alumnos" (Bau Carpi)

"El bachillerato y la formación profesional de segundo grado constituyen ya un importante filtro para el análisis de capacidades" (Escudero Roda).

(Alerta: cal revisar la secció (loc citat))

(4) Segons la "Ley articulada de Funcionarios Civiles del Estado" del 1964, són funcionaris interins (anomenats "Funcionarios de empleo") els que "por razones de necesidad o urgencia ocupan plazas de plantilla, en tanto no se provean por funcionarios de carrera". També diu que "Los Ministros podrán autorizar la contratación de personal para la realización de estudios, proyectos, dictámenes y otras prestaciones".

(5) Aquestes dades reflecteixen la situació de professorat per al curs 1972-1973, d'acord amb l'INE, "Estadística de la Enseñanza", Madrid, 1974.

(12) A propòsit de la lamentable gestió de Carreras Llansana com a rector de la Universitat de Barcelona, es pot consultar a "Diario de Barcelona" un informe exhaustiu sobre els "400 dies" primers al rectorat, elaborat per la periodista Amparo Moreno i publicat els dies 17 i 18 d'abril.

VI - MOVIMENTS RURALS

1.- INTRODUCCIO

El despoblament del camp català

Només cal fer un petit tomb pels pobles rurals de qualsevol comarca catalana i l'evidència estalvia tot comentari sobre la situació de la pagesia a casa nostra.

Però, entre totes les constatacions, una d'elles s'imposa en primer lloc per la seva contundència i transcendència de cara a un futur ja present: La despoblació del camp. Pobles abandonats, cases pairals en procés de ruïna, camps erms, boscos en la més absoluta incúria... L'èxode rural dels últims anys apareix com la demostració més palmària de la greu i profunda transformació que ha hagut de sofrir la pagesia a remolc del nou carro del creixement econòmic segons els mòduls d'un capitalisme avançat.

I un altre fet no menys alarmant: el progressiu envelliment de la població rural. Difícilment, hom topa amb una cara jove a les veremes del Penedès o del Priorat, o roturant els camps de l'Ampurdà, ^{o cuidant les vaques lleteres del} Pallars o de la Cerdanya, o recollint la fruita de les plantacions de Lleida o l'oliva de les Garrigues...

Aquesta és la primera i superficial impressió que l'observador més despistat pot constatar. A darrera d'aquesta façana, s'hi amaga el drama de milers i milers de famílies obligades a deixar els estrics i els lligams amb la terra per sumar-se a l'exèrcit de reserva industrial que la nova cojuntura político-econòmica necessitava als nuclis urbans.

El despoblament del camp a Catalunya -més o menys constant al llarg de la present centúria- ha registrat un procés accelerat durant les dues últimes dècades. La població activa agrària s'ha anat reduïnt d'una forma flagrant. Només del 1969 al 1972, a Catalunya passaria de 233.481 persones a 174.270. I el percentatge en relació a la població activa total passaria del 14,8 ~~al~~ del 1962 al 11,3 el 1969. Segons dades del cens de població de l'INE del 1970, en el període 1965-70, 16 de les 38 comarques catalanes presentaven una pèrdua de

població en termes absoluts (Δ); a d'altres, el creixement demogràfic era inferior a la mitja de Catalunya i, en algunes, la situació era estacionària. Aquest fabulós desplaçament de mà d'obra de camp a la ciutat, tenia com a meta, com és de suposar, l'assentament definitiu en els grans ~~xxxxx~~^{nuclis} industrials del país, sobretot Barcelona i àrea metropolitana. Però també cada petit focus industrial o turístic ha exercit una poderosa atracció sobre la pagesia de la subcomarca respectiva. En definitiva, han estat els municipis més petits els majorment afectats pel despoblament i per la regressió o bé els municipis que, tot i constar d'alguns milers d'habitants, no oferien condicions "idònies" per a la instal·lació de complexes industrials o de serveis.

En relació a l'envelliment de la població agrària activa, és ociosa d'insistir-hi. El jovent no pot trobar cap alicient, ni unes mínimes perspectives de futur, donades les actuals condicions del treball de conreu o ramader i les condicions de vida encara vigents als pobles rurals, molt inferiors a les de la ciutat. No és estrany, doncs, que el jovent rural deixi bous i esquelles i emprèngui qualsevol camí que mení cap a l'assoliment de les formes de vida urbanes (sou fixe, major confort, possibilitats d'esplai, de lleure, de culturalització, etc.). A tall d'exemple eloqüent, diguen que a la "província" de Girona i per a l'any 1972, només un 3,3% dels empresaris agrícoles tenien una edat inferior als 35 anys (2).

Tot el procés de despoblament del camp, doncs, representa a Catalunya com de forma més aguda encara a altres indrets de la Península (Andalusia, Extremadura, Castella...) l'alt tribut que el món rural ha pagat davant les exigències d'una pretessa "racionalització" de la producció agrària i ramadera.

Però cal observar que el procés no s'ha acabat encara. Es calcula que en els pròxims anys uns 100.000 pagesos hauran d'abandonar el camp a Catalunya... si segueixen mantenint-se els pressuposets de l'actual política econòmica. I, d'altra banda, que la situació present pel que respecta a l'agricultura, no ha pas millorat, sinó empitjorat. I aquí radica el fons del problema.

L'agricultura: una ventafons sense príncep

Els anys 50 i 60 marquen a Catalunya el pas d'una agricultura tradicional, precapitalista, caracteritzada pel manteniment de sistemes i tècniques de producció enderrarides que permetien la coexistència de la petita, mitjana i gran empresa agrícol, vers un model d'agricultura totalment sotmès a les necessitats del desenvolupament del capitalisme industrial. Encara el 1950 el percentatge de població activa agrària a tot l'Estat espanyol superava el 50% del total, mentre que el 1970 no arribava al 30%, i es preveu que per al 1980 el percentatge oscil·larà entorn del 20%. La participació de la producció agrícola en el PNB baixaria del 35% el 1950 al 14% el 1970.

Aquestes simples dades assenyalen ben clarament que la temptativa d'homologar el creixement de la producció espanyola amb la dels països capitalistes avançats (llegeixi's industrialitzats), ha estat eficaç i de resultats accelerats. Una altra qüestió seria veure com s'ha realitzat i quin preu s'ha hagut de pagar.

A grans trets el sistema seguit per tal d'aconseguir la total subordinació de l'agricultura a les urgències d'industrialització -i per tant d'acumulació accelerada de capitals- ha consistit, especialment a través d'una sostinguda política econòmica, en la intervenció del mercat dels preus agrícoles. Així, mentre els costos de producció han anat augmentant exorbitadament, els ingressos dels pagesos s'han mantingut més o menys estables. Amb la reducció dels guanys, els petits propietaris i molts dels mitjans, s'han vist obligats a tancar les portes i cercar altres camins. Aquesta política, portada sense massa ressó, però amb una pressió persistent i premeditada, es complementa amb "el mecanisme financer de l'oligarquia, el qual promou i assoleix un traspàs incontrolat dels capitals agraris drenant el petit estalvi de les zones rurals a través de les organitzacions bancàries i dirigint-los cap a zones d'especulació més ràpida on seran explotats els mateixos que, per manca d'inversions negades pels sistemes, hagueren d'abandonar llurs terres d'origen"(3)

Un dels factors primordials que han accelerat aquest procés ha sigut

el mercat intern de productes alimentaris, "remolc de les exigències dels nuclis urbans. La nova demanda d'aquests productes ha impulsat la penetració de capitals en els sectors econòmics interessats en la transformació, conservació, distribució i comercialització dels dits productes. I en conseqüència i per tal d'assegurar la competitivitat en el mercat, ha calgut imposar les tècniques i sistemes acreditats a aquest fi pel capitalisme en els altres sectors de la producció (mecanització, concentració, d'explotacions, millorament de la productivitat, retribucions baixes, etc.).

Tot això ha provocat que l'equilibri a l'agricultura, tant a nivell familiar, com comarcal, es fes a miques i que les contradiccions, en comptes d'atenuar-se, s'agreugessin irremediablement (4).

Ara, el pagès que malgrat tot intenta continuar aferrat a la terra, es veu obligat a paliar en part el gran desfassament entre costos i guanys, mitjançant l'especialització (fruiters, llet, ramaderia, conreus intensius, etc.) i la recerca de canals efectius de comercialització. Però, això tampoc soluciona a la llarga el desgavell. Els costos de maquinària, d'instal·lacions, de fertilitzans, dels sous (quan es troben jornalers), d'impostos, de matèries primes, etc. sofreixen una contínua revaluació, mentre les retribucions en concepte de venda dels seus productes queden intervinguts pel Govern o controlats pels grans monopolis d'intermediaris. I la situació del pagès no troba mai una "conjuntura favorable". Perquè, a part de la intervenció dels dos factors esmentats, la mateixa llei del mercat s'encarrega de "regular" els possibles guanys. Si la collita (o la producció que sigui) és escassa, els preus de venda relativament més elevats no arriben a compensar els costos i la possibilitat de pèrdues irreperables; i si la collita és abundosa, els preus baixen verticalment de forma que el pagès haurà de vendre per dessota els costos de producció.

Aquesta és la història repetida que viu i sofreix el pagès a Catalunya d'ençà de la crisi de l'explotació tradicional. I val, en termes similars, tant per l'oliverer, com pel vicultor, com pel lleter o ramader o conreador de cereals o llegums. L'any 1974 ha estat un qualificat testimoni dels múltiples conflictes produïts a casa nostra

en tots aquests rams.

Els greus problemes de les explotacions ramaderes (aviram, porcs, vedells, llet...) avocaria a comarques com ~~x~~ l'Urgell a la desaparició de moltes granges i petites explotacions, així com a la decissió de sacrificar bestiar reproductor (boví i porcí) (5).

La fruita de Lleida o Girona constituïria un altre - i crònic - motiu de preocupació. Aquest representa un cas meridià de com els pagesos es troben amb les mans totalment lligades per la presència dels grans trusts monopolistes que s'encarreguen de la comercialització i industrialització de la fruita (6).

Pel que fa al conreu dels cereals, un estudi d'uns pagesos lleidetans fixava en 3.000 ptes. les pèrdues per Ha. en el conreu de blat de secà, i semblant el de l'ordi i la civada, i en 8.000 les pèrdues en blat de moro (7).

I el cas de l'oli i del vi o de l'avellana no es queden pas enrera en la crònica dels problemes pendents i sense solució previsible. Aquí sembla que els problemes s'agreugen per tal com els sectors monopolistes no estan gens interessats en l'explotació i industrialització d'aquests productes perquè no els consideren "massa" rendibles.

Vers una paulatina mobilització dels pagesos

La situació estructuralment conflictiva que acabem d'esboçar, sembla que ofereix suficients motius com per provocar un nivell de conflictivitat que, no obstant, no es dona. O almenys no es dona en el grau i amplitud que es podria esperar.

Es cert que en els darrers anys s'han registrat algunes accions i moviments dignes de tenir en compte. Recordem en aquest sentit: reivindicacions dels pagesos del Segrià contra la Unió Laical i els beneficiaris a les terres vinculades al Cabildo de Lleida; un moviment contra les quotes de la Seguretat Social Agrària a les comarques gironines; l'acció dels creadors dels nous regadius ~~xx~~ al Baix Camp; ~~xxix~~ l'incipient moviment dels masovers de la plana de Vic; el boicot a ~~xxxx~~ l'"Entrega Vínica Obligatòria" (EVO) del 10 % de la collita a les comarques vinícoles de Tarragona, etc.

Malgrat tot, ni aquestes accions han passat de ser mobilitzacions amb

uns interessos ben concrets, sense depassar el seu marc limitat i sense atacar les arrels de la problemàtica general. Ni han suposat una acció generalitzada i coordinada amb altres lluites en el mateix sector dels pagesos i ramaders ni amb confluència amb altres moviments populars, ni de fet han estat ocasió d'endegar uns primers nuclis d'organització d'un moviment de pagesos ampli i coherent.

Les causes d'aquesta precària capacitat de mobilització, poden ser molt diverses. Una de les principals consisteix ~~en~~ sens dubte en la manca d'organitzacions horitzontals (sindicals o no) que ~~defensen~~ defensin efectivament els interessos dels grups respectius. Aquesta constatació, junt amb la defraudació experimentada constantment per la ineficàcia i manca de representativitat de les Germandats de Pagesos i Ramaders, ha fet del pagès (almenys en molts indrets) un home enormement desconfiat, tancat, individualista en bona mida, incapaç de superar el marc reduït dels propis mals-de-cap, en una paraula, l'ha privat de prendre consciència de la situació objectiva que ell i tants altres viuen ~~en~~ de fet com si fos un fatalisme. No es pot menystenir, d'altra part, la incidència que ha representat en quant a les possibilitats de mobilització, la massiva emigració dels últims 20 anys i, molt especialment, la de la gent jove.

Durant l'any 1974, però, el moviment de pagesos ha donat un pas molt notable, ~~en~~ per bé que incipient, en la gestació d'una presa de consciència col·lectiva - tot i que molt minoritària encara - i en la configuració d'unes línies estratègiques i organitzatives, que poden augurar un revifament de la capacitat d'acció dels pagesos de Catalunya, tan important en les èpoques a la derrota de la 2ª República.

Existeix en molts sectors una progressiva i crítica presa de postura en contra dels intermediaris, als quals s'acusa de la majoria de danys i perjudicis que pateix la pagesia. Aquest podria ser un punt de partida força generalitzat que els nuclis de l'avantguarda inicial del moviment podrien aprofitar, sempre i quan la crítica als intermediaris apuntés més enllà...

Sembla evident que el moviment de pagesos no pot arribar a conformar-se com a tal fins que no estigui en condicions ^{de fer prendre consciència} de la pagesia del lloc que ocupa com a classe social en les noves realitats de producció.

Observacions metodològiques

En les pàgines introductòries s'ha volgut esboçar molt sucintament la problemàtica comú i crítica que afecta de forma similar a tots els rams productius del camp a Catalunya. Del símptoma més espectacular (el despoblament del camp), s'ha passat a subratllar algunes de les causes més determinants de la crisi (pas de l'agricultura tradicional a la dependència gradual i implacable de les grans empreses transformadores i comercialitzadores dels productes del camp).

Es gairebé inútil assenyalar aquí que el breu recull d'accions reivindicatives que segueix a continuació, no pretén reflectir l'extensa gamma de problemes que planen sobre la pagesia i l'agricultura o ramaderia a casa nostra, uns de caràcter estructural i d'altres més aviat conjunt rals (si bé ~~els~~ aquests normalment deriven dels primers). Així, no es fa menció de problemes d'especial relevància durant l'any com poden ser: el frau de vins del Penedès, les dificultats dels suro a la Selva, el conflicte dels exportadors de fruita amb els pagesos del Rosselló, la incidència de la persistent sequetat a determinades comarques, etc.

D'altra part, si la crònica de les accions resulta evidentment curta, l'explicació rau en la mateixa realitat de les coses: les accions dels pagesos i ramaders, malgrat els greus problemes viscuts, han estat migrades, esporàdiques i, tret d'alguns casos, sense massa ressó ni efectivitat ni participació excessiva dels interessats.

2.- ACCIONS PRINCIPALS

TARRAGONA: ELS PAGESOS CONTRA LA IMPORTACIÓ D'AVELLANA

A primers de febrer, la Cambra Oficial Sindical Agrària celebra junta general amb la presència d'uns 200 representants de les Germandats de Pagesos i Ramaders de la "província", i acorden, entre altres coses, elevar una protesta formal contra l'ordre d'importació d'avellana procedent de Turquia, i enviar telegrams als ministres interessats per tal que revoquin l'ordre referida. Es demana també a l'Administració que en la fixació dels preus dels productes agrícoles es tinguin realment en compte els costos reals.

LLEIDA: ELS LLETERS NO VOLEN "MATAR" LES VAQUES

Els ramaders integrats en la Unió d'Empresaris del sector lleter es reuneixen a finals de febrer a la CCSA de Lleida a fi de buscar camins de sortida al conflicte de la llet (que al Nord de la Península s'ha convertit per aquestes dates en una petita "guerra").

Els acords presos en la reunió poden resumir-se en els següents:

-- Necessitat de que el Govern estableixi el preu de llet segons els costos, altrament aniran desapareixent les empreses lleteres, tal com ja s'ha fet en alguns indrets.

-- Necessitat ~~xxxxxxx~~ d'una adequada regulació dels "excedents" temporals de llet que tenen com a conseqüència el desànim i la recessió de les explotacions i els dèficits posteriors. Procés que sembla justificar les importacions de llet per part de l'Administració. Però, una política més ordenada en aquest camp, permetria d'aconseguir l'equilibri adequat.

-- Establiment d'una prima de 12.000 ptes. per primer part de vaca, i de 6.000 en els parts restants, com a estímul a la producció tant de llet com de carn.

-- Que l'Estat es faci càrrec de la mà d'obra (o la prima) en diumenges i festius, de forma que les condicions de treball del camp esdevinguin similars a les d'altres sectors econòmics.

TARRAGONA: PROTESTA CONTRA L' AUGMENT DEL GASOLL

~~XXXXXXXXXX~~ Les mesures preses pel Consell de Ministres del primer de març en relació a l'augment del preu dels carburants, afecten greument als "cupos" de gasoll sumministrat per a la màquinària agrícola, ~~XXXXXXXXXX~~ La contrarietat dels pagesos es gran, però no arriba a cristal·litzar en alguna acció unitària i general per l'estil de les efectuades pels pescadors de tot el litoral o pels taxistes de Barcelona.

El malestar només troba ressó pràcticament en una reunió de la Comissió permanent de la COSA de Tarragona, en la qual s'acorda demanar al Govern la reducció del ~~XXXXXX~~ preu del gasoll a 2,80 ptes./litre, tot argüint que ~~XXXXXX~~ "si es protegeix el lluç, també ho necessita l'enciam".

(que presenten en una "assemblea general" de la Federació de Pagesos i Ramaders de Lleida del 20 de febrer)

LA POMA: PROBLEMATICA I REIVINDICACIONS

Cada any, davant la nova campanya de la poma a les comarques de Lleida i Girona, els pagesos afectats comproven com els greus problemes del sector segueixen lamentablement repetint-se.

Conscients de les causes que provoquen aquesta situació ja crònica, un grup de pagesos d'aquest ram elaboren un ~~XXX~~ programa reivindicatiu abans d'iniciar la nova campanya, els principals punts del qual són:

- 1) Adquisició d'adobs i d'insecticides per al conreu de la fruita als preus que el SENPA fa pagar als productors de cereals.
- 2) Planificació democràtica de la producció de fruita a realitzar abans del 31 de maig i que ~~XXXXXXXXXX~~ ^{tingui en compte} preus mínims, vies de sortida per a la fruita de menys qualitat, subvencions a l'exportació, etc.
- 3) Assegurança gratuïta contra eventuals pedregades.
- 4) Elaboració d'estadístiques fiables per a conèixer exactament si ~~hi~~ existeix una situació de sobreproducció real o no. Per això caldria que s'informés als pagesos sobre diversos punts: producció real i per zones, índex de consum per càpita, importacions durant la campanya anterior, etc.
- 5) Ajut eficaç dels organismes públics. (Ministeri d'Agricultura, FCR-PPA, Mercalérida, etc.).

OPOSICIO AL TRASVASSAMENT D'AIGUES DE L'EBRE

Durant tot l'any, el projectat trasvassament d'aigues de l'Ebre per a pal.liar la suposada manca d'aquest líquid de cara a les immediates necessitats de desenvolupament a Barcelona i altres parts de Catalunya, ompliria grans quantitats de paper imprès i d'hores de conferències i col.loquis. Enfront de la postura de les entitats oficials d'Aragó (es faria famós l'slògan de protesta "Aragón también tiene sed"), les entitats ~~xxxxxxx~~ de Catalunya, en especial de Barcelona (la Cambra de Comerç en seria l'exponent més definidor), propugnarien la necessitat inel.ludible de la realització ^{- i urgent -} del projecte. ~~xxxxxx~~
~~xxxxxx~~

Ara bé, les comarques més directament afectades pel projecte - Baix Ebre i La Ribera - calibrarien molt diferentment les conseqüències del trasvassament. I entre altres raons, perquè en cas que es portés a terme el projecte, es calcula que unes 15.000 persones haurien d'emigrar pel fet que ~~xxx~~ diversos pobles quedarien coberts per les aigues dels ~~envassaments~~ de Xerta ^{Garcia} des d'on s'iniciaria la canalització de l'aigua cap a Barcelona.

Cap a finals de juny, s'havien presentat més de 8.000 impugnacions al trasvassament per part d'entitats i particulars de les dues comarques, així com un escrit d'oposició recolzat per unes 200.000 signatures.

Una comissió executiva, nomenada per 32 entitats del Baix Ebre, s'encarrega de resumir en un informe totes les impugnacions presentades al projecte d'aqüeducte Ebre-Pirineus Orientals. L'informe, després d'aportar una gran abundància de dades, conclou de forma rotunda que no existeixen caudals sobrers en l'actual aprofitament i regulació de l'Ebre. I posa de relleu tres dels principals problemes que planteja el trasvassament: l'equilibri ecològic de la zona, la salinitat de l'aigua del Delta i el procés de regressió geomorfològica del mateix.

Mentres, molts cotxes de Tortosa i comarca van exhibint adhesius amb aquestes inscripcions: "No us emportéssiu l'aigua. Porteu-nos la indústria" i "No al trasvase".

AMETLLA DE MAR: TOTHOM CONTRA LA CENTRAL NUCLEAR

El projecte d'instal·lació d'una central nuclear al terme municipal d'Ametlla de Mar (T. T. dragona), troberia x la total oposició de la pròpia població. Pràcticament totes les entitats xxxxxxxx (Cofraria de Pescadors, Germandat Sindical de Pagesos, Cooperativa Agrària, societats culturals, esportives, recreatives, etc.) enviarien els respectius escrits d'oposició a un projecte que consideren totalment nefast i perillós per a la població i entorns. D'altra banda, 317 veïns adreçen una carta a "La Vanguardia" en la qual titllen de "temeraria agression" qualsevol ocupació no planificada del territori, i més quan es tracta d'una central nuclear...

LA SEGARRA: PREOCCUPACIO PEL FUTUR DEL CAMP

Representants de la majoria de Germandats de Pagesos i Ramaders de la comarca, reunits a Cervera a primers d'agost, aproven un informe en el qual fan constar la difícil situació econòmica en què es troba el pagès, provocada substancialment a la comarca per x l'estatificació dels preus dels cereals (especialitat majoritària de la zona), i llancen un crit d'alarma sobre el conseqüent èxode del camp vers altres sectors de la producció.

PANTÀ DE RIALB: 10 POBLES QUE NO VOLEN MORIR

A primers de setembre, té lloc una concentració xxxxxxxx al poble de Ponts de gent de tots els pobles que quedarien afectats d'alguna manera p en cas de dur-se a terme el projectat pantà de Rialb per a l'aprofitament de les aigües del Segre. Són 10 els pobles que perilllen xxxxxx (alguns de la comarca de l'Alt Urgell i d'altres de la Noguera), quatre dels quals quedarien completament invadits per les aigües.

La concentració volia donar suport a la reunió de representants dels 10 pobles que el procurador per Lleida, Viola Sauret, havia convocat a l'ajuntament a fi de discutir la situació. La reunió es desenvolupà en un clima molt tens i agitat, per tal com els pagesos interrompien sovint al procurador, tot interpellant-lo ~~seu~~ sobre l'ocurrentat

a Catalunya.

A la primera trobada eren 9 les comarques representades i a la segona ja eren el doble, la majoria corresponents a les "províncies" de Barcelona i Lleida, però també amb representació de Girona i Tarragona. Els sectors productius representats eren: fruita, gra, ramaderia, arroc i vi.

A partir de la constatació de la completa indefensió que viu el pagès a casa nostra davant dels grans monopolis que acaparen la transformació i comercialització dels productes del camp, es propugna la necessitat de configurar un moviment de pagesos amb eficàcia i continuïtat. A tal fi, es veu imprescindible disposar d'una organització pagesa, quins objectius haurien de ser: la defensa dels interessos econòmics i socials de la pagesia i la creació de quadres que assegurin la continuïtat del moviment.

TARRAGONA: REVEL·LIA DE LES COOPERATIVES VINÍCOLES

En els moments de liquidació de la campanya vinícola, totes les cooperatives de la "província" de Tarragona decideixen en assemblea i per unanimitat efectuar i mantenir el boicot al "EVO" ("Entrega Vinícola Obligatoria"), que consisteix en l'aportació obligada a l'Administració del 10 % de la collita.

En principi, l'EVO s'implantà per evitar les importacions d'alcohols mitjançant la transformació dels vins deficientes produïts a la Península. Però ja fa temps que els vinicultors han denunciat el "gran negoci" que aquesta operació suposa per al FORPPA i el benefici "massa net" per ~~xxx~~ a les empreses alcoholeres (de perfumeria, de licors, laboratoris...) que són en definitiva les que imposen els preus del mercat segons les pròpies conveniències, mentre que el preu de venda de l'EVO ve fixat sempre per l'Administració.

Algunes cooperatives de Tarragona ja havien pres el camí del boicot en campanyes anteriors. Però, aquest any el malestar general cristallitzaria en una presa de postura col·lectiva. Després de diverses gestions infructuoses prop de l'Administració per tal de pal·liar el desfasament entre el preu pagat a l'EVO i el del mercat d'alcohols, tots els productors de Tarragona opten pel boicot. I el mateix president

de la Unió de Cooperatives, Joan Mestre i Mestre, dirigeix una carta al ministre de Relacions Sindicals, en representació de totes elles, en la qual afirma:

"Quisiera que vieras que la postura de la Bodegas Cooperativas de esta provincia no es contraria a la filosofía de la EVO. Lo que no quieren es quedar discriminados y encontrarse con inferioridad de condiciones respecto a los demás elaboradores, y especialmente dcon los de su localidad. De otra parte, el ser reiterativos en aspirar a un mayor precio para el alcohol de EVO, el de mercado, no es por otro motivo que el que los viticultores no quieren que sea a su costa el que otros sectores disfruten de mayores compensaciones. Irrita también la existencia y asignación de cupos de alcohol barato a perfumistas, laboratorios y licoristas, que fácilmente pueden derivar de nuevo al círculo de vinos".

La carta proposa una sèrie de solucions per a millorar la situació dels productors de vi, tant pel que fa a la reorganització del mateix EVO com a l'ajuda i potenciació de les exportacions.

3.- CONCLUSIONS

S'imposa, sembla, en aquest capítol dedicat als "moviments rurals", una llastimosa conclusió: no existeix per ara i tant a Catalunya un moviment unitari de la gent del camp.

Aquesta constatació és d'una especial gravetat si es tenen en compte els innumbrables, crònics i profunds problemes que afecten a tota la producció agrària i ramadera i, en conseqüència, a tota la població que encara roman al camp.

S'han registrat durant l'any algunes accions d'una relativa importància. Però, en termes generals, el malestar existent al camp no queda ni de bon treç reflectit per aquestes manifestacions.

En l'arrel d'aquesta palesa i fàcilment ^{comprovable} ~~xxxxxxxxxx~~ incongruència entre el descontent, desànim i ressentiment de la pagesia pel que fa a les condicions de vida i de treball (mirades d'una política agrària plenament subordinada al creixement industrial) d'una banda, i d'escassa resposta contra tot aquest estat de coses, de l'altra, sembla que cal diagnosticar-hi un mal temps ha patit: la manca total d'una organització que possibiliti l'empresa i, la coordinació de les lluites per la defensa dels propis interessos i, en definitiva, la configuració d'un autèntic moviment de pagesos i ramaders.

De tota manera, certs indicis permeten de suposar que aquest any s'han començat a bastir els primers fonaments d'allò que en un futur no llunyà pot esdevenir un moviment o un sindicat capaç de representar i mobilitzar la pagesia de casa nostra.

305

N o t e s

(1) Les 16 comarques regressives en termes absoluts, eren: Ripollès, Segarra, Bergadà, Garrigues, Conca de Barberà, Terra Alta, Priorat, Alt Urgell, Vall d'Aran, Solsonès, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Urgell, Noguera, Alt Ampurdà i Ribera d'Ebre.

Per aquest punt, pot consultar-se el capítol II de "La Catalunya Pobra" citat, Vegi's els quadres corresponents a "Estadística".

(2) Com a mostra de la preocupació existent no sols sobre ~~ix~~ l'abandó del camp, sinó també de nombroses comarques rurals, volem esmentar un estudi elaborat per la Cambra de Comerç i d'Indústria de Lleida sobre l'evolució i estructura de la "província", quins resultats es feren públics a finals de març del 1974. L'estudi constata una progressiva pèrdua de població jove que - significativament - atribueix només a l'escassetesa de llocs de treball industrial.

(3) Aquesta citació és extreta d'una anàlisi realitzada el 1973 per un grup d'estudiosos de la problemàtica dels pagesos de Catalunya que no ha estat publicada. Hem de fer constar que el dit treball ens ha estat de gran utilitat a l'hora de plasmar aquestes observacions sumàries sobre la situació del camp català.

(4) En una ponència elaborada i llegida per Jesús Contreras Hernández a la II Reunió d'Entropòlegs Espanyols (Segòvia, 18-23 novembre del 1974) i publicada pel setmanari "Triunfo" (25-1-75), es mostrava l'augment del nivell de dependència tradicional de la pagesia, segons el següent esquema:

A) Abans (de l'especialització i comercialització de la producció) el rendiment de l'explotació depenia de:

- 1) Fenòmens climàtics i de la natura.
- 2) Quantitat de capital o propietat.
- 3) Relació amb la propietat (propietari, parcer, masover...).
- 4) Xarxes socials tradicionals, basades en l'aliança, cooperació i reciprocitat.

B) Ara:

- 1) Fenòmens climàtics i de la natura.
- 2) Quantitat de propietat o capital.
- 3) Relació amb la propietat.
- 4) Situació circumstancial de l'oferta i la demanda.
- 5) Control del mercat pels monopolis (assentadors, intermediaris...
- 6) Conjuntures especials del mercat interior i exterior.
- 7) Avanços tecnològics que condicionen els preus que condicionen els costos de producció: maquinària, fertilitzants, insecticides, etc.
- 8) Supressió de les xarxes socials tradicionals i absència de noves organitzacions de caràcter horitzontal que promoguin la solidaritat entre els camperols i que defensis llurs interessos.

I comenta l'autor: "La dependencia del campesino está, pues, en función de ese segundo conjunto de factores, y por eso es tanto mayor cuanto más ha condicionado su explotación económica a los factores 4, 5, 6, 7 y 8".

(5) Per exemple, i segons els preus ponderats en els mercats catalans del febrer, es calculaven les següents pèrdues per quilo en cada un d'aquests productes:

- Pollastres. Preu de venda: 30-32 ptes./kg Cost: 45-46 ptes. Pèrdua: 14-15 ptes./quilo.
- Porcs. Preu de venda: 65-68 ptes. Cost: 74-76 ptes. Pèrdua: 8-9 ptes./quilo.
- Vedell anoll. Preu de venda: 110 ptes./quilo canal. Amb pell i menuts: 124-125 ptes. Cost: 140 ptes. Pèrdua: 15-16 ptes./quilo.
- Llet. Preu de venda: 9,25 ptes./litre. Cost: 13 ptes. Pèrdua: 3,75 ptes./litre.

(6) La Cambra oficial Sindical Agrària de Girona, en un informe de l'estiu, es faria ressó d'aquest problema concret, així com de molts altres que conformen la paradoxal situació dels productes agraris. Respecte a la fruita, deia: "Ahora ha llegado la fruta. Prácticamente no tiene precio porque la demanda del mercado llega a índices casi invisibles. Lo mismo ocurre con las hortalizas. Por fortuna, la masiva

presencia de turistas ha podido salvar los precios de la fruta y las hortalizas. Precisamente hemos de hacer constar que se presenta una cosecha de fruta para después de las épocas de gran consumo, como son los meses de julio y agosto!

(7) En relación a aquest punt, comentava l'informe de la CòSA de Girona: "La abundancia registrada en la cosecha de alfalfa y otros forrajes hemificados hizo caer los precios en vertical; otro tanto sucedió en las patatas. Llegó la cosecha de cereales, trigo, avena, cebada y centeno, con índices de rendimiento superiores a los cálculos efectuados por los agricultores en sus declaraciones previas. Los precios se derrumbaron en la creencia de que en algunos casos, la cosecha pese a ser abundante, no daría para cubrir gastos".

VII - ALTRES MOVIMENTS POPULARS

1.- PROFESSIONALS

Nota introductòria

La crisi del model tradicional dels Col.legis Professionals és un fet indiscutible. I no deixa de tenir el seu interès constatar l'evolució seguida a casa nostra per aquestes entitats que encara a d'altres països no són altra cosa que reminiscències medievals i reductes del corporativisme més reaccionari.

A la base d'aquest fet es troba en primer lloc el profund canvi registrat ^{en} la condició dels professionals: de ser uns professionals "lliberals", amb uns ingressos i un "statuts" que els situava de fet en l'esfera de les classes dominants, han passat en pocs anys (anys de consolidació del capitalisme monopolista d'estat) a formar part de les files dels "assalariats", treballadors intel.lectuals al servei més o menys directe de la producció i com a tals, amb una problemàtica ben diferent - si no oposada - als seus immediats antecessors en la respectiva professió.

En un segon pla, també convé subratllar la nova condició que van adquirint els Col.legis Professionals com a canals d'expressió democràtica en un context tan mancat de llibertats i possibilitats d'intervenció en els afers públics per part de les classes populars. Així, els Col.legis en general - i alguns molt singularment - han protagonitzat, ultra ~~xx~~ l'assumpció i defensa dels interessos laborals i professionals dels col.legiats, una molt important projecció vers l'exterior ja sigui tot aportant la seva col.laboració tècnica específica a propòsit de determinats problemes o situacions que afecten a la població, ja sigui prenent públicament postura sobre ~~xxxx~~ els conflictes o problemes més punyents de l'actualitat sòcio-política.

Pel que fa a la normativa legal sobre els Col.legis Professionals, el 13 de febrer del 1974 s'aprovava a Las Cortes la Llei de Col.legis Professionals, que per bé que presentava serioses llacunes en l'articulat i propugnava una major intervenció de l'Administració en la vida interna i activitats ~~xx~~ d'aquestes entitats, cal~~x~~ dir que oferia tam-

bé notables millores respecte del primer projecte, i això gràcies a la intensa campanya desenrotllada pels mateixos professionals. A tall d'exemple, podem citar una declaració pública feta a finals del 1973 a Catalunya pels degans dels Col·legis d'Advocats, d'Aparelladors, d'Arquitectes, d'Enginyers i Llicenciats, en la qual es proposaven els principis reguladors següents: plena autonomia; absoluta democràcia en les eleccions dels càrrecs directius; reconeixement del paper dels Col·legis en la vida pública; i no a qualsevol jurament per a accedir als càrrecs.

El recull d'accions que s'ofereix a continuació vol aportar una sumària visió de la projecció dels professionals envers diferents problemes i situacions, més o menys directament relacionats amb l'àmbit propi. Tanmateix, es deixa totalment de banda l'activitat interna desenvolupada pels Col·legis més actius, així com la programació de d'actes culturals, informatius, etc. que tant han abundat durant l'any. Aquest punt seria molt interessant de tractar, però desborda l'abast d'aquestes planes.

Tampoc es recullen aquí les accions protagonitzades pels Col·legis com a tals o per grups de professionals, ja esmentades en altres parts d'aquesta obra. Ens referim, per exemple, als següents casos: accions per a salvar la vida de Puig Antich (Advocats, sobretot), campanya anti-selectivitat (Llicenciats, sobretot), intervencions significatives en relació al Pla Comarcal de Barcelona (Advocats, Arquitectes, Enginyers, Aparelladors i Llicenciats), etc.

Finalment, és bo d'observar que són en realitat 5 els Col·legis que s'han mostrat més sensibilitzats i atents a les reivindicacions populars (els últims 5 esmentats), si bé no cal menystenir l'evolució experimentada per altres Col·legis - gràcies a la pressió dels propis associats més joves i a la postura presa pels 5 més progressistes - que poc a poc van prenent consciència del paper que poden jugar en les circumstàncies actuals (Economistes, Metges, Associació de la Premsa, etc.).

5 COL.LEGIS A FAVOR DE L'ABOLIMENT DE LA PENA DE MORT

El 29 de gener, 5 Col.legis Professionals de Barcelona (alguns representant professionals de Catalunya i Balears) fan públic un escrit que adrecen al president del Govern sol·licitant l'aboliment de la pena de mort a l'Estat espanyol. Heus aquí part del text:

"Los C. P. que suscriben, en cumplimiento de los acuerdos de sus respectivas Juntas de Gobierno, ante V.E. acuden y respetuosamente Exponen:

Que con ocasión de celebrarse durante el presente año el XXV Aniversario de la Declaración Universal de los Derechos Humanos, y siguiendo el tradicional parecer de los Colegios que suscriben, entendiéndose que sería conveniente que por parte del Estado Español, y por tanto del Gobierno que V.E. preside, se procediera a conmemorar tan gratas efemérides, con la promulgación de una disposición acorde con el espíritu que informa aquella declaración.

Que como consecuencia de ello, se interesa que por medio del presente, se proponga a las Cortes la abolición de la pena de muerte, con pena a imponer por delitos tipificados en las Leyes penales tanto ordinarias como especiales. (...)"

L'escrit estava signat pels 5 degans dels Col.legis d'Advocats, d'Aparelladors, de Doctors i Llicenciats, d'Enginyers Industrials i d'Arquitectes. (Conva' recordar que per aquestes dates encara s'estava pendent de si seria o no efectiva la pena de mort dictada contra Puig Antich)

ELS LLICENCIATS CONTRA LA NOVA LLEI DE C.P.

En una Junta General ordinària celebrada a primers de febrer, el Col·legi de Doctors i Llicenciats de Catalunya i Balears manifesta la seva total oposició a la nova Llei de Col.legis Professionals que s'està debatint a Las Cortes. El mateix degà, ~~xxxxxxx~~ Ramon Fuster Rabés, la qualificaria de "més restrictiva en ~~xxxxxxx~~ comparació amb l'actual legislació vigent".

Un cop aprovada la Llei al cap de pocs dies (13-2-74), el mateix degà ~~x~~ faria saber que el Col·legi pensava presentar "recurs de contrafur".

GIRONA: ARQUITECTES CONTRA PLA PARCIAL DE STA. EUGENIA

Aquesta és una de les mostres de l'atenta vigilància que el Col.legi d'Arquitectes de Catalunya i Balears ha mantingut durant l'any en relació a tota la gran problemàtica urbanística d'arreu del Principat, així com de l'interès demostrat en cercar i pressionar per tal de conseguir un hàbitat més d'acord amb les verdaderes necessitats de la població i no tant subjecte als imperatius de l'especulació.

En aquest cas concret, l'oposició al Pla Parcial de Sta. Eugènia (barri de Girona) vé motivada bàsicament per la manca de previsió pel que fa a vies d'accés i a equipaments previstos pel Pla General (dispensari, mercat, complex ~~esportiu~~ esportiu, biblioteques...), així com per la confusió respecte dels seus límits.

LLEIDA: LES ZONES VERDES COM A PROBLEMA

El mateix mes de febrer, la delegació a Lleida del Col.legi d'Arquitectes referit organitza i obre al públic una primera exposició que pretén de ser una "guia" de zones verdes a la ciutat. Com és de suposar, l'exposició té l'explícita finalitat de contribuir a la sensibilització ciutadana davant d'un problema comú, la manca de suficients espais verds.

PERIODISTES: DENUNCIA DE LA MANIPULACIO DE LA INFORMACIO

Cap a finals de març, 117 periodistes de Barcelona sol.liciten de la Junta Directiva de l'Associació de la Premsa la convocatòria d'una assemblea amb l'objecte de debatre aquells casos "en que se produzca una clara presión de los poderes públicos o de las empresas periodísticas sobre los medios informativos y de la que se derive el falseamiento o el silencio de la realidad noticiable". L'assemblea, però, seria denegada per la Junta.

Un grup ~~de~~ constituït pels "Periodistes Democràtics" fa públic un escrit en el qual denuncien "las gravísimas extorsiones" que ha sofert l'activitat informativa arran de l'execució de Puig Anticó i de l'homilia de Mons. Añoveros i protesten per les limitacions imposades

a través de diversos procediments (consignes, pressió directa...), cosa que atempta - diuen - contra els principis generals de la llibertat d'expressió.

Manifesten també la seva protesta per l'execució de Puig Antich i contra la pena de mort.

EL C. D'ENGINYERS CONTRA L'ACOMIADAMENT LLIURE

A primers de maig, i fent-se eco de la campanya desplegada pel moviment obrer en contra de l'article 103 de la Llei de Procediment Laboral, el Col·legi d'Enginyers Industrials, a través de la seva Junta de Govern, fa públic un comunicat en el qual pren decidida postura en contra del dit article 103 (que permet sempre a l'empresa el acomiadament del treballador, si cal amb una major indemnització) i es manifesta "hondamente preocupado por el creciente número de despidos efectuados en estos últimos meses, a todos los niveles, incluyendo entre los despidos un buen número de profesionales, médicos, licenciados, ingenieros..."

ELS PERIODISTES DENUNCIEN COACCIONS ENTORN AL "PLA COMARCAL"

Un grup de periodistes adrecen el 20 de maig una carta al president de l'Associació de la Premsa de Barcelona, Santiago Nadal, a fi de denunciar les coaccions experimentades a l'hora d'informar sobre el Pla Comarcal de Barcelona, tot just ~~xxxxxx~~ iniciat el període d'informació pública. Per la seva importància, creiem convenient ~~xx~~ d'inclore l'escrit en la seva totalitat:

"Benvolgut company: Tal com vostè sap prou bé, un dels temes més importants i que més preocupen a l'opinió pública actualment és la revisió del Pla Comarcal del 1953, la transcendència del qual de cara el futur és decisiva per a Barcelona i els altres 25 municipis afectats.

De forma sorprenent, en alguns mitjans informatius de la nostra ciutat sembla que existeixin dificultats per a tractar d'una manera objectiva el contingut del Pla referit, i molt especialment per a posar de relleu els seus aspectes positius, tal com es desprèn de

les interessants manifestacions de l'alcalde de Barcelona i del president de la Comissió d'Urbanisme en la presentació pública del Pla. Tot això resulta molt més greu pel fet que el Pla està en període d'informació pública, perllongat durant 15 dies per causa de l'expectació desvetllada.

En conseqüència, i davant d'aquesta trava a l'exercici de la professió, li demanem que procuri averiguar l'origen d'aquesta irregularitat i que, davant els resultats de la investigació, ~~informi~~^{faci} tot allò que estigui a la seva mà per tal que l'Associació de la Premsa porti a terme totes les gestions que li corresponen a fi de neutralitzar les pressions que poden estar a la base d'aquesta impossibilitat d'informar objectivament sobre el Pla".

ARQUITECTES: LA PREOCUPACIO PEL PAISSATGE

La primera quinzena de juny, el Col·legi d'Arquitectes manifesta ~~xxx~~ la seva oposició al ~~xxx~~ projecte de "Delimitació del sòl urbà" presentat per l'ajuntament de Llavaneres (població de la costa del Mare me).

El Col·legi argumenta el seu desacord insistint en què els efectes urbanístics dels últims anys en les zones "delimitades" com a urbanes, han estat realment greus: congestió creixent del nucli central de la poblacions, ~~destrucció del~~~~xxxxxx~~ tramut urbà, congestió ~~xxxxxxx~~ i degradació de la costa i destrucció del paisatge rural.

EL COL·LEGI DE METGES DEFENSA LES PETICIONS DELS M.I.R.

En ocasió del conflicte generalitzat dels MIR (metges interns i residents) durant l'octubre, la Junta Directiva del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona envia a la premsa un comunicat prenent postura a favor de les reivindicacions dels MIR. Així, en el punt central de la nota, la Junta diu que "considera razonables las peticiones expuestas por los portavoces indicados y aprueba: la supresión en la convocatoria, del certificado de buena conducta(...); la actualización y revisión periódica de salarios; el estudio de la situación contractual;

selección de candidatos ~~de candidatos~~ que debe realizarse a nivel provincial, con una normativa general respecto a baremo de puntuación previament conocido por los concursantes (...). Ante la suspensión de los programas de Docencia llevada a cabo por el Instituto Nacional de Previsión se solicita la anulación de tal medida". Reconeix als MI el dret de reunir-se en assemblea per qüestions professionals als locals del Col.legi - no als centres clínics - i s'ofereix la Junta per a dur a terme prop de l'INP les gestions oportunes en ordre a solucionar el conflicte.

2.- AMBIENTS CRISTIANS

Nota introductòria

En aquest apartat, ens referim a les accions de tipus reivindicatiu en què els agents, o bé han estat exponents qualificats de la institució eclesiàstica a Catalunya, o bé grups de cristians que es manifesten com a tals en l'actuació.

Es lògic de suposar que la participació dels cristians en les diferents lluites i mobilitzacions de l'any, impulsades pels diversos moviments populars, ha sigut elevada. Aquesta presumpció es basa en dos fets fàcilment constatables: el notable percentatge de creients que existeix a casa nostra (sobretot entre les classes mitjes) i la postura cada vegada més crítica dels quadres jeràrquics de l'Església catalana enfront del poder polític.

Ara bé, allò que aquí interessa plasmar és el paper jugat per l'Església com a institució (a través dels seus representants qualificats) i pels grups cristians com a tals, que d'alguna forma mantenen lligams amb la primera, dintre el conjunt de la conflictivitat registrada a Catalunya durant l'any. Atès que l'Església gaudeix a l'Estat espanyol pràcticament de l'únic "reducte de llibertat", això la situa en una posició intrínsecament - avui - conflictiva: institució privilegiada, d'una banda, i de fet cada cop més crítica i independent per pressió dels seus components més "baixos" (clergat ras i ~~seglars~~ seglars), de l'altra.

Aquesta especial situació pot ajudar a comprendre els trets generals que marquen les accions registrades en aquest camp concret, i que semblen ser: incidència de qualsevol conflicte (per raó de locals, de certes persones, d'actes...) en la relació autoritat eclesiàstica - autoritat civil; utilització de les circumstàncies ~~ixxxxx~~ favorables a la mobilització popular que l'Església pot oferir; denúncia a nivell d'homilies i de diversos documents, etc.

LLUIS XIRINACHS, L'INDIGNABLE

Per bé que no es tracti d'una acció col·lectiva, la vaga de fam de ~~xxxx~~ dies mantinguda a la presó de Carabanchel (Madrid) des del mes de desembre del 1973 fins el 12 de gener del 1974 pel capellà barceloní Lluís Ma Xirinachs, té prou significació com per figurar amb tots els honors en aquest recull. Les seves repetides accions de protesta en favor del reconeixement dels drets humans a casa nostra, l'han convertit en un poderós símbol tant en l'àmbit del cristianisme progressista com en ^{el} dels seguidors de ^{la} violència pacífica.

El motiu de la vaga de fam (la tercera que duia a terme Xirinachs) era protestar per la detenció de ~~xx~~ les 113 persones a l'església de Maria Mitjancera (Barcelona) ~~xxxx~~ el 28-10-73, acusades de pertànyer a la il·legal "Assemblea de Catalunya".

El 26 de gener tindria lloc a Madrid el judici de Xirinachs per causa d'una suposada "propaganda il·legal" i que consistia en la redacció i distribució, en motiu del "Procés de Burgos" del 1970, d'uns fulls que tractaven sobre la situació de Catalunya i del País Basc i que citaven a emprendre vagues de fam (ell mateix en realitzà una de 21 dies). El judici només duraria mitja hora, perquè el processat es negaria a respondre a les preguntes del jutge pel fet que no el permetien d'expressar-se en català. La sentència el condemnaria a 3 anys de presó i a 10.000 ptes. de multa.

Com és sabut, Xirinachs havia estat guardonat el 1973 amb el Premi "Memorial Joan XXIII", otorgat per "Pax Christi Internacional", per la seva acció no violenta i en favor de la pau. L'acte de concessió del premi tindria lloc a Barcelona el 25 de maig del 1974, i el recordaria enmig d'una serena emoció la mare de Xirinachs.

FUNERAL "POLITIC" PER PUIG ANTICH

Entre la gran quantitat d'accions prèvies i posteriors a l'execució de Puig Antich, les protagonitzades per certs ambients cristians tenen un pes ben específic. Recordem les gestions dels bisbes catalans, de l'abad de Montserrat, de diverses parròquies, etc., de cara a obtenir l'indult de la pena capital. Després d'executat, les al·lusions públiques als temples serien contínues. Els actes:

la urgència d'abolir la pena de mort, també. Així mateix, s'organitzarien funerals per Puig Antich que algú titllaria de semi-polítics. Entre aquests, cal destacar el ~~xxxxxxx~~ celebrat a la parròquia de St. Andreu de Palomar (Barcelona).

El funeral s'havia convocat per a les 9 del vespre del dia 8 de març. Hi acudiren unes 3.000 persones de tota classe i edat, que entraren al temple amb grups compactes davant la massiva presència de la policia. L'acte consisteix en una lectura de textos, cançons, homilia de rector i "compromís final". Després de la lectura de diversos articles de la Declaració dels Drets de l'Home i alguns paràgrafs de l'homilia d'Añooveros, el rector pren la paraula i explica el sentit de l'acte, referint-se de forma clara i contundent a una vintena de "perquè" que estaven a la base de l'execució de Puig Antich. El silenci i la tensió erant impressionants. Tot seguit, les 3.000 veus constestarien amb un "ens comprometem aquí i ara" als compromisos lligats per un jove del barri. Al final, el rector encén una flama simbòlica i demana als presents que desfilin davant l'altar on podrien disposar els clavells vermells que molts portaven així com una contribució econòmica en solidaritat amb la lluita de la classe obrera". La suma de diners recollits seria molt elevada. Després de mitja hora de desfilada, amb cants intermitents en català i castellà, l'acte es clouria amb el rès d'un Parnostre clamat de forma esfereïdora (cosa que sembla indicar que la majoria dels presents eren creients). Seguidament, les 3.000 persones sortirien del temple ~~x~~ pacíficament i en silenci absolut, observades tant per centenars de persones dels voltants com pels centenars de policies atents al desenvolupament de l'acció. Eren cap a les 11 de la nit.

SOLIDARITAT D'ECLESIASTICS DE CATALUNYA ENVERS AÑOOVEROS

A primers de març, mentre es cou entre Bilbao i Madrid el "cas Añooveros", 11 vicaris i delegats episcopals del bisbat de Barcelona d'una part, i 178 eclesiàstics pertanyents a l'anomenada Assemblea Eclesiàstica de Catalunya de l'altra, fan públics sengles comunicats manifestant la seva solidaritat amb els continguts de la famosa homi-

lia, així com amb la postura mantinguda pel bisbe i pel seu vicari episcopal de Pastoral, Ubieta. Val la pena de reproduir alguns fragments d'ambdós escrits.

Els 11 càrrecs episcopals de Barcelona adrecen la carta al bisbe de Bilbao amb el propòsit de fer-li arribar "el testimonio de nuestra más profunda comprensión, de nuestra más sincera estima, de nuestra más absoluta identificación". Afegeixen després: "Nos ha alegrado sinceramente que el objeto de su iluminación pastoral haya sido esta vez, el hecho vasco. En efecto, los derechos de las lenguas, las culturas y, en definitiva, los pueblos que resultan minoritarios en el conjunto de nuestro Estado, casi nunca han hallado apoyo expreso y razonado en la voz de los obispos. (...) Puede estar seguro, señor Obispo, que también aquí, en Cataluña, amplios sectores ^{humanos} se sienten hoy confortados espiritualmente con su palabra iluminadora".

Per la seva banda, els 178 eclesiàstics reunits a Barcelona el 9 de març, fan pública, "amb motiu del bloqueig policial i la invitació a l'exili a que han estat sotmesos Mons. Añoberos i el seu Vicari General de la Pastoral", "la seva adhesió als continguts de la III^a Homilia (...) i se solidaritzen amb les actituds de fidelitat a la mateixa que mantenen tant el senyor bisbe com el seu vicari general, malgrat els inconvenients que se'n puguin derivar". "En el context actual del país - segueixen -, mancats dels drets elementals com són els d'associació, reunió i expressió, manifestem la nostra protesta per la manipulació oficial de la informació, en contra de l'homilia de Mons. Añoberos. També afirmem la necessitat que a Catalunya, igual que als altres pobles de la península, es respectin i s'apliquin aquells drets dels pobles tal com el bisbe de Bilbao els ha formulat".

DOCUMENT DELS BISBES CATALANS

Amb motiu de la celebració de l'Any Sant, els bisbes de Catalunya publiquen a mitjats de març una carta pastoral titulada "Per un esforç de renovació i reconciliació".

El document conté alguns punts de notable importància inclús política, sobretot quan fa referència als desordres socials que cal corregir ("la injustícia en els salaris", "l'acomiadament arbitrari dels tre-

balladors", "la limitació en el dret de defensa" dels ^{seus} "il·legítims" interessos, "la manca d'acollida als immigrants", "la manipulació dels mitjans de comunicació social", etc.) i quan diu: "En el capítol de les violències es poden assenyalar diverses formes de terrorisme i d'injúries o calúgnies públiques; les coaccions físiques o morals contra aquells dels quals es pretén que emmudeixin perquè fan nosa (...) la intolerància obsessiva dels grups que es resisteixen a acceptar un pla pluralisme a l'Església i a la societat". La jerarquia catalana no dubta en afirmar d'una manera categòrica que "en la vida política cal arribar a un efectiu reconeixement jurídic dels drets de reunió, associació i expressió, així com dels de les minories ètniques existents al nostre país".

90 GRUPS CRISTIANS DENUNCIEN LA SITUACIÓ SOCIO-POLITICA

Després d'un "treball de reflexió" dut a terme per unes 90 comunitats cristianes i altres entitats catòliques de Barcelona i comarques veïnes, donen a conèixer els resultats en un document denunciant la "situació actual del nostre país" que es caracteritza - diuen - "per l'augment de l'opressió que pateix el poble" i que concreten en tres fets fonamentals: "l'alça dels preus, l'execució de dues penes de mort i el cas Añoveros".

L'escrit va prenent postura i explicitant cada un dels tres punts, s'adhereix als termes del comunicat de l'Assemblea d'Eclesiàstics de Catalunya i de la pastoral dels bisbes catalans, i al final conclou: "Fidels a l'Evangelí i a l'esperit de la proclamació dels drets de l'home, ens comprometem a lluitar perquè el nostre poble assoleixi: els drets de reunió, associació i expressió; els drets de vaga i de fundar sindicats i afiliar-s'hi; el dret d'autodeterminació dels pobles català, Basc i gallec; l'abolició de la pena de mort per a tot tipus de delictes; l'amnistia general per als presos i exiliats polítics".

Pel que fa a la pena de mort, cal senyalar també un important document titolat "Comunicació del Secretariat de 'Justícia i Pau' de Barcelona sobre la pena de mort" i aprovat pel mateix cardenal Jubany, el qual ^{document} tot aportant una sèrie de raons històriques, filosòfiques i morals, propugna l'abolició de la pena capital com a una "maduració de la cons

DIJOURS SANT A TERRASSA: 21 CAPELLANS CONTRA LES TORTURES

El Dijous Sant, a gairebé totes les esglésies de Terrassa es llegeix un document, signat per 21 rector~~s~~ de parròquies, responsables d'ordres religioses i altres capellans, i encapçalat per la signatura del mateix prior-~~arxiprest~~ de la ciutat (Bagué), en el qual es denuncia les tortures que s'havien infligit a set joves ^(de 16 a 22 anys) detinguts dies abans sota l'acusació de formar dos cercles de la Joventut Comunista

ST. ANDREU (Barcelona): ASSEMBLEA CRISTIANA DUES VEGADES AVORTADA

Quan estava a punt de començar a l'església de St. Andreu de Palomar una "Assemblea ~~xxxxxxxx~~ de reflexió cristiana entorn de la pena de mort", el dia 10 de maig al vespre, uns 200 policies encerclen l'edifici, prohibint l'entrada a tothom. A les 9 s'obren les portes i uns inspectors es situen a l'entrada dient que allò és un acte il.legal, que l'autoritat governativa l'havia prohibit amb el consentiment del bisbe auxiliar encarregat de la zona. El rector truca immediatament al bisbe, però no aconsegueix de localitzar-lo. Llavors s'adreça a la gent i els convida a entrar. Els inspectors comencen a demanar la identificació de tots els que entren, els quals arriben a ser uns 300. Després d'una hora d'esperar la gent que va entrant lentament, i donada la gran tensió existent entre els presents, els rec~~or~~ decideix de suspendre l'assemblea. Sembla que es produeix una detenció. El rector (Mn. Camps) enviaria després un informe detallat sobre els fets al cardenal Jubany.

El 15 de juny es torna repetir l'intent. Amb anterioritat, la Jefatura Superior de Policia havia avisat al bisbat que l'assemblea seria impedida de totes formes, inclús desallotjant el temple. I poc abans de l'hora fixada, a les 7 de la tarda, un dens cordó de policia torna a rodejar el temple, impossibilitant l'accés als centenars d'assistents. Es requereix la presència ^{d'un} notari, però els funcionaris de la policia es neguen a identificar-lo. A les 150 persones que ~~que~~ ja eren dintre, se ~~lax~~ dona ordres taxatives que en sortir proporcionen llur filiació completa, cosa que es podria evitar ^{gràcies a} les gestions del Vicari Episcopal que presidia l'acte i a la intervenció del Bisbe auxiliar.

DENUNCIA DEL CONCORDAT

Cap a mitjats de maig, el Grup Cristià de Promoció i Defensa dels Drets Humans ^{de Barcelona} ~~Vadroga~~ a l'opinió pública un escrit que, sota el títol de "Drets Humans i Concordat", representa una clara presa de postura no sols de denúncia de l'actual concordat entre l'Estat espanyol i Santa Seu, sinó també ~~una~~ d'oposició a qualsevol concordat d'aquesta mena. Un cop argumentades amplament les raons que recolzen la seva actitud, el document conclou: "Considerem que ~~l'acceptació~~ l'acceptació d'un tractament discriminatori per part de l'Església esdevé una greu dificultat en l'assoliment per a tots els ciutadans d'aquests drets irrenunciables (associació, reunió i expressió). Amb tot això, el GCPDDH, al mateix temps que proclama que siguin reconeguts i respectats els drets humans en tots els ciutadans, denuncia les contradiccions que tot Concordat entre l'Església i l'Estat pot generar al nostre país(...)"

40 "COMUNITATS DE BASE" ES SOLIDARITZEN AMB EL RECTOR DE FABARA

Arran de la destitució per part del bisbe Cantero Cuadrado del rector de la població saragossana de Fabara per la seva actitud "social-política" - destitució que donaria peu a una "vaga de misses" a 34 paròquies de Saragossa -, unes 40 "comunitats de base" de Barcelona adrecen a primers d'agost una carta al bisbe Cantero solidaritzant-se totalment amb el rector destituït. Entre altres coses, diu la carta: "Concedores de la actuación de don Wilberto Delso y del apoyo de los cristianos de su parroquia, nos sentimos identificados con dicha actuación y nos solidarizamos también con los cristianos de Fabara y las comunidades de Zaragoza". Afirmen també que amb la mesura presa "se pone de manifiesto el inadmisible autoritarismo antievangélico que usted está utilizando, al amenazar con excomunión a los sacerdotes y cristianos por el sólo hecho de comprometerse con el pueblo".

322

PRESA DE POSTURA SOBRE LA CRISI AL TEXTIL

El diumenge 13 d'octubre, a la majoria d'esglésies de Terrassa i Sabadell es llegeix un document intitolat "Ante la crisis del sector textil lanero y su reestructuración". L'extens document havia estat aprovat i signat pel vicari episcopal de la zona, per l'arxiprest de Sabadell i pel consell arxiprestal de Terrassa. Heus aquí alguns dels seus paràgrafs:

"No nos toca a nosotros aquí hacer un análisis económico acerca de las causas, del significado y las soluciones técnicas de esta crisis. Pero sí debemos señalar que la economía no es una ciencia y una técnica neutra, sino que incluye evidentes dimensiones humanas".

"Por eso, podemos y debemos preguntarnos sobre las responsabilidades personales implicadas (...) Hemos de valorar las repercusiones humanas que va a tener esta crisis y sus soluciones, y sobre quiénes pesará más duramente".

"Sólo así el derecho a puesto de trabajo y a una retribución suficiente será algo más que puras palabras".

"Que la economía es para el hombre, para el pueblo, y no el hombre y el pueblo para la economía. Y que ningún problema, sea del orden que sea, puede solucionarse realmente si de entrada no se toma partido por quienes de él padecen las más graves consecuencias".

BARCELONA: COMUNICAT DE LA FEDERACIO DIOCESSANA DE PARES

A finals de desembre té lloc una assemblea de la Federació Diocessana de Pares de Família i Pares d'Alumnes de Barcelona, que aprova un important comunicat sobre la situació socio-política a la Península. Destaquen entre els seus acords: adhesió plena a la campanya d'Amnistia per als presos i exiliats polítics; sol·licitar que es derogui el decret que prohibeix estudiar els presos; petició de "sobreseimiento de todos los expedientes que pesan sobre profesores o alumnos universitarios"; pressionar per tal que l'orientació econòmica de la nostra societat es decanti, en comptes de cap a un consumisme exorbitat, cap a solucinar les necessitats bàsiques de la població.

3.- ACCIONS DE CAIRE POLITIC

Nota introductòria

Cal dir d'entrada que les accions recollides sota aquest epígraf, reflecteixen de forma enormement limitada l'activitat ~~de~~ de caire reivindicatiu i polític, registrada a casa nostra durant l'any. Aquesta gran limitació ve donada bàsicament - al nostre entendre - per quatre raons.

En primer lloc, es fa realment difícil d'aconseguir informació ~~una mica~~ una mica completa sobre el munt d'accions ~~(p. ex.: manifestacions de petits grups que no duren més de 5 ó 10 minuts) dutes a terme tot al llarg de l'any a cada racó de Catalunya.~~ (p. ex.: manifestacions de petits grups que no duren més de 5 ó 10 minuts) dutes a terme tot al llarg de l'any a cada racó de Catalunya.

Segonament, no val la pena d'insistir en les grans limitacions de tipus legal que existeixen a l'hora de fer referència a una mena d'accions que el règim no ignora, però que pretén de fer ignorar a l'opinió pública. I resulta inútil parlar de la data i lloc d'una acció determinada, si no es pot informar dels promotors, dels motius, ~~de~~ les consignes, dels resultats, etc.

En tercer lloc, suposant que es poguessin superar les limitacions anteriors, el recull d'aquest tipus d'accions no encaixaria massa dins els pressupostos metodològics d'aquest document. Més aviat necessitaria tot un altre plantejament: l'anàlisi directa de les tàctiques i estratègies de les diferents organitzacions polítiques clandestines, presents a Catalunya durant l'any, i de la seva concreta actuació.

I una última raó consisteix en la constatació que moltes de les accions incloses en els altres capítols mostren derivacions de caràcter polític directe, i que aquí no repetim. En bona part de les grans mobilitzacions obreres, urbanes, d'ensenyants, d'estudiants..., o amb motiu de l'execució de Puig Antich o del ler. de Maig, etc., les organitzacions polítiques ~~il.legals~~ ~~aprofiten~~ ~~l~~ avinentesa per a manifestar-se com a tals i divulgar les seves consignes.

En termes generals, sembla que l'activitat política clandestina a casa nostra ha seguit ~~incrementant-se~~ incrementant-se tot al llarg de l'any per diver-

sos motius diem-ne conjunturals (crisi del règim, defraudació de "l'bertura" promesa, constitució de la "Junta Democràtica", intents de "convergència"...) i a distints nivells d'actuació (entrevistes i converses entre exponents de l'"alta" política, reunions i actes semi-lgals, reagrupaments per ciutats, comarques, sectors...) i per diferents grups organitzats (a part dels de l'esquerra, ~~xxxxxx~~ entre els quals s'han produït importants agrupaments entorn de les dues organitzacions i/o tendències clàssiques, convé destacar també la constitució de nous grups clandestins de centre i dreta).

MOBILITZACIO GENERAL ENTORN DE PUIG ANTICH

La mobilització a tot Catalunya - i molt especialment a Barcelona i ciutats industrials sota la seva influència - ~~xx~~ arran del procés contra Puig Antich i posterior execució al "garrot vil", pot considerar-se la mobilització unitària amb una dimensió directament política més important de l'any. Des de ~~la~~ celebració del judici (8 de gener ~~xxxxx~~) fins a l'aplicació de la pena capital (2 de març), les accions per evitar la tràgica decisió tindrien lloc sobretot a la universitat i protagonitzades per estudiants (pintades, assemblees, tribunes lliures, cartells, escampades d'octavetes, manifestacions...). També serien moltes les personalitats i entitats (catòliques, professionals, associacions...) que emprendrien diverses accions (tramesa de telegrams, comunicats, actes de reflexió...) per tal de sol.licitar l'indult. De tota manera, cal dir que l'opinió pública en general, i els moviments i sectors populars en particular, no semblaven ~~xxxxx~~ calibrar amb prou encert la gravetat de la qüestió, ^{els quals} fins a l'últim moment confiaren en la condonació de la pena capital dictada contra el jove militant del MIL. De fet, les accions no presentarien en cap ocasió una empent prou seriosa, ni pel nombre ni per la força demostrada, ^{de forma} que fes decantar la balança cap el costat de la reivindicació popular.

Seria a partir del 2 de març, quan l'efectiva execució de Puig Antich ~~xxxxxx~~ prenia a contrapèl ^{la confiança existent encara en bona part de la població} ~~xxxxxx~~ ~~per la~~ ~~col·lecció~~ ~~de~~ ~~reivindicació~~ ~~en~~ ~~xxxx~~ en les promeses aperturistes del Govern, que la indignació popular es traduïria en una massiva i continua acció de protesta tot al llarg d'una setmana. Però, Salvador Puig Antich ja era mort...
(~~xxxxxx~~) (Les principals accions desenrotllades abans i després de l'execució, poden resseguir-se en els corresponents apartats dels

LA INSOLITA REUNIO DEL RITZ

Un total de 13 personalitats polítiques catalanes es reuneixen a primers de juny a l'Hotel Ritz de Barcelona amb l'objecte d'intercanviar impressions sobre la situació política a l'Estat espanyol, impressions que després recolliria ~~xxxxxxx~~ el setmanari madrileny "Cambio-16", del qual venia la iniciativa de convocar aquesta reunió explícitament "política", la primera de l'estil a Catalunya durant les últimes dècades.

Més que les declaracions particulars de cada personatge, és interessant de destacar l'encontre i el diàleg emprès obertament per representants de gairebé tot el ventall de forces i tendències polítiques existents al Principat, des del liberalisme clàssic fins a l'esquerra no menys clàssica, passant per monàrquics, demòcrata-cristians i socialistes. De la reunió se'n derivaria l'anomenat "esperit del Ritz". (Vegi's la llista dels components a l'apartat corresponent del capítol II, pàg. ?)

LA "PAELLA LIBERAL" DE SITGES, AIGUALIDA

L'anomenada "Paella Liberal" i també "l'esperit de Sitges" havia de consistir en un dinar seguit de diversos parlaments en relació als actes ocorreguts a Estoril arran de l'onmàstica del Comte de Barcelona. La convocatòria era feta pel poeta Francesc Sitjà i adreçada a 105 persones. ~~xxxxxxx~~ N'hi acudeixen 76 al dia previst (29 de juny) i, efectivament, dinen... Però, donat que no tenien el ^{corresponent} ~~el~~ permís governatiu, fan acte de presència uns inspectors de la Brigada Político-Social i prohibeixen tota mena de parlament públic.

Entre els personatges que hi assisteixen, n'esmentem: Josep Andreu Abelló, J.M. Castellet, Carlos Barral, Gil de Siedra, José Mª Loperena, Comte del Montseny, Llorenç i Joan Gomis, Anton Cañellas, Josep Benet, A. Alvarez-Solís, Manuel i Rafael Jiménez de Parga, Angel Latorre, Ana Mª Matute, Enric Sió, Paco Casamajó, Pérez Casaus, Joan Marsé, Alfons de Villalonga, etc.

I entre els invitats que ~~xxxxxxx~~ no hi pogueren assitir: Jaume

Carner, José Luis Arangurej, Conde de Eril, Robert Saladrigas, Buero Vallejo, Salvador Espriu, Josep Mª Valverde, José Mª Díez Alegria, Albert Manent, Marià Manent, Joaquín Satrústegui, Adolf Marsillach, et

CAMPANYA PRO-AMNISTIA: 54.000 SIGNATURES A CATALUNYA

Des del mes de maig fins el desembre, la comissió "nacional" de l'organisme pontifici "Justícia i Pau" promou una àmplia campanya a tota la Península d'unes dimensions palesament polítiques. La campanya consisteix en recollides massives de signatures en favor de la concessió d'una amnistia a tots els exiliats i presos polítics de l'Estat espanyol, amb motiu de la celebració de l'Any Sant que inauguraria el Papa el primer de gener del 1975.

A tal fi, cada secretariat de "Justícia i Pau" de les diòcesis de la geografia peninsular, passen a les parròquies i a altres centres cívics la carta que, juntament amb els plecs de signatures recollides, s'adreçarà al President de la Conferència Episcopal Espanyola. El text de la carta és el següent:

"Los que suscribimos esta carta somos conscientes de que la auténtica reconciliación humana, que la Iglesia propugna como uno de los aspectos esenciales de este Año Santo, exige una superación de las causas de la división y enfrentamiento entre los hombres, sean cuales sean sus opiniones y creencias. Por ello, anhelamos vivamente que, por mediación de V. Emocia. como presidente de la Conferencia Episcopal, se obtenga del Jefe del Estado suna amnistía general para los exiliados y los presos o sancionados por hechos de intencionalidad política o de objeción de conciencia. Añadiéndose a ello la necesidad de conseguir 'un efectivo reconocimiento jurídico de los derechos humanos de reunión, asociación y expresión, así como los de las minorías existentes en nuestro país', según las orientaciones del pensamiento cristiano y los textos jurídicos internacionales suscritos por el Gobierno español".

La campanya aconseguiria ben aviat un gran ressó i una extensa solidaritat, sobretot a Catalunya. A part dels milers de signatures individuals que s'anirien sumant tot al llarg del mig any, serien també

molt nombroses les adhesions col·lectives d'entitats i organismes representants de centenars i centenars de persones. Tindria especial ressonància l'adhesió a la campanya per part de 8 personalitats polítiques catalanes, feta a finals d'estiu. En la seva carta adreçada a la comissió central de Justícia i Pau a Madrid, els 8 signants, "creients i no creients i en certa manera expressió de diverses capes socials i de diferents corrents polítics catalans", manifesten sentir-se plenament identificats amb el plantejament de la declaració^(x) i donen tot el seu suport a la campanya en favor de l'amnistia, campanya que es correspon - segons ells - "amb les manifestacions de la voluntat de democratització i, per consegüent, de canvi, avui tan generalitzades en l'opinió pública". Suscriuen la carta els següents personatges: Josep Andreu i Abelló, Pere Ardiaca i Martí, Antoni Cañellas i Balcells, Joan Colominas i Puig, Joan Cornudella i Barberà, Carles Felip de Travy, Joan Raventós i Carner i Jordi Soler i Tura.

El 21 de desembre, la comissió "nacional" de Justícia i Pau (de la qual n'és president l'ex ministre Ruiz Giménez), lliuraria al President de la Conferència Episcopal, cardenal Tarancón, els voluminosos plec de signatures recollides, que sumaven un total de 160.000. Més d'una tercera part - 54.000 - s'havien recollit a Catalunya.

El dia 30, el secretariat de Justícia i Pau de Barcelona feia pública una nota-balanz de la campanya desenrotllada concretament al Principat. Entre altres coses, el secretariat diu: "Volem agrair ^{el} magnífic acolliment ~~que~~ que, per al desenvolupament de la campanya, s'ha trobat a totes les diòcesis catalanes. La col·laboració de les parròquies, associacions i moviments eclesials, agrupacions cíviques, col·legis professionals, sectors obrers i nombrosos ciutadans en general, s'ha traduït en les 54.000 signatures amb què Catalunya encapsala les aportacions de les diverses zones espanyoles".

(sobre els drets humans i amnistia general, aprovada a les "Jornades Nacionals" de dit organisme celebrades a Montserrat a mitjans de setembre)

MOBILITZACIO A PROPOSIT DELS ~~XX~~ 67 DETINGUTS A SABADELL

El diumenge 8 de setembre són detingudes al convent de les Escolàpies de Sabadell, 67 persones acusades ^{de} pertànyer a l'"Assemblea ~~XXXXXXXXXX~~ ~~XXXX~~ de Catalunya". I segons la nota posterior de la policia, estaven reunides allí amb el propòsit de "tratar sobre la declaración de la recientemente anunciada 'Junta Democrática de España', al objeto de considerar su posible adhesión a su programa".

Cap a les 11 del matí, l'edifici i els carrers veïns quedaven bloquejats per un gran desplegament ~~de~~ policia. Sembla que alguns dels reunits intentaren escapar per les teulades i patis adyacents al convent. A les 12, entren a l'edifici uns inspectors de policia i comuniquen als presents que queden detinguts. Tot seguit tenen lloc diverses gestions de cara a obtenir la intervenció de les autoritats eclesiàstiques, a càrrec de la superiora i del vicari episcopal de la zona. A la 5 de la tarda es presenta un inspector de Barcelona, i tot assegurant que té els permisos corresponents del ^{Govern} ~~XXXXXXXXXXXX~~ civil i del bisbat, fa registrar tot l'edifici i detenir els 67.

La premsa donaria els noms dels detinguts, així com la professió. El curiós del cas ^{és} ~~era~~ que no hi havia entre ells cap de les personalitats "conegudes". Els 67 constituïen un extens ^vetall d'homes i dones representatius dels més diversos sectors socials (professionals, obrers, administratius, mestres, pagesos, estudiants, comerciants...) i de diferents indrets de Catalunya.

La premsa també recordaria, en relació al motiu ~~XX~~ al.legat per la policia, la nota publicada pel Govern Civil l'any anterior, arran de la detenció el 28 d'octubre dels 113 a Barcelona, que ~~XXXX~~ feia menció de les organitzacions que composaven l'Assemblea de Catalunya i que d'acord amb la nota, eren: Unió Democràtica de Catalunya, Partido Obrero Revolucionario Trtèkista, Partit ~~XX~~ Socialista Unificat de Catalunya, Front Nacional de Catalunya, Bandera Roja, Partit Socialista d'Alliberament Nacional dels Països Catalans, Comissions Obreres, etc.

Després de prestar declaració al Jutjat nº 2 de Sabadell, 17 ~~XXXXXX~~ ~~XX~~ ingressen a la "Model" de Barcelona i els 50 restants són deixats en llibertat. Es comunicaria més tard que a quatre d'ells (Vidal Villal) ^{al cap de les 72 hores reglamentàries.}

Fullà, Duch i Mesa) la DGS els ha ^{via} imposat multes de 150.000 ptes.

La reacció popular davant del fet seria de gran consternació i la mobilització de cara a assolir la llibertat per a tots els detinguts palesaria una alta cota de sensibilització a tot nivell. ^{Señalem} algunes de les accions en aquest sentit.

Les monges escolàpies envien un informe al cardenal Jubany, denunciant la violació del recinte (inclús de la clausura) per part de les forces policials, i en contra del Concordat. Un grup de 60 ex-alumnes del col·legi fan públic un escrit en què expressen la seva plena solidaritat amb la postura de la comunitat religiosa, tot dient que consideren "quelcom d'admirable que una escola - en aquest cas on vàrem anar totes nosaltres - sàpiga estar a l'altura de les circumstàncies encara que amb els riscos conseqüents i amb les conseqüències que són de preveure per part d'alguns ciutadans i pares que no comprendran encara, o no voldran comprendre, que els temps han canviat i que cal obrir nous camins" (alguns pares havien amenaçat de retirar les seves filles del col·legi...).

Tots els partits i organitzacions polítiques il·legals implicades llençarien crides de solidaritat i per la mobilització.

En el camp obrer, es registrarien aturs, assemblees i altres accions en senyal de protesta per la detenció del 67. Els treballadors del Tèxtil recollen centenars de signatures i en recolzament d'una carta que adrecen a la Delegació de Sindicats de Barcelona. Al Baix Llobregat, té lloc el dilluns 9 una reunió d'enllaços a la CNS que decideix per l'endemà diversos aturs que serien efectius a una desena d'empreses de Cornellà i St. Joan Despí, a part de nombroses assemblees. A la tarda, la policia impedeix una altra assemblea a la CNS. A Barcelona es produeixen algunes manifestacions. ^{En} ~~de~~ destaquem dues realitzades a Les Rambles, amb participació ~~xx~~ d'alguns centenars de persones, i una altra davant el palau de Justícia.

Les Associacions de Veïns de Barcelona prenen part activa en la mobilització. Algunes d'elles (Poble Nou, Sagrera) reclamen la llibertat per algun dels seus membres detinguts a Sabadell. El dia 12, són 15 les Associacions que s'adrecen a través de la premsa a l'opinió pú-

blica a fi de manifestar "el deseo que en el plazo más breve posible sean puestos en libertad, la totalidad de los detenidos, urgiendo se reconozca en toda su amplitud el derecho de reunión". Per la seva banda, diversos centres socials i Associacions de Sabadell s'adhereixen després a l'escrit de les 15 associacions referides i, a més, denuncien "l'atemptat contra la seguretat de les persones", "la introducció il.legal al convent i a les cases veïnes" i la "proscripció del dret de reunió", i demanen l'alliberament dels detinguts.

Els Col.legis Professionals intervindrien també de forma decidida. El d'Advocats reuniria el dia 10 la Comissió de Defensa, que estaria en alerta permanent i que prepararia la defensa dels detinguts. El degà d'aquest Col.legi i el d'Aparelladors, s'entrevistarien diverses vegades amb el Governador Civil. El dia 11, i ~~xxxxxxx~~ segons acord previ de les respectives Juntes de govern, els degans d'Aparelladors, ~~xxxxxxx~~ d'Arquitectes, ~~xxxxxxx~~ de Llicenciats i d'Enginyers, adrecen un escrit al President Arias en el qual, ultra sol.licitar que ^{no}s'apliquin sancions de cap mena als detinguts, indiquen que els últims fets en el camp social laboral i polític, "vienen a avalar la necesidad de arbitrar los cauces precisos para que las distintas opciones políticas y sociales de los españoles, puedan expresarse públicamente".

En fi, la jerarquia eclesiàstica en la persona del mateix cardenal Jubany portaria a terme diverses gestions de cara a solucionar el conflicte. Elx bisbat publicaria una nota a propòsit d'una entrevista mantinguda entre el cardenal i el Governador Civil, en la qual es deia a que s'havia parlat dels fets de Sabadell i que el ~~xxxxx~~ Dc. Jubany ~~xxxxxxx~~ s'havia ratificat en "la necesidad de una ordenación jurídica de los derechos de reunión y asociación". Per la seva part, els responsables de l'Església a Sabadell (vicari episcopal i arxiprestos) fan públic un important document el dia 15, en el qual manifesten la seva admiració per l'actitud serena adoptada per les religioses i lamenten la manca d'un ordenament jurídic que protegeixi els drets de reunió i associació, i denuncien l'actitud presa pels funcionaris de policia durant els fets.

SANT CUGAT: UN FI DE SETMANA POLITIC

El dissabte 5 d'octubre, forces de la policia irrompen dins el convent de Crist Treballador de St. Cugat del Vallès i logren detenir 47 de les 8 persones allí reunides (segons sembla, prop d'un centenar. Excepció feta de 4 súbdits italians (dos d'ells obrers de Fiat) i de l'advocat Carlos Trias Fargas i del metge Antoni Gutiérrez Díaz, tots els restants ~~eran~~^{eren} obrers de Seat.

Sembla que el motiu principal de la reunió era preparar la lluita per al conveni col.lectiu que s'estava a punt de negociar a Seat. La premsa inisistiria, a més, que la trobada ~~xxxxxxx~~ tenia també com a finalitat la discussió entorn de la "Junta Democràtica". Més tard, els obrers serien tots deixats en llibertat i els súbdits italians, expulsats. A Trias Fargas i Gutiérrez Díaz, la DGS els imposaria multes de 300.000 ptes. i serien ingressat a la presó.

L'endemà, diumenge 6, una altra acció política té per escenari St. Cugat. Abans del migdia, unes 2.000 persones, aproximadament, procedents de diverses ciutats i comarques de Catalunya, es van concentrant pels voltants del monestir romànic amb l'intent de celebrar una magna assemblea a l'explanada adyacent. La premsa insinuaria més tard que la concentració podia estar relacionada amb la il.legal Assemblea de Catalunya i que havia estat convocada, segons sembla, per l'anomenat "Comitè pro-Assemblea Democràtica de Barcelona".

Forces de la "Guardia Civil" i de la policia, però, impedeixen l'assemblea tot invitant els grups a dispersar-se. Aleshores, la gent comença a desfilat massivament i en silenci - durant una mitja hora - des del monasterir fins a l'estació del tren. I prop de la una, la concentració i conseqüent assemblea es podia realitzar a la població veïna de Las Planas sense novetat. L'assemblea duraria mitja hora, fins que, ~~xxxxxxx~~ davant l'arribada de la "Guardia Civil", els reunits optaren per dispersar-se definitivament.

4.- ALTRES LLUITES SIGNIFICATIVES

SANITAT: PRIMER RESSO DEL CONFLICTE DELS M.I.R.

La situació extraordinàriament deficitària de la sanitat a Catalunya tant pel que fa al nombre de llits i de centres hospitalaris, com a la quantitat i qualitat dels equipaments assistencials, com a les condicions de l'ensenyament ~~XXXX~~ a les facultats de Medicina, com a les condicions laborals del personal sanitari, etc., donaria peu a innombrables situacions conflictives arreu del país, sovint denunciades amplament pels diversos moviments populars i ~~ix~~ reiteradament comentades per la premsa.

Entre les accions de més ressonància, destaca la lluita oberta dels M.I.R. (metges interints i residents) dels diversos centres de la Seguretat Social, que a Catalunya tindria la màxima efervescència durant l'octubre (vegi's més endavant). Ja a primers d'any, el conflicte dels MIR pren embranzida a altres indrets de l'Estat espanyol. Les principals accions de protesta tindrien lloc a Bilbao, Oviedo, Galícia i Madrid. ~~XXXXMIR~~ A Bilbao, serien expulsats 39 metges de la Ciutat Sanitària "Enrique Sotomayor" de Baracaldo.

El motiu bàsic del malestar consisteix en la ~~x~~ forma de procedir de l'INP en relació als concursos de concessió i renovació de places de metges interns i residents per als centres hospitalaris de la S.S. Un gran nombre de posgraduats n'havien estat exclosos per decisió directa dels organismes centrals de l'INP.

A Barcelona, el conflicte troba eco als ^{principals hospitalaris} centres ~~XXXXXX~~ on es celebren assemblees sobre la qüestió. Al Clínic, per exemple, després d'una assemblea general del metges residents, es fa pública una nota ^{en} que ^{fa constar} ~~de~~ els següents acords: (amb data del 23-2-74)

- "1) Expresar firmemente nuestra disconformidad por la utilización de criterios extraprofesionales en los concursos para la provisión de plazas hospitalarias.
- 2) Manifestar la solidaridad que merecen nuestros compañeros afectados por las mediadas discriminatorias.
- 3) Solicitar la anulación de las ~~XXXXXX~~ sanciones ~~XXXX~~ aplicadas a los médicos internos y residentes de la Ciudad Sanitaria de Baracaldo.
- 4) Instar a la Junta Directiva del Colegio de Médicos de Barcelona

para que directamente y por mediación del Consejo General intervenga en defensa de los médicos ahora sancionados y se oponga al uso de criterios ajenos al ejercicio profesional.

5) Reunión de nuevo en breve plazo para reconsiderar la evolución de los acontecimientos que han dado lugar a esta nota."

VAGA GENERALITZADA A LA FLOTA DE PESCADORS

Com a senyal de protesta pel brutal encariment del combustible utilitzat per les barques de pesca, decretat pel Consell de Ministres del primer de març (el gasoll passa d'1,90 ptes./litre a 6,50!), els pescadors del litoral català decideixen no sortir a la mar fins que es modifiqui la decisió governamental.

La inactivitat seria pràcticament total en tots els nuclis més importants de la costa catalana durant la primera setmana del mes. Cal dir que la situació és similar ~~xxx~~ a tota la Península.

L'acció, espontània, sostinguda i generalitzada, obligaria al Govern a fer-se enrera en aquest punt tan inesperadament conflictiu. El dia 9, Fernández Sordo, ministre de Relacions Sindicals, comunicaria al Sindicat de Pesca que el preu del gasoll per ~~ales~~ barques de pesca oscil.laria entre 2,50 i 3 ptes. Després el Govern marcaria definitivament el preu a 2,85. ~~xxxxxxx~~ I els pescadors tornarien a la mar

BARCELONA: VAGA DE TAXISTES

Els dies 4 i 5 de març, Barcelona es quedaria sense taxis. La vaga dels taxistes arranca d'uns motius semblants a l'anterior (dels pescadors): l'augment del combustible, i ~~is~~ una insuficient ~~x~~ compensació aprovada pel Govern (5 ptes. per viatge i només per als taxis que ga ten betzina).

El moviment de protesta s'inicia ja el dissabte 2, quan es registra una notable concentració de taxistes pels voltants de la Cooperativa del Taxi (prop de la Plaça del Centre), reclamant una compensació de 10 ptes. per viatge i per a tots. Després d'algunes gestions prop de Governador Civil, aquest respon negativament a la demanda.

El dilluns següent el matí, comencan a concentrar-se ~~pràcticament~~

els taxistes altre cop a la Cooperativa. I cap al migdia, la inactivitat és gairebé total. Grans contingents de policia fan acte de presència pels entorns de la Cooperativa i dispersen els taxistes, que llavors surten ~~en~~ aproximadament uns 5.000. Es produeixen quatre detencions (cal recordar que era un dia de gran agitació a la ciutat, per causa de l'execució recent de Puig Antich).

El dimarts, la vaga és total. Segueix la concentració a la Cooperativa, si bé en menor nombre que el dia anterior. Els "negociadors" del Sindicat del Transport comuniquen que s'ha aconseguit ~~un~~ un augment de 8 ptes. per viatge, cosa que la majoria de taxistes no estan disposats a acceptar ~~per~~ ^{per}insuficient. Llavors, el vocal de la junta Solnes amenaça als taxistes que si l'endemà no tornen a la feina serien multats amb 5.000 ptes. i se'ls retiraria les llicències.

I el dimecres, l'activitat torna a ser normal... Mentre, uns 35 taxistes envien a la premsa una "carta abierta a la ciudad", en la qual exposen els seus punts de vista sobre el conflicte viscut i diuen:

"Los taxistas de Barcelona venimos sufriendo un desfase en las tarifas de trabajo tan agudo, que se ha hecho prácticamente insostenible. Las causas se deben a que el Gobierno nos impone las tarifas de trabajo según sus consideraciones con respecto al nivel de vida en general; pero sin tener en cuenta que al permitir que todos los productos - afines a nuestra industria y de consumo en general - vayan elevando sus precios, nos sitúa cada vez en peores condiciones económicas. Por otra parte, el hecho de que nuestros representantes hayan mantenido una política de inactividad, por temor a perder sus cargos, ha dado por resultado la falta de revisiones periódicas de la tarifas, desembocando en esta precaria situación que venimos soportando todos los taxistas".

CUBELLES: TOTA LA COMARCA CONTRA LA TÈRMICA

Després que l'Ajuntament de Cubelles hagués donat el seu vist-i-plau ~~xxxxxxx~~ al projecte d'instal·lació en la demarcació d'aquest municipi ^{d'una central} ~~de~~ la Tèrmica del Besós, una àmplia campanya d'oposició s'eleva - contra la Tèrmica i contra la corporació municipal - des dels sectors populars fins a les entitats més directament afectades pels possibles perjudicis en la indústria turística. Així, el malestar és general a les poblacions de Calafell, Segur, Vendrell, Cambrils, Cunit, etc. Una acció ben característica tindria lloc a Calafell el primer diumenge de maig: Uns 50 vehicles es passen durant tota la jornada per la població, brandant grans cartells amb l'slògan "Tèrmica de Cubelles, NO".

RUBI: ELS JOVES DENUNCIEN PRESSIONS DE GRUPS FEIXISTES

A primers d'abril, 8 grups juvenils de Rubí (Fortitd, Parròquia, Foment de la Dança, Joves del Pinar, Centre d'Activitats Schola, Societat Esportiva La Guienu, Secció de la Joventud de Rubí i Agrupament Escolta), acorden d'adreçar una declaració a l'opinió pública per tal de denunciar les dificultats creades per grups - que titllen de feixistes - en relació a la bona marxa de llurs activitats culturals i recreatives. Al·ludeixen explícitament a calúmnies, agressions físiques contra persones, locals o objectes, i altres coaccions, i tot això amb el major silenci per part de les autoritats.

BARCELONA: LES "MESTRESSES DE CASA" CONTRA L'ENCARIMENT DE LA VIDA

L'Associació de Mestresses de Casa de Barcelona fa pública una declaració, a finals d'abril, ~~xxxxx~~ a propòsit de l'encariment dels preus. La declaració té per títol "¿A dónde van a parar los grandes beneficios que genera la inflación?", i entre altres coses diu:

"Nos sorprende cómo en el último Consejo de Ministros no se hayan dictado disposiciones de emergencia para contener el alarmante coste de la vida".

"La Administración no puede tolerar que se erosionen los salarios y las rentas del trabajo de los ciudadanos consumidores del país.

No pueden repercutir en otros los costes, ni capitalizar los grandes beneficios que produce la inflación".

"Por todo ello, y con el mayor respeto, la Agrupación de Amas de Hogar de Barcelona y provincia, que agrupa a miles de familias, solicita de los altos poderes del país, se tomen las medidas pertinentes".

EL "BARÇA" I L'EXPLOSIÓ POPULAR

~~El~~ ^{El} 1974 seria un bon any per als aficionats del "Barça". El Club celebrava el 75è. aniversari de la seva fundació. Però, a part ~~de~~ d'aquesta significativa efemèrides, podria celebrar tot al llarg de l'any altres gestes... En cada un d'aquests moments d'eufòria "barcelonista", quedaria ben palès ~~que el Barça és quelcom més que un club",~~ ^{que} "el Barça és quelcom més que un club", d'un club que compta amb uns 70.000 socis.

Ja a meitats de febrer, després de la derrota infligida al Real Madrid en el seu propi camp (5-0), l'eufòria popular es plasmaria a les Rambles de Barcelona amb una magna concentració de "fans" que brandaven banderes ~~xxx~~ blaugranes i catalanes, que seria dispersada per forces "especials" de la Policia Armada.

Abans d'acabar la Lliga i després de jugar amb el Gijón, el Barça havia aconseguit una marge de puntuació que el classificava ja inexorablement com a campió. Unes 2.000 persones es congreguen, per aquest motiu, a l'aeroport del Prat per rebre l'equip. Al costat de les banderes blaugranes, abunden les catalanes. La manifestació popular d'alegria segueix fins el Camp nou, on es dirigeix la directiva. Allí es canta el "Virolet". El vespre anterior, en saber el resultat del partit, una impressionant manifestació popular (es calculen entre 8 i 10.000 lesx persones assistents) recorria les Rambles des de Canaletes fins a la Plaça de Sant Jaume, lloc tradicional i d'especial significació a l'hora de commemorar les gestes del Barça.

Una explosió popular encara més viva es registraria el 14 de maig, quan el Barça esdevenia efectivament campió de Lliga (no l'havia gua-

nyat d'ençà del 1956). La Plaça de Sant Jaume tornaria a ser escenari de la cridòria i exultació dels milers de "fans" aplegats, els quals brandant com sempre banderes blaugranes i catalanes, cantaríen el "Virolai", "L'Emigrant" i "La santa Espina". (Notem que TVE passaria un reportatge sobre aquestes manifestacions populars per la victòria del Barça, però sense incloure-hi la banda sonora enregistrada).

LLORET DE MARX: 4 REGIDORS DENUNCIEN L'ALCALDE

Aquesta podria ser una de tantes mostres dels conflictes sorgits el 1974 al si dels consistoris municipals d'arreu de Catalunya.

A Lloret de Mar (Costa Brava-Girona), 4 regidors de l'Ajuntament decideixen convocar a finals d'agost una roda de premsa, vist que no troben altra forma de denunciar certes irregularitats en l'actuació de l'alcalde. En la roda de premsa, els regidors poden de manifest els següents punts: malgrat que l'Ajuntament ha assolit un superàvit de 45 milions de ptes. en l'últim exercici, queden encara a la població gran quantitat de carrers i solars plens de brutícia; quan tan manca es troba la població d'activitats i centres culturals, l'aportació destinada a aquest fi - 4.000 ptes. l'any - és simplement ridícula; ningú pot assistir als plens municipals perquè no hi ha altre espai que el corresponent a ll seients; les qüestions d'urbanisme ja estan decidides abans de discutir-les al Ple; l'Ajuntament dóna llicències a bars i "boites" sense consultar els veïns afectats ni tenir en compte els perjudicis que els pot causar, etc.

CANET DE MAR: 15.000 JOVES A LES "SIS HORES DE CANÇÓ"

La 4ª edició de les "Sis hores de Cançó" de Canet de Mar, celebrada el 30 d'agost a la nit, registraria un èxit absolut. Uns 15.000 joves d'arreu de Catalunya - i no tots catalans! - s'apleguen al camp de futbol, disposats a fer causa comú amb els exponents de la (encara) "nova cançó" que anirien desfilant davant dels micros: Joan Isaac, Dolors Laffitte, Pere Tàpies, Ovidi Montllor, Pi de la Serra i Lluís Llach, amb la intervenció especial de l'excel·lent guitarrista Toti Soler.

Un incident trenca el to festiu de la magna trobada. Abans de l'actuació de Dolors Laffitte, la "Guardia Civil" deté un xicot que, segons sembla, repartia octavetes. Seguidament es paralitza el festival i molers de veus comencen a llençar crits diversos (no reproduïbles). Al cap de tres quarts d'hora, es comunica pels altaveus que el noi ja ha estat deixat en llibertat. Llavors esclata un fort i perllongat aplaudiment. I es reemprèn el festival de la cançó catalana...

BARCELONA:
HOMENATGE AL POBLE DE XILÈ

Els dies 20 i 21 de setembre, el ~~xxxxx~~ Palau Balugrana de Barcelona era escenari ~~xxxxx~~ d'un emotiu homenatge de solidaritat amb el poble xilè (es complia un any del cop d'estat de Pinochet i del començ de la dura i agniant repressió). Uns 4.000 joves acudiren cada dia al Palau per escoltar, corejar i aplaudir els cants del conegut conjunt xilè "Quilapayun", del qual ^{havia} format part el poeta assassinat Víctor Jara, i que recorria Europa tot reclamant amb el seu cant ajut i solidaritat ^{envers} la resistència del seu país. La policia vigilava d'aprop ~~ix~~ el decurs de l'acte. El segon dia, molta gent es veié obligada a quedar-se fora, ja que el recinte ~~na~~ estava totalment ple.

El conjunt xilè, tots de negre, tots de dol, anirien desgranant les seves cançons que no eren altra cosa que clams emotius entorn de la llibertat, de la Unitat Popular, d'Allende, de Víctor Jara... El clímax arribaria al seu punt àlgid quan tot el palau es fa^{ria} una sola veu tot cantant amb els "Quilapaun": "El pueblo unido, jamás será vencido"

CONFLICTE DELS M.I.R.: UNA LABORIOSA VICTORIA

Un conflicte sense precedents en el camp de la sanitat espanyola tindria per protagonistes a uns 2.000 metges (interins i residents) i per marc uns 25 centres de la Seguretat Social. El problema, apuntat ja a principis d'any, adquiriria durant les primeres tres setmanes d'octubre els aires d'una verdadera batalla frontal contra l'Institut Nacional de Previsió.

A Catalunya, la part principal de la lluita seria empresa pels MIR de la residència "Francisco Franco" de Barcelona i, en un segon terme

pels de la residència "Príncipes de España" de l'Hospitalet, ambdós centres de la S.S.

La qüestió central del litigi consisteix en la nova convocatòria de l'INP de cara a cobrir les places ~~de~~ ^{d'interns} ~~de~~ (metges que ingressen als centres hospitalaris de la S.S. en un primer any, tot just acabats ~~de~~ els estudis) i de residents (als que s'hi queden durant tres anys més amb contracte). La ^{nova} convocatòria representa una autèntica selecció dels candidats controlitzada des de Madrid, ~~xxaxigaxxxlaxpraxssaxixcix~~ però sense cap mena de proves o d'exàmens. Exigeix, d'altra banda, la presentació d'un certificat de bona conducta, expedit per la policia.

Ja a finals de setembre, comencen a registrar-se assemblees i aturs parcials en els centres de la S.S. Els metges de la "Francisco Franco" aproven un document on resumeixen sintèticament les seves peticions, que són:

- 1) Invalidació de la convocatòria fins que s'adoptin nous criteris selectius, únicament professionals.
- 2) Constitució d'unes comissions paritàries entre MIR i metges de la plantilla de cada centre, encarregades de la selecció d'acord amb uns criteris uniformes per a tots els hospitals de l'Estat i amb la inclusió d'un únic examen per a tothom.
- 3) Que l'internat rotatiu efectuat com a metge intern, tingui valor preferent a l'hora d'aspirar a la plaça de resident.

I expressen la total adhesió a les peticions similars fetes pels MIR de "Puerta de Hierro" de Madrid. Cal observar que el malestar és general a tota la Península i que les accions tenen especial virulència a part de Barcelona i Madrid, a Sevilla, Múrcia i Astúries.

A Barcelona, les assemblees i aturs parcials comencen a escampar-se a pràcticament tots els centres hospitalaris no privats. La lluita dels MIR de la S.S. troba plena solidaritat en els hospitals de Sant Pau, Clínic, Mental de la Sta. Creu, etc., i per part ~~xxxx~~ ^{no sols} dels metges interns i residents, sinó també per molts metges adjunts i àdhuc caps de departament. Inclús el Col·legi de Metges, en principi reaci a qualsevol presa de postura, es veuria pressionat de tal forma que al final es comprometria públicament en la defensa de les reivindicacions dels

MIR de la S.S.

A partir del 3 d'octubre, la vaga és pràcticament total entre els MIR de la residència "Francisco Franco" i intermitent en la "Príncipes de España". No obstant, tots els serveis d'Urgència queden sempre degudament atesos. Els metges afectats reparteixen fulls entre els malalts o els expliquen de viva veu, així com també als familiars, els motius de les seva postura.

Més enllà de les reivindicacions inicials i vista la intransigència dels òrgans centrals de l'INP que es neguen a negociar, els MIR adopten el dia 10 els següents acords: crear unes comissions de metges, democràticament elegides en assemblees, que seran les encarregades de negociar amb l'INP en comptes del col·legis de metges; anul·lació de totes les sancions imposades amb motiu de la lluita; modificació de la clàusula del contracte en la que es diu que la sola participació en una assemblea és motiu d'acomiadament.

Les manifestacions de solidaritat plourien de tot arreu. Així, per exemple, un centenar de metges adjunts i caps de secció de la mateixa residència "Francisco Franco" signen un escrit de total recolzament a la causa dels MIR, i diuen entre altres coses: "Estamos asistiendo a una degradación de la asistencia sanitaria por problemas burocráticos y de organización, y como técnicos en sanidad, no se nos deja opinar, o no se hace caso de nuestras críticas constructivas". I també: "Queremos hacer constar que es la mayoría del personal médico de plantilla de esta Ciudad Sanitaria, el que hace suyas las peticiones de los MIR" i nogensmenys que "el hospital no puede cumplir correctamente su función asistencial sin el trabajo de los MIR que actualmente se encuentran en su totalidad en actitud de paro, por lo que esperamos que el INP acceda a estas peticiones antes de que se agrave la situación creada". I qualifiquen la situació de vaga com a ~~xx~~ "el único camino ~~xxxx~~ en apoyo de unas peticiones justas debido a la intransigencia del INP".

En acabar la tercera setmana d'octubre la situació és extremadament greu. Els MIR, però, han aconseguit el ple suport de l'opinió pública i l'INP té la batalla perduda. Al final, l'INP es veu obligat a accedir a dialogar amb la "Comisión Nacional de MIR", organisme de coor-

dinacció, el més clar de les assemblees democràtiques dels diversos centres de la Família. I la solució al conflicte, significa una autèntica victòria dels AIE en tots sentits, si bé l'INEP ~~xx~~ no deixa mai tranquil·lar que ha "cedit"... L'INEP accepta que no es valori cap criteri extraprofessional en els concursos, i que aquests siguin resolts per les comissions paritàries elegides a cada centre (anomenades per l'INEP "Comissions de Competència"), així com l'anul·lació de totes les sancions.

EL CATALÀ A L'ESCOLA, O LA NORMALITZACIÓ IMPOSSIBLE?

Impossible, de moment... El català, com a llengua i vehicle d'ensenyament a l'escola, no ha estat durant el 1974 més que un clam llençat ni massa reiteradament ni amb massa força ~~■~~ per diferents veus de casa nostra.

Tot i estar tan lluny de la normalització, ^{de la generalització} i d'una lluita reivindicativa en aquest sentit, convé remarcar alguns fets que palesen, malgrat tot, la persistència d'una lluita temps ha iniciada: ~~x~~ la recuperació de la pròpia llengua ~~xxx~~ - la normalització - en tots els àmbits de la vida a Catalunya (i Països Catalans, tant se val).

Assenyalen de forma telegràfica alguns dels fets més significatius:

-- El mes de març, unes 50 entitats barcelonines (Col·legis D'Arquitectes, Aparelladors, Llicenciats, Enginyers, Amics de la Ciutat, Círcol d'Economia, Jove Cambra Econòmica, Orfeó Català, etc.) fan entrega a l'alcalde de la ciutat d'un memoràndum en el qual es sol·licita la normalització oficial del català a tots els nivells.

-- A mitjats d'abril, l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona fa pública una memòria sobre una important experimentació d'educació bilingüe a tres grups d'alumnes d'EGS. Els resultats són totalment favorables (major capacitat d'expressió, creativa, etc.) pel que fa als nens que segueixen des del principi l'educació en la pròpia llengua.

-- A Cornellà de Llobregat, la campanya llençada per més de quaranta entitats públiques de la població, en començar el nou curs, sota l'eslogan de "Català a l'escola el curs que ve", pot passar com a exemplar. L'intent era proporcionar a tots els alumnes de 2a etapa d'EGS de ~~de~~

les escoles estatals, dues hores de classe de català dintre l'horari escolar. L'Ajuntament es mostraria plenament disposat a subvencionar les classes, donat que no existien altres ajudes d'organismes oficials similars es donarien a El Prat, on - curiosament - la campanya ~~**~~ seria promoguda inicialment pel Consell Local del Movimiento.

-- A finals d'any, diverses personalitats adrecon sengles instàncies als rectors de la Universitat Central i de l'Autònoma, sol·licitant que s'introdueixin en els programes de COU, BUP i Formació Professional diferents assignatures corresponents a llengua i literatura catalanes. Entre les personalitats, destaquem: degà de Filosofia i Lletres de la UAB (Nolas Batllori), president de l'Associació "nacional" de catedràtics d'INEM (del Toro), degà del Col·legi de Doctors i Llicenciats (Fuster Rabés), etc.

-- I una última notícia no exenta d'interès de cara a la normalització del català: Abans d'acabar l'any, el bisbe de la Seu d'Urgell autoritza a tota la diòcesi l'ús del català ^{per a} ~~en~~ les inscripcions sacramentals en els llibres parroquials, *pràctica* que s'havia truncat a partir del 1800.

E P I L E G

A grans trets, sembla que el paper de protagonista i de motor principal de la mobilització generalitzada a casa nostra durant el 1974, cal atribuir-lo amb tot el dret al moviment ~~obr~~ obrer. Han sigut les lluites obreres les més determinants, les més coherents i les més sotingudes (no sempre les més reïxides).

Certament que l'esclat més espectacular correspon als moviments urbans, tot just, com aquell qui diu, sortits de l'ou en aquestes latituds.

No cal perdre de vista, tanmateix, que bona part de la problemàtica urbana denunciada afecta molt especialment a les classes treballadores, que són en definitiva les que resideixen (i paguen!) els mostrosos hàbitats adjacents a tots els centres industrials. I d'aquí que les lluites urbanes més "completes" hagin estat precisament les que han conecat millor amb determinades denúncies i accions promogudes pel moviment obrer. Es interessant de recordar que les lamentables condicions de vida de centenars de milers de treballadors, enquibits o entaforats en els grans blocs del nou barraquisme vertical, no ~~és~~^{són} més que una lògica conseqüència de l'exigüitat dels salaris directes abonats a la força de treball, agreujat això per la total insuficiència del salari indirecte pagat a la població en forma de ~~ex~~ serveis públics, equipaments, assistència social...

El moviment estudiant ha participat també d'una forma notable en l'extensió de la conflictivitat, sobretot en alguns moments de l'any (procés i execució de Puig Antich, campanya anti-selectivitat), i s'ha vist estendre cap a sectors (ensenyament mitjà i professional) fins ara poc actius, i reforçat pel relativament nou moviment d'ensenyants (PNN, mestres, i àdhuc una petita representació del professorat numerari).

Com apareix fàcilment constatable, existeix una forta centralització de les accions reivindicatives en les grans aglomeracions urbanes. Per contra, el camp català - i les poblacions rurals - no ofereixen de moment un ventall d'accions "proporcional" al grau i al

nombre de qüestions virtualment conflictives que planen damunt la pagesia i la producció agrària.

D'altra part, cal dir que l'any 1974 ha estat testimoni també de dos fets molt interessants de ressenyar: d'un costat, un esforç considerable de les avantguardes dels diversos moviments populars en ordre a aconseguir una convergència progressiva en les diferents mobilitzacions i, de l'altre, la participació de nous sectors en la conflictivitat general (empleats de banca i d'assegurances, funcionaris, taxistes, pescadors, metges, etc.).

Tanmateix, és ^{possible} ~~previsibilitat~~ encara d'observar, si hom mira d'afinat bé els cinc sentits, que ~~exxonista~~ existeix un significatiu desfassament entre el nivell de sensibilització de les classes i sectors populars enfront de la pronlemàtica pròpia o de la general del país, i el nivell i l'extensió efectius de l'activitat de caràcter reivindicatiu que de fet és capaç de dur a terme. Aquesta aparent incongruència pot estar en proporció directa a la impossibilitat d'exercir com caldria els elementals drets de reunió, d'expressió, d'associació i de vaga, imprescindibles per a l'organització d'un moviment eficaç i per a l'extensió de les lluites.

Però, més enllà dels esdeveniments concrets i de les lluites més o menys reixides, l'any 1974 insinua unes noves perspectives de cara als pròxims anys i traça un camí que pot ser determinant per al protagonisme popular en una futura situació de canvi.

ESTADISTICA

EVOLUCIO DE LA POBLACIO DE CATALUNYA. COMARQUES REGRESSIVES

Comarca	Població 1970	Creixement absolüt 1965-1970	Percentatge del creixement			Densitat 1970 (hab./km²)
			1950-60	1960-65	1965-70	
Baix Llobregat	351.279	115.653	60,85	51,66	49,08	751,4
Barcelonès	2.319.040	251.020	27,24	12,39	12,1	16.505,6
Maresme	190.949	32.630	20,64	25,99	20,61	574,1
Vallès Occidental	458.882	95.015	57,49	32,62	26,11	873,4
Vallès Oriental	147.046	37.876	24,40	29,85	34,69	201,2
Baix Empordà	71.198	4.938	13,03	12,51	7,45	122,8
Garrotxa	44.001	1.566	1,87	3,25	3,69	63,4
Gironès	115.422	12.283	12,—	10,7	11,9	164,5
Selva	71.145	8.207	7,73	5,71	13,04	87,6
Alt Penedès	54.721	4.970	3,86	9,17	10,—	117,4
Baix Penedès	21.401	1.924	8,11	19,18	9,87	72,—
Garraf	56.238	8.064	25,12	15,86	16,73	248,3
Tarragonès	104.925	22.237	12,63	26,27	26,89	290,5
Baix Camp	93.433	9.663	8,92	21,98	11,53	135,4
Montsià	46.068	1.279	1,53	3,—	2,85	44,4
Cerdanya	12.466	302	2,31	2,65	2,48	18,7
Osona	98.740	6.608	12,24	8,94	7,17	88,6
Anoia	66.178	8.739	10,72	17,45	15,21	72,—
Bages	137.299	1.350	24,18	6,45	0,99	116,5
Segrià	152.845	20.893	13,88	7,77	15,83	98,5

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΟΥΝΙΑΣ

Font: I.N.E. Censos de Població. Extret de "La Catalunya Pobra", citat, p. 64.

EVOLUCIO DE LA POBLACIO DE CATALUNYA. COMARQUES REGRESSIVES

Comarca	Població 1970	Creixement absolüt 1965-1970	Percentatge del creixement			Densitat 1970 (hab./km²)
			1950-60	1960-65	1965-70	
Alt Empordà	72.111	-654	0,02	14,20	-0,85	65,2
Alt Camp	30.047	776	-4,3	5,57	2,65	54,9
Conca de Barberà	19.024	-508	-9,92	-2,98	-2,61	26,6
Priorat	12.453	-1.199	-3,03	-5,05	-8,79	20,8
Ribera d'Ebre	24.950	-3.097	6,13	1,43	-11,05	33,2
Baix Ebre	65.748	2.794	-6,06	0,89	4,43	58,—
Terra Alta	14.303	-632	-12,86	-3,75	-4,07	13,—
Ripollès	33.851	-497	5,4	-0,35	-1,45	39,7
Berguedà	45.559	-1.596	14,35	-1,66	-3,39	39,3
Solsonès	9.096	-2.093	-2,93	-7,65	-18,71	8,4
Garrigues	24.363	-1.665	-5,12	-2,37	-6,39	27,4
Noguera	48.036	-894	1,28	1,36	-1,83	25,4
Segarra	17.894	-1.299	-8,90	-0,43	-6,77	31,9
Urgell	36.296	-699	-3,59	0,26	-1,89	50,6
Alt Urgell	19.026	-733	-5,26	-5,21	-3,72	13,1
Pallars Jussà	22.575	-1.752	5,34	-7,95	-7,22	11,6
Pallars Sobirà	7.125	-2.142	-0,10	-10,41	-23,12	4,9
Vall d'Aran	5.057	-1.039	-0,45	-6,57	-17,05	7,1

Font: Ib., p. 65.

DISTRIBUCIÓ PERCENTUAL DE LA POPLACIÓ ACTIVA INDUSTRIAL A CATALUNYA

Baix Llobregat	4,96	Baix Ebre	0,48
Barcelonès	53,07	Montsià	0,20
Maresme	3,56	Terra Alta	0,03
Vallès Occidental	11,20	Cerdanya	0,10
Vallès Oriental	2,68	Osona	2,22
Alt Empordà	0,66	Ripollès	1,02
Baix Empordà	1,20	Anoia	1,86
Garrotxa	1,27	Bages	3,38
Gironès	1,67	Berguedà	1,16
La Selva	0,99	Solsonès	0,07
Alt Camp	0,47	Garrigues	0,08
Alt Penedès	0,69	La Noguera	0,36
Baix Penedès	0,25	Segarra	0,13
Garraf	1,07	Segrià	1,27
Tarragonès	1,36	Urgell	0,23
Baix Camp	0,91	Alt Urgell	0,14
Conca de Barberà	0,17	Pallars Jussà	0,20
Priorat	0,05	Pallars Sobirà	0,27
Ribera	0,22	Vall d'Aran	0,34

Font: R. Trias Fargas. "Introducció a l'economia de Catalunya", citat, p. 99.

POBLACIO ACTIVA A CATALUNYA SEGONS PROFESSIO - 1970

	<u>BARCELONA</u>		<u>GIRONA</u>		<u>LLEIDA</u>		<u>TARRAGONA</u>	
	Prov.	Capit.	Prov.	Capit.	Prov.	Capit.	Prov.	Capit.
Total	1.525.043	670.274	165.189	18.524	126.451	32.070	156.692	39.344
Prof. Liberal. i tècnic.	93.374	63.617	7.684	2.093	5.982	2.357	6.567	1.586
Personal direct., administr. i assi.	229.976	147.140	14.320	3.413	8.057	4.292	12.924	2.451
Comerciants i venedors	158.834	90.527	14.980	2.743	10.009	4.405	13.224	3.620
Personal de serveis	129.727	77.648	13.137	2.013	8.518	3.370	11.096	2.925
Agric., ramaders, silviart., pescad., i caçadors	43.724	2.395	27.268	256	48.030	3.332	45.084	17.164
Oficis div. de la ind. i transp., peons no agraris	846.409	276.167	85.404	17.529	43.009	13.362	65.638	11.317
Persones sense clausif. per professió	16.645	8.106	477	43	773	346	1.020	118
Prof. de les forces armades	7.354	4.674	1.911	434	1.273	606	1.139	163

Font: I.N.E. "Censo de la Población de España" - 1970

(5) CATALUNYA : COMPONENTS DEL CREIXEMENT DEMOGRAFIC. 1950-1970

	Unitat: 1 habitant					Total Espanya	Hesto Espanya
	Barcelona	Gerona	Lleida	Tarragona	Catalunya		
Creixement vegetatiu 1951-60	166.234	13.678	21.492	14.256	215.660	3.348.287	3.182.607
Creixement vegetatiu 1961-70	401.618	23.951	25.126	25.613	476.308	3.885.011	3.406.703
Creixement migratori 1951-60	479.613	10.370	-11.789	-8.388	469.806	-894.324	-1.354.130
Creixement migratori 1961-70	649.610	39.077	-11.876	43.669	720.480	-491.791	-1.212.271
Creixement total 1951-60	645.847	24.048	9.730	5.868	685.466	2.453.943	1.760.477
Creixement total 1961-70	1.051.228	63.028	13.250	69.282	1.196.788	3.393.220	2.196.432
Percentatges respecte a la poblac. inicial del periode							
Creixement vegetatiu 1951-60	7,4	4,2	6,6	4,0	6,7	12,0	12,7
Creixement vegetatiu 1961-70	13,9	6,8	7,5	7,1	12,1	12,8	12,9
Creixement migratori 1951-60	21,5	3,1	-3,6	-2,4	14,5	-3,2	-5,5
Creixement migratori 1961-70	22,6	11,1	-3,5	12,0	18,4	-1,6	-4,6
Creixement total 1951-60	28,9	7,3	3,0	1,6	2,2	8,8	7,2
Creixement total 1961-70	36,5	17,9	4,0	19,1	30,5	1,2	8,3

Font : I.N.E. Censos de la Población de España. Decenal.

CREIXEMENT DE LA POBLACIO A LA COMARCA DE BARCELONA

	Barcelona	Base 1900 = 100 Resta comarca
1910	110	112
1920	133	148
1930	188	284
1940	203	334
1950	240	408
1955	263	518
1960	292	691
1963	311	869
1964	318	950
1965	310	1037
1966	318	1110
1967	326	1208
1968	330	1284
1969	333	1354

Font: "La Catalunya Pobra", citat, pp. 170-171.

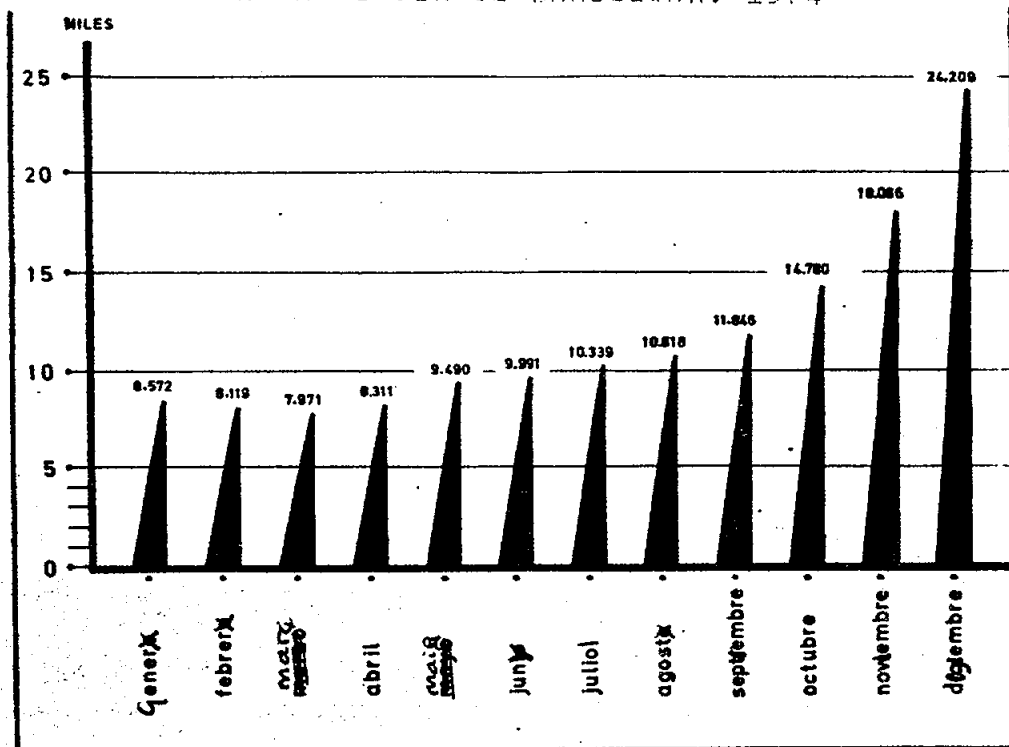
COMARCA DE BARCELONA. ESTRUCTURA SOCIO-PROFESSIONAL
(Finals anys 60)

	Barcelona	Resta comarca
Empresaris agraris	0,1	0,4
Obrers agraris	0,2	2,8
Empresaris alts càrrecs	8,5	2,2
Treballadors industrials petits empresaris	10,3	9,3
Professionals independents	2,7	0,4
Tècnics i quadres	9,6	3,5
Empleats	22,2	15,6
Forces armades	1,2	0,7
Obrers	29,6	54,0
No actius	13,8	9,7
No consten — no classificats	1,8	1,4

Font: Ib.

8

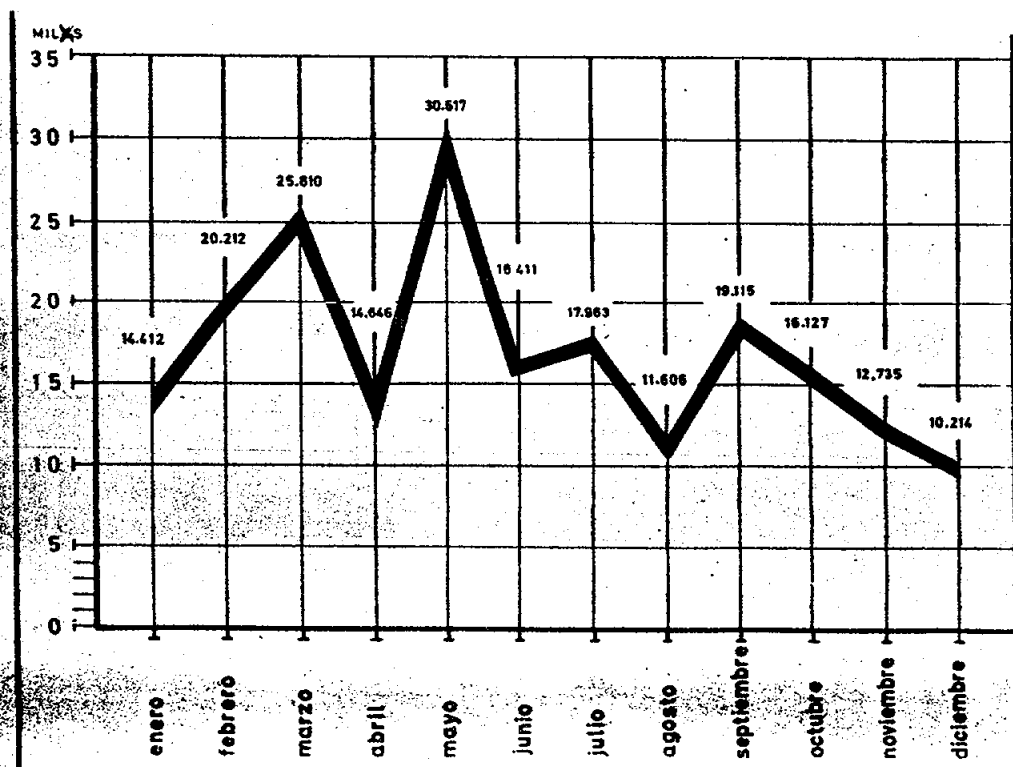
ATUR A LA PROVINCIA DE BARCELONA. 1974

Font: "Acción Sindicalista", abril 1975.

9

OFERTES DE TREBALL A LA PROVINCIA DE BARCELONA. 1974

Font: Ib.

LES 50 MAJORS EMPRESSES DE CATALUNYA. 1973

	Vendes	Plantilla
1. Nestlé, Productes lacteos de la llet	11.898	3.815
2. Cros, Química	10.474	4.640
3. Feccsa, Energía eléctrica	10.332	6.326
4. Motor Ibérica, Vehículos	9.605	5.879
5. Fomento de Obras, Construcción	8.113	12.000
6. Productos Pirelli, Química	7.953	5.799
7. La Seda de Barcelona, Tèxtil	7.663	4.212
8. Cubiertas y Tejados, Construcción	7.536	8.500
9. Industrias Agrícolas, Alimentación	6.471	2.920
10. Roca Radiadores, Materiales construcción	5.946	7.488
11. Hoechst Ibérica, Química	5.671	1.092
12. Enher, Energía eléctrica	4.757	2.729
13. Piensos Hens, Alimentación	4.555	298
14. Ciba-Geigy, Química	4.469	1.872
15. Safa, Tèxtil	4.141	2.533
16. Aiscondel, Química	3.924	2.584
17. Cooperativa de Guissona, Alimentación	3.781	640
18. Asland, Cementos	3.698	1.660
19. Doctor Andreu, Laboratoris	3.081	1.346
20. Torras Hostench, Paper	2.846	1.591
21. Hidroeléctrica de Cataluña, Energía eléctrica	2.809	1.859
22. Sandoz, Química	2.774	1.115
23. Cyanenka, Tèxtil	2.698	430
24. Lámparas Eléctricas «Z», Material eléctrico	2.691	3.049
25. Danone, Productes lacteos de la llet	2.645	1.954
26. Fabra y Coats, Tèxtil	2.636	3.297
27. Hispano Olivetti, Construcciones mecánicas	2.594	3.348
28. Aismalibar, Material eléctrico	2.571	1.574
29. La Lactaria Española, Productes lacteos de la llet	2.482	1.150
30. Hispavie Industrial, Química	2.456	393
31. Henkel Ibérica, Química	2.318	984
32. Piher, Material eléctrico	2.270	3.282
33. Metales y Platería Ribera, Oure	2.244	1.420
34. Cooperativa Avicultura de Reus, Alimentación	2.122	311
35. Hifrensa, Energía eléctrica	2.119	350
36. La Maquinista, Construcciones mecánicas	2.111	2.271
37. Saenger, Material eléctrico	1.995	755
38. Gallina Blanca Purina, Alimentación	1.965	391
39. Carburos Metálicos, Química	1.882	1.192
40. Aguas de Barcelona, Servicios públicos	1.865	1.569
41. Gas Natural, Servicios públicos	1.831	188
42. Constructora Pirenaica, Construcción	1.775	3.722
43. Autoaccesorios Hary Walker, Construcciones mec.	1.733	1.171
44. Damm, Bebidas Segura	1.690	1.186
45. Gallina Blanca, Alimentación	1.684	1.481
46. Catalana de Gas, Energía eléctrica	1.683	1.848
47. Starlux, Alimentación	1.620	695
48. Foret, Química	1.591	850
49. Glucosa y Derivados, Alimentación	1.588	576
50. La Farga Casanova, Siderúrgica	1.588	1.114

Font: Ministeri d'Indústria.

INDEX DE PRODUCCIO INDUSTRIAL. 1973-1974

(Base, 1972 = 100)

	1973	1974	% de creixement
Genero			
Febrera	317,5	371,1	16,9
Març	315,4	359,7	14,0
Abril	335,9	381,0	13,4
Maig	317,7	372,0	17,1
Juny	338,0	380,1	12,5
Juliol	339,3	382,0	12,6
Agosto	324,1	354,2	9,3
Setembre	256,7	281,7	9,8
Octubre	336,6	350,7	4,2
Novembre	348,9	375,1	7,5
Desembre	357,4	349,9	-2,6
	335,3	330,3	-1,5

Ministerio de Industria.

Font: Ministeri d'Indústria

LES MAJORS SUSPENSIONS DE PAGAMENTS A CATALUNYA. 1974

	Passiu en milions/pes.
1. Grupo Fontanals. Textil	1.505
2. Grupo Iberia Radio. Radio y television	1.065
3. Grupo Rosell. Inmobiliaries	450
4. S. A. Fàbregas y de Caralt. Fàbrica paper	385
5. Promotora Menorquina del Turismo. Hosteleria	297
6. Financiera para el Fomento y desarrollo Empresarial. Financiera	295
7. Grupo Azumendi. Promoció inmobiliaria	240
8. Construcciones Germano Ibericas. Construcción	231
9. Acústica Electrónica Roselson. Altavoz	203
10. Construcciones Cos. Construcción	185
11. Cavas Raventós Catusús. Campany	174
12. Luis Santacana Farault. Urbanizaciones	167
13. Puntiblond. Textils	158
14. La Promotora Industrial. Maquinaria para mineria	157
15. Albó. Maquinaria textil	155
16. E. C. Fernando Granell. Construcción	154
17. Grupo Dulces Tardá. Dolces y caramels	136
18. Industrial Ignacio Pulg. Confección	121
19. Cuentas Mandato en Construcción. Promoció Inmobiliaria	117
20. Miguel Gil. Confección	112
21. Grupo Industrias Ullod	112
22. Valentin Gómez Hernández. Tricomalla. Textiles	103
23. Promotora Somemar. Hosteleria	101

Font: "Tele/exprés", 24-12-74.

PLANTILLA DE LES MAJORS EMPRESES DE TARRAGONA, GIRONA I LLEIDA
(dels centres de treball situats a les respectives "províncies

TARRAGONA		Plantilla
1.	Electroquímica de Flix (Química)	1.110
2.	Maisa (Mecànica)	970
3.	Renfe (Transport)	790
4.	Fàbrica de Tabacos (Tabac)	780
5.	Cristaleria Española (Vidre)	610
6.	Alena (Madera) (Fusta)	540
7.	Enher (Electricitat)	480
8.	Crolls (Electrodomèstics)	480
9.	Compañía Telefónica (Servicis)	470
10.	Industrias Químicas Asociadas (Química)	440
11.	Industrias Moncuñill (Cuberteria)	430
12.	Fomento de Obras y Construcciones (Construccions)	360
13.	Industrias Casacuberta (Textil)	350
14.	Industrias Teixidó (Fornitures)	340
15.	Universidad Laboral «Francisco Franco» (Ensenyament)	340
16.	Junta Obras Puerto (Servicis portuaris)	330
17.	Laforet (Mecànica)	320
18.	Basf Española (Química)	310
19.	Hispano Francesa de Energía Nuclear (Electricitat)	310
20.	Interflama (Mecànica)	310
GIRONA		Plantilla
1.	Safa (Textil)	2.460
2.	Grober (Textil)	1.080
3.	Renfe (Transport)	910
4.	Cooperativa Industrial Textil Ballvé (Textil)	740
5.	La Farga Casanova (Siderometalúrgia)	720
6.	Torras Hostench (Paper)	680
7.	Industrias Burés (Textil)	640
8.	Manufacturas Antonio Gassol (Textil)	620
9.	Wincke y Cia. (Goma)	528
10.	Manufacturas del Corcho Armstrong (Corcho) (Suro)	480
11.	Soler y Palau (Electro-Ventiladors)	480
12.	J. Espona (Textil)	480
13.	José Gimferrer (Textil)	450
14.	Unión Industrial Textil (Textil)	450
15.	Talleres Casals (Mecànica)	450
16.	Edmundo Beblé (Textil)	440
17.	Catasús y Cia. (Transportes líquids)	410
18.	Compañía Telefónica (Servicis)	410
19.	Sociedad Nestlé AEPA (Alimentació)	400
20.	Cooperación Fabril (Gèneres punta)	360
LLEIDA		Plantilla
1.	Renfe (Transport)	1.020
2.	Constructora Pirenaica (Construcció)	970
3.	Enher (Electricitat)	660
4.	Fecsa (Electricitat)	530
5.	Safyc (Alimentació)	500
6.	Iberia, S. A. (Electrònica)	480
7.	Vidal Hermanos (Textil)	410
8.	Compañía Telefónica (Servicis)	400
9.	S. A. Mata y Pons (Textil)	370
10.	Taurus (Piel)	360
11.	Stylmode (Confecció)	330
12.	Matadero Industrial de Lérida (Alimentació)	330
13.	Banco Central (Banca)	310
14.	Cooperativa Industrial de Bellcaire (Cooperativa)	300
15.	Industrias Leridanas del Cerdo (Alimentació)	280
16.	Hilaturas Casals (Textil)	270
17.	San Miguel, Fábricas de Cerveza y Malta (Cerveza)	270
18.	Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros	240
19.	S. A. Viladés (Textil)	230
20.	Confecciones Navarras (Textil)	220

Font: "Tele/expres", 2-12-74.

354

POBLACIÓX ACTIVA AGRÀRIA
ProporcióX respecte a la població activa total
1962, 1964, 1967 i 1969

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Catalunya	Total Espanya	Resta Espanya
1962	5,5	25,8	48,4	44,5	14,8	37,5	41,5
1964	4,8	22,1	45,6	39,9	13,0	34,7	38,6
1967	4,6	21,4	43,7	37,5	12,2	32,3	35,9
1969	4,2	20,0	43,5	35,2	11,3	30,5	34,2

Font: Banco de Bilbao. "Renta Nacional de España y su distribución provincial", 1962, 1964, 1967, i 1969.

POBLACIÓX ACTIVA AGRÀRIA
Asalariada i no asalariada
1962, 1964, 1967 y 1969

Unitat: 1 persona

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Catalunya	Total Espanya	% particip. regional
1962							
Treballadors per compte d'altri	17.030	4.980	8.690	18.083	48.783	1.386.246	3,5
Treballadors autònoms i empresaris	57.455	43.479	67.375	60.093	228.402	3.378.708	6,8
Total	74.485	48.459	76.065	78.176	277.185	4.764.954	5,8
1964							
Treballadors per compte d'altri	17.059	4.891	8.556	17.564	48.070	1.355.816	3,5
Treballadors autònoms i empresaris	51.606	36.812	62.234	53.946	204.598	3.055.332	6,7
Total	68.665	41.703	70.790	71.510	252.668	4.411.148	5,7
1967							
Treballadors per compte d'altri	16.960	4.722	7.813	16.292	45.787	1.213.234	3,8
Treballadors autònoms i empresaris	48.121	32.221	58.882	50.881	190.105	2.842.790	6,7
Total	65.081	36.943	66.695	67.173	235.892	4.056.024	5,8
1969							
Treballadors per compte d'altri	15.713	4.932	8.639	18.285	47.569	1.157.968	4,1
Treballadors autònoms i empresaris	47.910	31.483	57.851	48.668	185.912	2.766.430	6,7
Total	63.623	36.415	66.490	66.953	233.481	3.924.398	5,9

Font: Ib.

POSSESSIO DE BENS DE CONSUM DURADER. 1968.

Famílies que tenen:	no agrícoles (%)	agrícoles (%)	Total (%)
Refrigoradora	47	17	39
Frigorífica	44	11	35
Televisor	47	13	38
Ràdio o transistor	79	60	76
Aspirador	6	0	5
Automòbil	15	6	8
Màquina de afeitar	52	—	—
Màquina fotogràfica	26	—	—
Planxa elèctrica	85	—	—
Màquina de coser	65	—	—
Màquina coser elèctrica	3	—	—

Font: AME i INE.

355

SITUACIÓ DELS BANCS CATALANS. 1974

Magnitud dels dipòsits de clients

1.	Atlántico	49.119
2.	Bankuni6n	39.845
3.	Catalana	35.434
4.	B. I. C.	30.593
5.	Sabadell	27.382
6.	Trasatlántico	25.956
7.	Cadesbank	17.198
8.	Condal	14.407
9.	Mas Sardá	8.842
10.	Riva Garcia	7.664
11.	Barcelona	5.397
12.	Garriga N.	4.888
13.	B. I. M.	4.658
14.	Jover	4.588
15.	Manresa	4.213
16.	Europa	4.123
17.	Gérona	4.033
18.	Huesca	2.254
19.	Sindicata	1.958
20.	Tarragona	1.553
21.	Valls	510

Els majors percentatges de creixement

1.	Europa	169 %
2.	Garriga N.	104 %
3.	Gérona	48 %
4.	Mas Sardá	47 %
5.	B. I. C.	42 %
6.	Huesca	40 %
7.	Cadesbank	38 %
8.	Tarragona	36 %
9.	Riva Garcia	35 %
10.	Manresa	34 %
11.	Jover	34 %
12.	Sabadell	32 %

Font: "El Noticiero Universal", 21-2-75.

18

CREIXEMENT DE LES CAIXES D'ESTALVI CATALANES. 1974.

	Increment de dipòsits en milions ptes.	% augment
1.	Monte de Piedad de Lleida	419 35'8
2.	Comarcal de Manlleu	812 35'4
3.	Vilafranca del Penedés	3.215 32'6
4.	Sagrada Família	1.643 29'9
5.	Sabadell	3.460 28'1
6.	Terrassa	1.580 27'7
7.	Layetana de Mataró	1.577 27'2
8.	Provincial de Girona	1.549 27'2
9.	Provincial de Tarragona	1.745 25'9
10.	Manresa	1.592 22'8
11.	Provincial de Barcelona	8.256 22'3
12.	Pensiones para la Vejez de Barcelona	23.877 14'5
13.	Monte de Piedad de Barcelona	8.009 13'9

Font: "Tele/express", 28-1-75

CREIXEMENT DE LA BANCA ESPANYOLA. 1974

	Depòsits + Bonos a 31-XII-74 (milions ptas.)	VARIACIÓ	
		31-XII-73 a 31-XII-74 Absoluta	% In- cremental
1. BANESTO	349.352	55.754	18,99
2. CENTRAL	315.136	54.997	21,14
3. HISPAMER	301.913	41.091	15,75
4. BILBAO	266.132	46.446	21,14
5. VIZCAYA	198.028	29.669	17,62
6. SANTANDER	182.789	27.326	17,58
7. POPULAR	125.400	14.866	13,45
8. EXTERIOR	80.423	20.437	34,07
9. URQUIJO	61.486	10.017	20,52
10. IBERICO	55.740	8.787	18,71
11. ATLANTICO	49.119	9.595	24,28
12. PASTOR	46.347	11.054	31,32
13. COCA	40.098	9.577	31,38
14. BANKUNION	39.847	7.723	24,04
15. CATALANA	35.435	7.458	26,66
16. BANKINTER	31.470	904	2,96
17. IND. BILBAO	31.379	3.778	13,69
18. BIC	30.595	9.076	42,18
19. INDUBAN	30.039	887	3,04
20. VALENCIA	29.529	4.416	17,58
21. MERC. E IND.	28.959	6.225	27,38
22. ZARAGOZANO	27.956	4.624	19,82
23. GUIPUZCOANO	27.503	4.485	20,01
24. MADRID	27.450	7.678	38,83
25. SABADELL	27.383	6.673	32,22
26. FOMENTO	26.167	5.257	25,14
27. COMERC. TRA.	25.957	2.158	9,07
28. EUROP. DE N.	24.510	6.128	33,34
29. ANDALUCIA	22.500	4.016	21,73
30. BANKISUR	21.583	7.991	58,79

Font: "El Correo Catalán", 23-2-75.

ELS MAJORS BENEFICIS D'EMPRESSES ESPANYOLES. 1973.

	Benefici en millones ptas.	Reembilitat
1. Iberduero	7.895	12'75
2. Telefónica	7.284	8'46
3. Hidroeléctrica Española	4.915	8'94
4. Banco Español de Crédito	3.738	14'75
5. Banco Central	3.377	15'17
6. Popularinsa	2.823	49'0
7. Ensidesa	2.440	14'69
8. Banco Hispano Americano	2.370	12'15
9. Banco de Bilbao	2.085	12'13
10. Fecsa	2.050	8'34
11. Unión Eléctrica	1.952	8'73
12. Banco de Santander	1.872	18'17
13. Altos Hornos de Vizcaya	1.632	16'40
14. Sevillana de Electricidad	1.624	9'23
15. Fenosa	1.601	7'36
16. Banco de Vizcaya	1.535	12'88
17. Banco Urquijo	1.528	9'64
18. Repesa	1.189	13'37
19. Seat	1.132	11'34
20. Campsa	1.118	12'79
21. Banco General	1.084	65'72
22. Banco Popular	1.017	12'99

Font: "Tele/expres", 4-11-74.

LES 10 MAJORS EMPRESSES ESPANYOLES. 1974.

Vendes el 1974
en milions ptes.

1. ^a — Campsa	200.000
2. ^a — E. N. del Petróleo	92.000
3. ^a — Ensidesa	65.000
4. ^a — Cepsa	65.000
5. ^a — «Seat»	60.000
6. ^a — Explosivos Río Tinto	58.000
7. ^a — Altos Hornos Vizcaya	45.000
8. ^a — Telefónica	42.000
9. ^a — Dragados y Construcciones	40.000
10. ^a — Iberia	38.000

Font: "Tele/express", 23-12-74.

"RANKING" D'AUGMENT DE CAPITALS DURANT EL 1974

	Milions de pesetes	% creixement creixement
Telefónica	17.124	20
Iberduero	7.087	17
Banco Central	2.658	25
Fecsa	2.509	14
Fenosa	2.160	12
U. Eléctrica	2.156	12
Sevillana	1.806	12
Banco Hispano	1.774	20
Banco Santander	1.600	28
Banco Vizcaya	1.554	33
Banesto	1.517	12
Dragados	1.500	100
Enher	1.332	14
Bankuni6n	1.183	68
Banco Bilbao	1.029	14
Cepsa	1.017	16
Aragonesas	917	26
Banco Urquijo	811	20
Bankuni6n	750	75
Banco Atlántico	741	43
Galerías Preciados	741	39
Banco Popular	715	20
Vallehermoso	597	21
Banco Madrid	567	50
Astilleros	554	12
Fasa-Renault	540	20
Seat	540	18
Aguas Barna	512	21
Urbis	501	35
Asland	458	33
Popularinsa	456	25
Bankinter	455	20
Banco Granada	435	76
Banco Exterior	546	21
Tabacalera	415	25
Gas Natural	411	53
Banco Ibérico	407	26
B. I. Cataluña	400	23

Font: Dacsa.

BENEFICIOS DE LA GRAN BANCA ESPAÑOLA. 1971-1973.

	Benef. 1971	Benef. 1972	Benef. 1973	Global	Difer. 73/72
Bancobao	1.684	2.196	3.018	6.898	822
Centrobán	2.221	3.001	3.803	9.025	802
Banesto	2.550	3.770	5.029	11.349	1.259
Hispaner	2.167	2.575	3.185	7.927	610
Popularban	748	1.042	1.437	3.227	395
Bansander	1.449	1.888	2.616	5.953	728
Banquijo	1.357	1.942	2.107	5.406	165
Bancaya	921	1.154	1.537	3.612	383
TOTALES	13.097	17.568	22.732	53.397	5.164

Font: "Triunfo", 30-11-74.

EVOLUCIÓN DE L'ATUR FORÇOS. 1974.

MESOS	atur estimats (número de personas)				Total atur estimats
	Agricultura	Indústria		Servicios	
		Construcción	Total industria		
Gener	25.745	47.077	102.619	32.865	161.229
Febrer	29.925	45.937	102.581	32.183	164.689
Març	34.719	44.488	100.998	33.310	169.027
Abril	33.883	46.969	104.130	33.525	171.538
Maig	22.079	47.914	106.552	33.896	162.527
Juny	19.738	48.876	105.447	33.647	158.832
Juliol	21.233	50.798	108.312	36.074	165.619
Agost	25.112	54.843	115.248	36.506	176.866
Setembre	25.563	56.990	120.169	37.350	183.082
Octubre	26.985	63.082	128.954	38.490	194.429

Font: "El Noticiero Universal", 3-1-75.

25

ELS IMPOSTOS INDIRECTES A ESPANYA

	Año 1972	Año 1973	% sobre 1972	Año 1974	% sobre 1973	Año 1975	% sobre 1974
Impost sobre Transmissions	29.600	36.600	23,6	46.500	27,0	66.800	43,7
Impost sobre Tráfico de Empresas	51.700	62.000	19,9	73.000	17,7	93.000	27,4
Impost sobre Luce	53.600	62.790	17,1	73.200	16,6	90.400	23,5
Impostos especiales	28.800	31.400	9,0	37.500	19,4	41.500	10,7
Impost sobre Tráfico exterior	32.700	36.110	10,4	45.000	24,6	49.100	9,1
Monopolis fiscales	28.700	31.900	11,1	36.000	12,9	14.200	60,6
SUMA	225.100	260.800	13,9	311.200	19,3	355.000	14,1

Font: "El Noticiero Universal", 14-3-75.

Ingressos i preus comparats

COMPARACIÓ D'INGRESSOS MITJANS SETMANALS I PREUS DE PRODUCTES INDUSTRIALS ENTRE ESPANYA I ELS CINC PAISOS SEGUENTS: FRANÇA, GRAN BRETANYA, ITALIA, BELGICA I ALEMANYA FEDERAL.

	Espanya	Promig dels cinc països citats
INGRESSOS MITJANS SETMANALS DESEMBRE 1973		
(En pessetes) (1)		
Obrer de la construcció.....	3.220	6 376
Index.....	100	198
Oficinista de Banca.....	4.774	6 895
Index.....	100	144
PREUS DE PRODUCTES INDUSTRIALS:		
<u>Gillete</u> : Cinc fulles.....	39	31
Index.....	100	80
<u>Kodak</u> :		
Instamatic Poket 500.....	5.040	4.651
Index.....	100	92
Film 20, Color.....	123	103
Index.....	100	92
<u>Grundig</u> : Radio Top Boy 500.....	5.650	3.088
Index.....	100	55
<u>Zanussi</u> : Refrigerador 280 litres Model 2080.....	20.688	10.844
Index.....	100	52

Font: "Ciudadano", març 1974.

27

EVOLUCIO DEL COST DE LA VIDA. 1971-1974

Mes - Any	1971	1972	1973	1974
Gener	1'07	0'08	0'76	0'60
Febrer	0'09	0'08	0'15	0'33
Març	1'06	0'98	0'83	2'17
Abril	1'05	0'00	1'42	2'19
Maig	0'61	0'48	1'47	1'26
Juny	0'43	0'24	1'51	0'44
Juliol	0'00	1'36	1'07	1'18
Agost	0'17	1'03	1'63	1'66
Septembre	1'20	1'41	1'74	1'57
Octubre	1'10	0'69	1'57	1'07
Novembre	1'34	0'15	0'13	2'76
Desembre	1'32	0'77	1'08	1'37
Total	9'65	7'33	14'20	17'89

Font: I.N.E.

EL PROFESORAT UNIVERSITARI, SEGONS CATEGORIA ACADEMICA
(Curs 1972-73)

Categoría del profesorado		Facultades	E. T. Superiors	Total
Numeraris	Catedràtics	1.169	429	1.598
	Agregats	398	7	405
	Adjunts	1.479	119	1.598
Total numeraris				3.601
Categoría del profesorado		Facultades	E. T. Superiors	Total
Contractats	Catedràtics	129	179	308
	Agregats	302	123	425
	Adjunts	3.800	793	3.593
	Prof. Especials	493	51	544
	Ajudants	5.563	741	6.304
	Encarregats de Càtedra	—	58	58
	Encarregats de cursos	—	1.439	1.439
Total contractats				12.671
TOTAL PROFESORAT				16.272

Font: INE. "Estadística de la enseñanza en España", curs 1972-73. Madrid, 1974, pp.228, 246-47.

BIBLIOGRAFIA SUMARIA

A - Catalunya

- AA.VV. "La Barcelona de Porciocles". "C.A.U", nº 21 (setembre/octubre 1973). Barcelona.
- AA.VV. (Juan Sardá, J. Jané Solá, J. Ros Hombravella, E. Gasch, etc.) "La economía de Cataluña, hoy". Banco Bilbao, Barcelona 1974.
- AA.VV. "Economía crítica: una perspectiva catalana". Ed. 62, Barcelona 1973.
- AA.VV. "Girona grisa i negra". Ed. 62, Barcelona 1972.
- AA.VV. "La Gran Barcelona", Madrid 1972.
- AA.VV. "La immigració a Catalunya". Edima, Barcelona 1968.
- AA.VV. "Lleida, problema i realitat". Ed. 62, Barcelona 1967.
- A. BALCEELS. "El problema agrari a Catalunya. La qüestió reba-saire", Barcelona 1968.
- F. CABANA. "Bancs i banquers a Catalunya". Ed. 62, Barcelona 1972.
- J. CASTELL ABELLA. "Barcelona com a problema". Bruguera, Barcelona 1970.
- A.C. COMIN y J.N. GARCIA NIETO. "Juventud obrera y conciencia de clases". Cuadernos para Dialógo. Madrid 1974. (Invest. Social. S. Ildefonso Cornellá).
- F. FERRER GIRONES. "L'estructura comercial a les comarques gironines". Girona 1972.
- J. GAY, A. PASCUAL, R. QUILLET. "Societat catalana i reforma escolar. La continuïtat d'una institució". Laia, Barcelona 1973.
- E. GIRALT. "El conflicto reba-saire y la cuestión social agraria en Cataluña. Madrid 1965
- J. IGLESIAS. "La división comarcal catalana". Bruguera, Barcelona 1966.
- A. JUTGLAR SERNAUS. "Les classes socials a Catalunya". Bruguera, Barcelona 1967.
- E. LLUACH i E. GIRAL. "L'economia del Baix Ebre". Banca Catalana. Servei d'Estudis, Barcelona 1967.

- E. LLUICH i J. GASPAR. " Els preus de terrenys industrials a Catalunya". Banca Catalana. Servei d'Estudis, Barcelona 1971.
- E. LLUICH i R. SERO. "La regió fruítera de Lleida". Banca Catalana. Servei d'Estudis, Barcelona 1970.
- F. MARTI, E. MORENO. "Barcelona, ¿a dónde vas?". Dirosa, Barcelona 1974.
- R. MAS. "Camins pagesos de Catalunya". Nova Terra, Barcelona 1972.
- R. MAS. "La pagesia catalana i els seus problemes". Aportació Catalana, Barcelona 1967.
- J.M. MASJOAN. "Els mestres de Catalunya". Nova Terra, Barcelona 1974.
- J. MIRO, E. SERRA, F. MIRALLES. "La Catalunya Pobra". Nova Terra, Barcelona 1974.
- J. PALLACH. "Instituts pilots i reforma de l'ensenyament mitjà". Nova Terra, Barcelona 1971.
- ~~A. PEREZ BARO. "Autogestió obrera i altres temes". Dèctic. Barcelona 1974.~~
- P. PUJOL i MARIGOT. "La localització de la indústria a Catalunya". I.E.E., Barcelona 1970.
- M. REIXACH. "La llengua del poble". Nova Terra, Barcelona 1975.
- J. TERMES, J.LL. MARFANY, MARTI DE RIQUER i altres. "Política i Economia a la Catalunya del Segle XX". Ariel, Barcelona 1973.
- P. TRIAS FARGAS. "Introducció a l'economia de Catalunya". Ed. 62, Barcelona 1972.
- M. VAZQUEZ MONTALBAN. "Barça, Barça, Barça, ^{història} socio-política del Club". Laia, Barcelona 1972.
- J. VENTALLO. "Les escoles populars ahir i avui". Nova Terra, Barcelona 1969.
- J.M. VILA. "Els primers moviments socials a Catalunya". Nova Terra, Barcelona 1972.
- J. VILA VALENTI. "El món rural a Catalunya". Curial, Barcelona 1973.

- BANCA CATALANA. Servei d'Estudis. "Calatunya: industria i demografia". Barcelona 1969.
- BANCA CATALANA. Servei d'Estudis. "Localització i dinàmica de l'activitat economica". Barcelona 1968.

B - Espanya

- J. BARDOVIO. "La estructura del poder en España". Ibérico-Europea, Madrid 1968.
- SALUSTIANO DEL CAMPO. "Cambios sociales y formas de vida". Ariel, Barcelona 1973.
- J.M. CASTELLS. "Las asociaciones religiosas en la España contemporánea". Taurus, Madrid 1973.
- J. CAZORLA. "Problemas de estratificación social en España". Edimaa, Madrid 1973.
- M. DIEZ ALEGRIA. "Ejército y Sociedad". Alianza, Madrid 1972.
- J. DIEZ NICOLAS. "Especialización funcional y dominación de la España urbana". Guadarrama, Madrid 1972.
- J. FERNANDEZ DE CASTRO. "La fuerza de trabajo en España". Edicusa, Madrid 1973.
- GARCIA BADELL. "El problema de las estructuras en las explotaciones agrarias españolas". Madrid 1969.
- A. GARCIA BARBANCHO. "Las migraciones interiores españolas. Estudio cuantitativo desde 1900". EIDE, Madrid 1967.
- J. de las HERAS y J. VILARIN. "El año Arias". Sedmay, Madrid 197
- A. JUTGLAR. "Ideologías y clases en la España Contemporánea". Edicusa, Madrid 1969. 2 vol.
- E. MALEFAKIS. "Reforma agraria y revolución campesina en la España del siglo XX". Barcelona 1972.

- AMANDO DE MIGUEL. "Sociología del franquismo". Euros, Barcelona 1974.
- AMANDO DE MIGUEL y J. SALCEDO. "Dinámica del desarrollo industrial de las regiones españolas". Tecnos, Madrid 1972.
- J. MUÑOZ. "El poder de la Banca en España". Zero, Madrid 1969.
- J. NADAL OLLER. "Historia de la población española". Ariel, 3ª edic. ampliada, Barcelona 1973.
- V. PEREZ DIAZ. "Estructura social del campo y éxodo rural". Tecnos, Madrid 1966.
- F. ROMEU. "Las clases trabajadoras en España". Taurus, Madrid 1970.
- V. PEREZ DIAZ. "Pueblos y clases sociales en el campo español". Siglo XXI, Madrid 1974.
- M. SIGUAN y J. ESTRUCH. "El precio de la enseñanza en España". Protesa, Barcelona, 1974.
- R. TAMAMES. "La lucha contra los monopolios". Tecnos, Madrid 1966.
- FOMENTO DE LA PRODUCCION. "Las 1.000 mayores empresas españolas". Barcelona, Octubre de 1974.

C - Vária

- M. CASTELLS. "La cuestión urbana". Ariel, Barcelona, 1973.
- M. CASTELLS. "Movimientos sociales urbanos". Siglo XXI, Madrid 1974.
- C. CLARK. "Crecimiento demográfico y utilización del suelo". Alianza, Madrid 1969.
- J. DUMAZEDIER i altres. "Ocio y sociedad de masas". Fontanella, Barcelona 1971.

- L.S. FERRER. "Los movimientos estudiantiles". Paidós, Buenos Aires. 1971.
- A. GONZALEZ CASANOVA. "Comunicación humana y comunidad política". Tecnos, Madrid 1968.
- M. HARNECKER. "Los conceptos elementales del materialismo histórico". Siglo XXI, Madrid 1973.
- H. LEFEBVRE. "De lo rural a lo urbano". Ed. 62, Barcelona 1973.
- H. LEFEBVRE. "La revolución urbana". Alianza, Madrid 1972.
- H. LEFEBVRE. "La vida cotidiana en el mundo moderno". Alianza, Madrid 1972.
- O. LEWIS i altres. "La cultura de la pobreza. Pobreza, burguesia y revolución". Anagrama, Barcelona 1972.
- J.M. MARAVALL. "El desarrollo económico y la clase obrera". Ariel, Barcelona 1970.
- J. MEYNAUD. "La tecnocracia, mito o realidad". Tecnos, Madrid 1968.
- F. MUNNE. "Crítica del tiempo libre". Hispano-Europea, Barcelona 1974.
- A. PASCUAL. "Del mito de la juventud a la realidad de los jóvenes". Edicusa, Madrid 1973.
- V. PEREZ DIAZ. "Pueblos y clases sociales en el campo español". Siglo XXI, Madrid 1974.
- Th. ROSZAK. "El nacimiento de una contracultura". Kayros, Barcelona 1970.
- J. F. TEZANOS i altres. "Las nuevas clases medias. Conflictos y conciencia de clases entre los empleados de Banca". Edicusa, Madrid 1973.